

Nr 137.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag för budgetåret 1952/53 till universiteten och den medicinska undervisningen m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Ivar Persson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen framläggas slutliga anslagsäskanden beträffande vissa å nästa sida angivna anslag, som i riksstatsförslaget upptagits med allenast beräknade belopp.

För universitetskanslersämbetet föreslås en viss personalförstärkning, främst genom inrättande av en tjänst som förste byråsekreterare. En viss utvidgning föreslås av de nuvarande formerna för samverkan mellan universitet och högskolor. I samband därmed föreslås bland annat anvisande av 25 000 kronor till ämnes- och fakultetskonferenser.

Av föreslagna nya tjänster i övrigt må nämnas följande, nämligen vid Uppsala universitet en personlig professur i medicinsk biokemi för docenten E. A. Stenhagen, en laboratur i matematik och en i radioterapi, vid Lunds universitet en docentur, vid karolinska institutet en personlig professur i fysikalisk cellforskning för docenten A. V. Engström, vid Stockholms högskola en personlig laboratur i experimentell zoologi för docenten O. Lindberg, en personlig laboratur i cellforskning för docenten G. Ehrensvärd, en befattning som forskardocent och två som docent samt vid Göteborgs högskola en befattning som docent.

Förslag framlägges vidare om nybyggnad för zootomiska institutet vid Stockholms högskola.

*Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
7 mars 1952.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans-, inrikes- och civildepartementen anför chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Persson, följande.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under bilagan åttonde huvudtiteln, punkterna 78, 79, 81, 86, 88, 93, 107, 110, 124, 360 och 361, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition, för budgetåret 1952/53 beräkna

dels till Universitetskanslersämbetet: Avlöningar ett förslagsanslag av 100 000 kronor;

dels till Universitetskanslersämbetet: Omkostnader ett förslagsanslag av 10 000 kronor;

dels till Uppsala universitet: Avlöningar ett förslagsanslag av 8 400 000 kronor;

dels till Uppsala universitet: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 1 600 000 kronor;

dels till Lunds universitet: Avlöningar ett förslagsanslag av 8 000 000 kronor;

dels till Lunds universitet: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 1 320 000 kronor;

dels till Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar ett förslagsanslag av 3 400 000 kronor;

dels till Bidrag till Stockholms högskola ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor;

dels till Bidrag till Göteborgs högskola ett förslagsanslag av 700 000 kronor;

dels till Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater ett anslag av 12 600 kronor;

dels till Atomenergiforskning ett reservationsanslag av 2 300 000 kronor;

dels ock till Matematikmaskinnämnden: Förvaltningskostnader m. m. ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

Jag torde nu ånyo få anmäla dessa ärenden jämte ytterligare en anslagsfråga.

1. Universitetskanslersämbetet: Avlöningar.

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 90 400 kronor och disponeras enligt bestämmelser, som finnas införda å s. 470 f. i statsliggaren. Genom beslut den 22 juni 1951 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att arvode till universitetskanslern skall utgå med 25 300 kronor för år och i anledning därav medgivit, att den under förevarande anslag uppförda anslagsposten till arvode till universitetskanslern å 18 600 kronor må under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 6 700 kronor.

I ett den 15 juni 1951 framlagt betänkande med titeln Universitetskanslersämbetets uppgifter och organisation m. m. (SOU 1951:37) ha 1949 års universitetskanslersämbetssakkunniga framlagt vissa förslag angående kanslersämbetet. Yttranden angående betänkandet — i vissa fall endast angående särskilda kapitel i betänkandet — ha efter remiss avgivits av följande myndigheter m. fl. nämligen *universitetskanslern*, som i ärendet hört vederbörande vid universiteten i Uppsala och Lund, karolinska institutet, medicinska högskolan i Göteborg, tandläkarhögskolorna samt Stockholms och Göteborgs högskolor, *statskontoret*, *statens lönenämnd*, *överstyrelsen för de tekniska högskolorna*, som i ärendet hört vederbörande vid dessa högskolor, *styrelsen för farmaceutiska institutet*, *Stockholms högskolors rektorskonvent*, *styrelsen för veterinärhögskolan*, *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut*, *direktionen för handelshögskolan i Stockholm*, *styrelsen för handelshögskolan i Göteborg*. Sedan tillfälle därtill beretts ha vidare utlåtanden i ärendet avgivits av *Sveriges förenade studentkårer*, *Sveriges akademikers centralorganisation* och *Sveriges docentförbund*.

D e c e n t r a l i s e r i n g s f r å g a n .

I direktiven för de sakkunnigas arbete har uttalats, att de sakkunniga som grundval för sin prövning av kanslersämbetets personalorganisation borde detaljerat utreda frågan, i vilken utsträckning beslutanderätten kunde hänskjutas till vederbörande universitet och högskola. I anledning härav ha *de sakkunniga* undersökt arten och frekvensen av olika ärenden vid kanslersämbetet och föreslagit decentralisering av vissa typer av ärenden till de lokala universitets- och högskolemyndigheterna. En beräkning — grundad på uppgifter angående antalet ärenden år 1949 — ger vid handen, att 24 procent av de ärenden kanslern nämnda år hade att handlägga falla in under den nu föreslagna decentraliseringen. De sakkunniga framhålla emellertid, att den verkliga minskningen i arbetsbelastningen självklart blir betydligt mindre än den procentuella minskningen av antalet ärenden.

De olika grupper av ärenden, som ansetts lämpliga för decentralisering, äro ju så gott som samtliga av relativt enkel beskaffenhet. Man torde utan vidare kunna karakterisera de flesta av dem som rena expeditions- eller rutinärenden. Reellt blir alltså den föreslagna decentraliseringen väsentligt mindre omfattande än som framgår av den rent siffermässiga beräkningen.

De sakkunniga ha vidare i detta sammanhang framhållit, att en decentralisering kommer att medföra ökat arbete för universitetskanslierna, vilket i sin tur medför behov av ökad arbetskraft.

Den av 1951 års riksdag godkända förstärkningen av universitetskanslierna torde i sådant hänseende icke kunna anses tillfyllest utan måste betraktas såsom ett provisorium i avvaktan på ytterligare förslag i ämnet. En förstärkning av universitetskanslierna huvudsakligen efter de linjer universitetsberedningen föreslagit synes därvid de sakkunniga behövligen och väl avvägd. Även övriga kanslern underställda läroanstalters kanslier böra förstärkas för att möta de ökade anspråk som kunna komma att ställas på dem.

Något behov av en centralisering av ärenden från de lokala myndigheterna till kanslersämbetet ha de sakkunniga icke ansett föreligga.

Under *remissbehandlingen* av de sakkunnigas förslag ha några principiella invändningar icke rests mot en decentralisering från kanslersämbetet till de lokala universitets- och högskolemyndigheterna.

Kanslersämbetets personalorganisation m. m.

De sakkunniga framhålla, att arbetsuppgifterna å kanslersexpeditionen under de sista decennierna ökat i hög grad både kvantitativt och framför allt kvalitativt.

Från 1920 till 1950 ha sålunda antalet årligen handlagda ärenden nära nog fördubblats. Härvid är att märka, att under samma tid ett betydande antal ärenden av jämförelsevis enkel beskaffenhet decentraliserats från kanslern till de lokala myndigheterna. Vidare må framhållas, att ett ständigt växande antal ärenden numera diarieföras under s. k. samlingsnummer och ej under särskilda nummer för varje ärende. Detta gäller exempelvis framställningar om riksdagsanslag och ansökningar till de medicinska nybörjarkurserna. Ökningen av arbetsbördan är därför betydligt större än vad som framgår av en direkt jämförelse mellan antalet diarienummer för de olika åren. Särskilt torde antalet av de som regel mycket tidskrävande ärenden, som röra organisatoriska spørsmål, befinna sig i stark stegring.

I betänkandet framhålles vidare, att tre nya högskolor under de senaste decennierna ställts under överstyrelse av kanslern, nämligen de båda tandläkarhögskolorna och medicinska högskolan i Göteborg. Därjämte har kanslern erhållit väsentligt ökad bestämmanderätt över Stockholms och Göteborgs högskolor och har dessutom fått att ta befattning med dessa högskolors anslagsäskanden i samma utsträckning som i fråga om dylika ärenden från övriga honom underlydande universitet och högskolor.

De sakkunniga ha funnit det vanskligt att säkert uppskatta kanslersämbetets personalbehov. De anse emellertid, att ämbetets arbetsbörda både till arten och omfattningen — även om den föreslagna decentraliseringen kommer till stånd — fortfarande blir så betydande att en förstärkning av den fasta personalorganisationen synes oundviklig. De sakkunniga ha vid sin bedömning av personalbehovet utgått ifrån för närvarande

föreliggande förhållanden. Något hänsynstagande till de ytterligare uppgifter, som kunna komma att i framtiden tillföras ämbetet, har därvid, på grund av svårigheten att bedöma utvecklingen på detta område, icke ansetts kunna ske. De sakkunniga ha därför förutskickat, att några års erfarenhet av den personalorganisation som de sakkunniga föreslå kan komma att utvisa ökat behov av arbetskrafter vid ämbetet.

Den nuvarande personalorganisationen vid kanslersämbetet — utom kanslern — samt de sakkunnigas förslag till organisation framgår av följande sammanställning.

Nuvarande organisation			Föreslagen organisation		
Antal	Tjänst	Lönegrad	Antal	Tjänst	Lönegrad (arvode)
1	kanslerssekreterare	Ca 37	1	kanslerssekreterare	Ca 37
1	amanuens	Ce 24	1	förste byråsekreterare . . .	Ca 29
1	»	Cg 24	1	byråsekreterare	Ca 24
1	extra tjänsteman	Cg 20 (deltid)	1	amanuens	Cf 17-Ce 24
1	kanslibitråde	Ca 11	1	kansliskrivare	Ca 15
1	vaktmästare	Ca 9	1	expeditionsvakt	Ca 10
1	kontorsbiträde	Cg 8 (deltid)	1	kontorsbiträde	Ca 8
	extra arbetskraft och sakkunniga			extra arbetskraft och sakkunniga	3 000

I fråga om de föreslagna tjänsterna ha de sakkunniga anført bland annat följande.

Kanslerssekreteraren. Denna tjänst är förenad med vidsträckt och kvalificerad arbetsuppgifter inom den centrala universitetsförvaltningens område. Därest den av de sakkunniga föreslagna utbyggnaden av kanslersämbetet kommer till stånd, utökas vidare kanslerssekreteraren direkt underställd personal i viss omfattning. Av de sakkunniga har därför ifrågasatts, huruvida icke kanslerssekreteraren borde erhålla en — i förhållande till övriga byråchefstjänster — förstärkt löneställning. De sakkunniga anse sig emellertid icke böra tillstyrka en ytterligare oppflyttning av tjänsten, bland annat av den anledningen att resultatet av pågående tjänsteförtekningsrevision, vilken omfattar en reglering av akademisekreterarnas lönegradsplacering, torde böra avvaktas.

Förste byråsekreterare. Behovet av en högt kvalificerad medhjälpare till kanslerssekreteraren har synts de sakkunniga oavvisligt. Förste byråsekreteraren bör sålunda kunna avlasta kanslerssekreteraren arbetet med beredning och föredragning av ärenden av löpande natur. Därjämte torde han på eget ansvar kunna bereda och föredraga jämväl mera kvalificerade ärenden i den utsträckning förhållandena medge. Vidare synas vissa utredningar kunna anförtros honom. Vid tillfälligt förfall samt vid semester och tjänstledighet för kanslerssekreteraren torde han regelmässigt komma att tjänstgöra som vikarie för denne. I övrigt bör han som kanslerssek-

reterarens närmaste man äga viss uppsikt över det löpande arbetet vid kanslersexpeditionen samt över ämbetets arkiv, bokförråd och inventarier. På grund av de till synes ringa befordringsmöjligheterna och önskvärdheten av att till befattningens innehavare kunna förvärva en kvalificerad kraft bör tjänsten upptagas å ordinarie stat.

Byråsekreterare. Innehavaren av byråsekreterarbefattningen, vilken föreslås bli placerad i 24 lönegraden och — av huvudsakligen samma skäl som beträffande förste byråsekreterartjänsten — å ordinarie stat, torde böra åläggas föredragningskyldighet beträffande vissa löpande ärenden. Vidare synes han — i enlighet med lämnade anvisningar — böra omhändervä förändret av ämbetets sakregister ävensom tillhandagå kanslerssekreteraren och förste byråsekreteraren med beredandet av ärenden i lämplig utsträckning, såsom beträffande framställningar till Kungl. Maj:t i fråga om riksdagsanslag i samband med det s. k. petitaarbetet, samt i övrigt fullgöra de uppdrag som lämnas honom i tjänsten.

Amanuens. Amanuensens arbetsuppgifter, som huvudsakligen komma att bestå i att uppsätta föredragningslistor och enklare koncept samt bereda vissa löpande ärenden och deltaga i kollationsarbetet, torde även böra omfattas de uppgifter och åligganden i övrigt som kanslerssekreteraren må finna lämpligt att ålägga honom.

Kansliskrivare. Innehavaren av denna tjänst bör föra diarium m. m. och expediera utgående skrivelser (registratorsgöromål). Vidare bör kansliskrivaren vara redogörare (kassör) vid ämbetet och i sådan egenskap rekvirera och utbetala vederbörande befattningshavare tillkommande avlöningsmedel samt till vederbörliga myndigheter avlämna erforderlig redovisning (ämbetets räkenskaper) m. m. Kommissionärsskapet vid ämbetet bör vara förenat med kansliskrivartjänsten. Ytterligare bör kansliskrivaren — liksom för närvarande kanslibiträdet — anförtras dels det förberedande arbetet med fördelningen av sökande till de medicinska nybörjarkurserna, dels förändret av kanslerns liggare över medicine kandidater i samband med tillträde till propedeutiska kurser, dels ock det förberedande arbetet med hänvisningen till sistnämnda kurser. I övrigt bör kansliskrivaren fullgöra de i tjänsten lämnade uppdrag, som kunna anses vara av beskaffenhet att böra omhändervä av innehavare av en kansliskrivartjänst.

Expeditionsvakt. Som skäl för en placering av denna tjänst i lönegraden Ca 10 kan anföras, att förekommande göromål för innehavaren av vaktmästartjänsten vid ämbetet äro av mera kvalificerad natur än vaktmästargöromål i allmänhet. På grund av kanslersämbetets relativt begränsade personalorganisation och lokalutrymmen giva dylika göromål, såsom portbevakning, budskickning inom och utom ämbetet, hämtning och sändning av post etc., icke arbete i full omfattning åt en vaktmästare. Den nuvarande innehavaren av tjänsten har därför i stor utsträckning — uppskattningsvis 40 à 50 procent av arbetstiden — tagits i anspråk för mera kvalificerat arbete, såsom ordnande av ämbetets arkiv samt koncept- och renskrivningsarbete m. m.

Kontorsbiträde. Det vid ämbetet under de senare åren deltidsanställda skrivbiträdet (kontorsbiträdet) har på grund av sin begränsade arbetstid i allmänhet icke medhunnit större skrivarbeten. Dylika ha, i den mån de icke kunnat utföras av vaktmästaren, måst i stor utsträckning utlämnas till privat skrivbyrå, vilket för ämbetet medfört vissa extrakostnader, vilka täckts från icke-ordinarieanslaget. Vidare har den ordinarie per-

sonalen vid hopade skrivgöromål måst arbeta på övertid. De sakkunniga finna med anledning härav behovet av en heltidsanställd kvinnlig biträdesbefattning — vid sidan av kansliskrivartjänsten — uppenbart. På grund av arbetets art bör en kontorsbiträdesbefattning i lönegraden Ca 8 komma i fråga.

S a k k u n n i g a o c h t i l l f ä l l i g a r b e t s k r a f t. På grund av kanslersämbetets speciella natur och omfattning föreligger vissa tider på året en tendens till stockning av arbetsuppgifterna. Vidare uppträda stundom ärenden, vilka fordra speciell sakkunskap. Nämnda förhållanden medföra behov av extra arbetskraft och av sakkunniga, hämtade utom ämbetet. Medel härför böra beräknas under icke-ordinarieposten. Ett belopp av 3 000 kronor torde vara tillräckligt för ändamålet.

Kostnaderna för grundlöner i vederbörliga begynnelselöneklasser åt de av de sakkunniga föreslagna befattningshavarna vid ämbetet (utom kanslern) uppgå till 64 752 kronor. Därtill komma dels 3 000 kronor till extra arbetskraft och sakkunniga, dels ett föreslaget belopp av 1 000 kronor till vikariats- och övertidsersättningar. Det sammanlagda beloppet blir sålunda 68 752 kronor. De verkliga kostnaderna komma emellertid att bli något högre på grund av de nuvarande befattningshavarnas faktiskt innehavda löneklassplaceringar m. m. De sakkunniga räkna med ett medelsbehov under ordinarieposten av 62 000 kronor och under icke-ordinarieposten av 12 000 kronor, eller sammanlagt 74 000 kronor.

R e m i s s y t t r a n d e n a n g å e n d e p e r s o n a l - o r g a n i s a t i o n e n .

Kanslern har den 31 oktober 1951 föreslagit, att det nuvarande kanslersarvodet — 25 300 kronor — måtte förstärkas med ett lämpligt avvägt belopp, att utgå som representationsbidrag. Därjämte har förordats, att därest den till kansler utsedde vore innehavare av pensionsberättigande tjänst skulle så länge han i oavbruten följd innehade kanslersämbetet i pensionshänseende så anses som om han alltjämt kvarstode i sin tidigare befattning.

I fråga om personalbehovet i övrigt har kanslern kraftigt framhållit, att ett oavvisligt behov föreligger av en organisatorisk och personell utbyggnad av ämbetet. Den av de sakkunniga föreslagna personalförstärkningen är enligt kanslerns mening icke tillräcklig. Kanslern anför följande.

Jag vill för min del och under hänvisning jämväl till vad av remissmyndigheterna anförts betona att ett oavvisligt behov föreligger av ämbetets utbyggnad såväl organisatoriskt som personellt. Kanslersämbetets organisation bör nämligen vara sådan, att den möjliggör för ämbetet att nära följa förhållandena vid universitet och högskolor och att utan för långt dröjsmål kunna handlägga de ofta mycket svårbedömda och arbetskrävande ärenden, som komma under ämbetets avgörande eller i vilka ämbetet har att yttra sig. Kanslersämbetet bör också — såsom i de avgivna remissyttrandena framhållits — vara så utrustat, att ämbetet är mäktigt att taga egna initia-

tiv såväl i förhållande till statsmakterna som gentemot universiteten och högskolorna. De sakkunnigas förslag innebär enligt mitt förmenande icke den förstärkning av organisationen, som erfordras för att kanslersämbetet skall kunna på tillfredsställande sätt bemästra sina arbetsuppgifter. Den personalförstärkning de sakkunniga förordat inskränker sig nämligen i realiteten till inrättandet av en amanuensbefattning och en heltidstjänst som kontorsbiträde (nu halvtidstjänst). Den föreslagna tjänsten som förste byråsekreterare skulle enligt de sakkunniga hållas vakant, så länge den nuvarande amanuensen (assessorn A. Hamacher) kvarstår i tjänst. Amanuensen skulle utan särskilt ansökningsförfarande förordnas att med vikariatslön uppehålla förste byråsekreterarbefattningen. Genom en dylik anordning skulle den erforderliga förstärkningen av den kvalificerade personalen icke under flera år framåt komma till stånd. Jag vill med styrka framhålla, att det just är avsaknaden av flera högre kvalificerade befattningshavare vid ämbetet, som är den främsta orsaken till ämbetets nuvarande svårigheter. Jag får erinra därom, att det sedan år 1933 visat sig nödvändigt att i stor omfattning befria kanslerssekreteraren, som ensam har att svara för all föredragning av de på universitetskanslerns prövning beroende ärendena, från beredning och föredragning av de mycket talrika frågorna av löpande natur. Sistnämnda föredragning har omhänderhaftas av assessorn Hamacher; kanslerssekreteraren har under vissa delar av åren 1933—1946 erhållit partiell ledighet för att medhinna beredningen av riksdagspetita, remitterade kommittébetänkanden samt ärenden rörande organisatoriska frågor av olika slag m. m. I och med den av statsmakterna beslutade successiva upprustningen av universitet och högskolor, vilken upprustning började budgetåret 1946/47, accentuerades ytterligare svårigheterna för kanslersämbetet.

I anslutning till det nu anförda föreslår kanslern en viss personalförstärkning utöver den av de sakkunniga förordade. Sålunda bör enligt kanslern mening förutom de föreslagna tjänsterna som förste byråsekreterare (Ca 29) och byråsekreterare (Ca 24) finnas en för den nuvarande amanuensen, assessorn A. Hamacher avsedd tjänst som extra föredragande med ett arvode utöver amanuenslön av 3 600 kronor per år. Härom anför kanslern följande.

Den gångna tidens erfarenheter giva vid handen att kanslersämbetet icke för närvarande är i behov av att tillföras en amanuensbefattning, utan att det för ämbetet är nödvändigt att förstärkas med en mera kvalificerad arbetskraft. I flertalet av remissyttrandena ha förslag framställts därom, att den av de sakkunniga föreslagna förste byråsekreterartjänsten skulle utbytas mot en byrådirektörsbefattning i 31 lönegraden. Ehuru utan tvivel goda skäl kunna anföras för detta förslag, är jag likväl icke nu beredd att biträda detsamma, utan begränsar mig till att förorda inrättandet av den av de sakkunniga föreslagna förste byråsekreterarbefattningen. En förutsättning för att en befattning i sistnämnda lönegrad skall kunna besättas med en därför väl kvalificerad kraft synes mig emellertid vara, att — där est befattningen rekryteras från ecklesiastikdepartementet — vederbörande icke genom sin placering i kanslersämbetet går miste om de befordringsmöjligheter som annars eventuellt stå honom till buds i departementet. Enligt min mening skulle det vara till stor fördel för såväl departementet

som för kanslersämbetet om ett visst cirkulationssystem kunde tillämpas med avseende å tjänsterna i departementet och ämbetet. Det är mig bekant att sedan åtskilliga år tillbaka mellan finans- (numera civil-) departementet och statens lönenämnd ett dylikt utbyte av tjänstemän ägt rum. Den av mig sålunda begärda förste byråsekreterartjänsten bör komma till stånd redan från och med nästa budgetår.

Tillkomsten av denna tjänst kan emellertid icke förutses leda till någon ändring av beredningen och föredragningen av de löpande ärendena. För att tillförsäkra assessorn Hamacher, som tjänstgjort hos kanslersämbetet sedan år 1920, ersättning för det honom åvilande arbetet synes det mig nödvändigt att han kommer i åtnjutande av ett särskilt arvode som extra föredragande. I anslutning till de sakkunnigas förslag vill jag förorda, att detta arvode bestämmes till ett belopp av 3 600 kronor, motsvarande i runt tal skillnaden mellan hans nuvarande amanuenslön och vikariatslön som förste byråsekreterare i 29 lönegraden (31 löneklassen).

I fråga om tjänsten som kanslerssekreterare har kanslern framhållit, att flertalet av de i ärendet hörda akademiska myndigheterna ansett starka skäl tala för en förstärkning av kanslerssekreterarens ställning med hänsyn till befogenheter och löneplacering samt förordat, att ifrågavarande befattning uppföres i lönegraden Co 15 (= expeditiönschef). Kanslern har också själv föreslagit en uppflyttning av denna tjänst och en utvidgning av innehavarens befogenheter. Härvidlag har kanslern anfört följande.

Även jag har kommit till den uppfattningen, att kanslerssekreterarbefattningen bör erhålla en högre löneplacering. Jag får erinra därom, att min företrädare i ämbetet framhållit, att praktiska skäl talade för att kanslern erhöles bemyndigande att uppdraga åt kanslerssekreteraren att handlägga vissa grupper av ärenden. Jag vill för min del understryka lämpligheten av en dylik anordning, vilket innebär väsentliga fördelar för ämbetets löpande verksamhet och även sätter ämbetet i stånd att vid kortare tids frånvaro för kanslern fungera på tillfredsställande sätt. Givet är emellertid att större frågor och spörsmål av principiell natur icke böra handläggas i denna ordning. Jag föreslår alltså, att kanslern erhåller bemyndigande att delegera beslutanderätten i härför lämpliga ärenden till kanslerssekreteraren.

Med hänsyn till de befogenheter, som sålunda böra tilldelas kanslerssekreteraren, till arten och omfattningen av de uppgifter i övrigt, som falla på denne befattningshavare, samt till den utbyggnad av kanslersämbetet, som av mig nu förordats och varigenom den kanslerssekreteraren direkt underställda personalen kommer att i icke oväsentlig mån utökas, anser jag en lönegradsplacering i lönegraden Co 15 starkt motiverad. Genom en dylik löneplacering tillgodoses också den icke minst viktiga synpunkten att även framdeles till innehavare av befattningen kunna påräkna en högt kvalificerad kraft. I samband med den ändrade lönegradsplaceringen av kanslerssekreterartjänsten torde befattningen lämpligen böra benämnas »kanslerssekreterare och expeditiönschef».

De sakkunnigas förslag till personalorganisation i övrigt har tillstyrkts av kanslern, dock med den ändringen att kontorsbiträdestjänsten föreslagits placeras i Ce 8 i stället för Ca 8. Därjämte har kanslern ansett, att det belopp om sammanlagt 4 000 kronor, som av de sakkunniga beräknats till

extra arbetskraft och sakkunniga samt vikariats- och övertidsersättningar vore alltför knäppt tillmätt och borde höjas till 6 000 kronor.

Statens lönenämnd har i anledning av de sakkunnigas förslag till personalorganisation dels förklarat sig icke beredd att tillstyrka en uppflyttning av expeditionsvakten, dels ifrågasatt om icke den föreslagna amanuens tjänsten borde utbytas mot en kontorsskrivartjänst. I ett särskilt yttrande har *ledamoten av nämnden Werner* tillstyrkt en placering av tjänsten som vaktmästare (expeditionsvakt) i lönegrad 11.

Statskontoret har ansett, att den föreslagna decentraliseringen rimligen borde medföra ett minskat personalbehov. I varje fall syntes en ökning av antalet befattningar icke kunna komma i fråga. Statskontoret har dock ej velat motsätta sig, att en amanuens tjänst ombildades till en förste byråsekreterartjänst i 27 lönegraden. Vidare syntes medel böra beräknas till en amanuens och ett deltidsanställt biträde. Ändrad löneställning för kanslibiträdet borde övervägas endast om av biträdesutredningen verkställd översyn gäve anledning därtill. Vaktmästartjänsten borde bibehållas i lönegrad 9.

Sveriges förenade studentkårer ha ansett den föreslagna personalorganisationen otillräcklig och föreslagit inrättande av två förste byråsekreterartjänster. Kontorsbiträdestjänsten har föreslagits förändrad till kanslibiträdestjänst.

Departementschefen.

Som av den lämnade redogörelsen framgått ha de sakkunniga i sitt betänkande till en början behandlat frågan om en decentralisering av vissa ärenden från kanslersämbetet till de lokala universitets- och högskolemyndigheterna. De förslag, som därvid framlagts, kräva emellertid icke för sitt genomförande riksdagens medverkan, och jag torde därför framdeles i annat sammanhang få anmäla dem för Kungl. Maj:t. Jag har emellertid velat omnämna dem här, eftersom varje decentralisering medför en viss minskning i arbetsbelastningen för kanslersämbetet och alltså bör tagas i betraktande vid bedömandet av ämbetets personalbehov. Den decentralisering, som nu är i fråga och som i huvudsak torde böra genomföras, gäller ett betydande antal ärenden, vilka emellertid enligt de sakkunnigas bedömande så gott som alla äro av relativt enkel beskaffenhet. Den lättnad i arbetsbelastningen vid kanslersämbetet, som kan uppnås genom decentraliseringen, torde därför bli relativt ringa. Detta är även de sakkunnigas mening.

Vid bedömandet av kanslersämbetets personalbehov ha de sakkunniga utgått från nuvarande förhållanden men förutskickat, att den framtida utvecklingen kan komma att medföra behov av personal utöver den som de sakkunniga föreslagit. Även jag anser mig i detta sammanhang böra utgå från förhållandena, som de nu äro, endast med den inskränkningen — som

även de sakkunniga räknat med — att en viss decentralisering bör ske, medan å andra sidan vissa nya arbetsuppgifter tillkomma vid bifall till förslag, som jag i det följande framlägger angående utvidgad samverkan mellan universitets- och högskolemyndigheter.

De sakkunniga ha i sitt betänkande klart dokumenterat, att arbetsuppgifterna vid kanslersämbetet år från år i hög grad ökats både kvantitativt och kvalitativt. Uppgifterna ha enligt de sakkunnigas mening nu nått en sådan omfattning, att en personalförstärkning vid kanslersexpeditionen är ofrånkomlig. Denna uppfattning har också med styrka framhållits under remissbehandlingen. För egen del kan jag helt ansluta mig till densamma.

Universitetskanslern har i sitt yttrande i ärendet framhållit, att de sakkunnigas förslag icke innebär den förstärkning av personalorganisationen, som erfordras för att ämbetet på ett tillfredsställande sätt skall kunna bemästra sina arbetsuppgifter. Jag har noga övervägt de alternativ i fråga om förstärkning av personalorganisationen, som föreligga, och anser i likhet med kanslern, att det är nödvändigt att gå något längre än de sakkunniga tänkt sig. Jag vill särskilt framhålla, att det är av vikt icke blott att kanslersämbetet får en sådan organisation att de löpande förvaltningsgöromålen kunna handläggas i behörig ordning. Därutöver måste kanslern ges möjlighet att som den främste målsmannen för universiteten och de övriga läroanstalter, som äro underställda honom, taga grundlig kännedom om tillstånd och behov vid dessa läroanstalter, noga följa deras arbete och verka för deras behöriga intressen samt, då så behövs, taga initiativ till förbättringar eller avlägsnande av missförhållanden.

Den ställning universitetskanslern intar och de arbetsuppgifter som ankomma på honom göra det enligt min mening motiverat med en uppräknings av kanslersarvodet. Jag föreslår nu, att detta från och med nästa budgetår höjes till 32 000 kronor. Den av kanslern väckta frågan om representationsbidrag torde icke nu böra upptagas till prövning, eftersom förslag är att vänta från 1949 års reseersättningskommitté om hur frågan om representationsbidrag tekniskt sett bör lösas. Den av kanslern berörda pensionsfrågan torde likaså böra prövas i annat sammanhang.

Även om vissa av universitetskanslern anförda skäl tala för en uppflyttning av tjänsten som kanslerssekreterare till högre lönegrad, anser jag mig likväl icke nu böra förorda en dylik åtgärd. Däremot ansluter jag mig till förslaget, att kanslern bör erhålla bemyndigande att till kanslerssekreteraren överlämna beslutanderätten i härför lämpliga ärenden.

Vad den administrativt utbildade personalen vid kanslersexpeditionen i övrigt angår, tillstyrker jag inrättande av en tjänst som förste byråsekreterare i 29 lönegraden och en som byråsekreterare i 24 lönegraden. I likhet med kanslern anser jag, att det skulle vara till fördel såväl för kanslersämbetet som för ecklesiastikdepartementet, om ett visst cirkulationssystem

kunde tillämpas med avseende å dessa tjänster vid kanslersämbetet och tjänster av motsvarande slag i departementet. Några bindande regler härutinnan anser jag det dock ej möjligt att föreslå, men jag anser, att den nu angivna synpunkten bör beaktas vid framtida tjänstetillsättningar i den mån så lämpligen och rättvisligen kan ske. Jag föreslår, att förste byråsekreterartjänsten placeras som extra ordinarie och byråsekreterartjänsten som ordinarie.

Under en lång följd av år har assessorn A. Hamacher tjänstgjort som amanuens vid kanslersämbetet, till att börja med i deltidstjänstgörande men numera som heltidstjänstgörande. På grund av sin ålder torde han emellertid icke böra ifrågakomma till erhållande av den förste byråsekreterartjänst jag föreslagit inrättad. Det synes mig å andra sidan angeläget, att kanslersämbetet även efter en omorganisation erhåller möjlighet att tillgodogöra sig Hamachers arbetskraft och omfattande erfarenhet inom arbetsområdet. Då jag i det föregående föreslagit inrättande av två byråsekreterartjänster, har jag utgått från att så skulle komma att ske. Jag föreslår alltså, att medel även i fortsättningen beräknas till avlöning åt Hamacher. Dennes arbete och ansvar är emellertid av den omfattning och art, att han icke rimligen framdeles kan avlönas endast som amanuens. Jag föreslår därför, att han i egenskap av extra föredragande erhåller ett personligt arvode av 3 600 kronor. Vid ett rörligt tillägg av 32 (33) procent innebär detta, att Hamachers sammanlagda avlöningsförmåner i det närmaste komma att motsvara lönebeloppet i 31 löneklassen, löneplan 1.

Enligt vad jag under hand inhämtat, har 1947 års biträdesutredning granskat göromålen vid den ifrågasatta kansliskrivartjänsten och funnit en placering i 15 lönegraden motiverad. Jag föreslår därför, att den nuvarande kanslibiträdestjänsten utbytes mot en tjänst som kansliskrivare i lönegraden Ca 15. Däremot torde frågan om en uppflyttning av vaktmästartjänsten i högre lönegrad icke nu böra bli föremål för bedömning.

I anledning av förslaget om inrättande av en heltidstjänst som kontorsbiträde i stället för en deltidstjänst tillstyrker jag, att medel beräknas till avlönande av ett biträde med lön enligt den reglerade befordringsgången.

I enlighet med kanslerns förslag torde under icke-ordinarieposten böra beräknas i runt tal 6 000 kronor till extra arbetskraft, vikariatsersättningar och dylikt.

Vid bifall till mitt förslag om personalorganisationen böra vederbörliga ändringar vidtagas i personalförteckningen för universitetskanslersämbetet, varjämte förevarande anslag för nästa budgetår bör höjas med 48 600 kronor till 139 000 kronor. Anslaget bör fördelas på olika anslagsposter på sätt framgår av efterföljande hemställan.

Under återropande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1952/53 vidtaga de ändringar i personalförteckningen för universitetskanslersämbetet, som föranledas av vad jag i det föregående anført;

b) godkänna följande avlöningsstat för universitetskanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

A v l ö n i n g s s t a t .

1. Arvode till universitetskanslern	32 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 500
3. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	3 600
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	36 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 900
Summa kronor	139 000

c) till *Universitetskanslersämbetet*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 139 000 kronor.

2. Universitetskanslersämbetet: Omkostnader.

Detta förslagsanslag är nu uppfört med 6 600 kronor och disponeras enligt bestämmelser, som finnas införda å s. 471 i statsliggaren.

I det betänkande angående kanslersämbetets uppgifter och organisation m. m., för vilket jag delvis redogjort under närmast föregående punkt, ha 1949 års *universitetskanslersämbetssakkunniga* föreslagit, att omkostnadsanslaget skulle höjas med 5 700 kronor till 12 300 kronor. Av denna höjning belöpa 200 kronor på anslagsposten till sjukvård (nu förslagsvis 300), 300 kronor på anslagsposten till reseersättningar till universitetskanslern och kanslerssekreteraren (nu förslagsvis 1 500) och 1 200 kronor på anslagsposten till expenser (nu förslagsvis 6 300 kronor). I nu angivna delar har höjningen motiverats med den av de sakkunniga föreslagna utökningen av ämbetets personalorganisation samt med den inträffade allmänna kostnadsökningen.

I omkostnadsstaten för kanslersämbetet finnes under särskilda uppbördsmedel en inkomstpost å 1 500 kronor »Bidrag från Stockholms och Göteborgs högskolor till bekostande av kanslersexpeditionens utgifter för expenser». Under hänvisning till det ökade statliga stödet åt nämnda högskolor ha de sakkunniga föreslagit, att högskolornas utgifter för kanslersexpeditionens expenser skulle överföras på kanslersämbetets omkostnadsanslag. Nämnda inkomstpost borde därför utgå ur staten och i stället anslaget höjas med 1 500 kronor.

Återstoden av den föreslagna höjningen av omkostnadsanslaget hänför sig till förslag om en ny utgiftspost å förslagsvis 2 500 kronor till Kostnader för konferenser inför universitetskanslern. Detta förslag sammanhänger med förslag av de sakkunniga angående en på olika sätt vidgad samverkan mellan universitet och högskolor. Jag torde här få i korthet redogöra för dessa förslag.

De sakkunniga ha till en början diskuterat kanslerns ämbetsområde och uttalat, att detta, i varje fall tills vidare, i huvudsak borde ha samma omfattning som för närvarande. Det skulle emellertid enligt de sakkunnigas mening vara av stor betydelse om de gemensamma eller likartade problem, som finnas för landets samtliga akademiska läroanstalter, kunde bli föremål för gemensamma överläggningar. Två vägar vore i sådant hänseende framkomliga, nämligen dels att utbygga och förstärka nuvarande former av samverkan, dels att ge kanslern bemyndigande att vid behov till sig kalla representanter för de olika läroanstalterna för samråd i aktuella ämnen.

De olika former för samverkan mellan universitet och högskolor, som redan tidigare förekommit, äro följande, nämligen rektorskonferenser (sedan hösten 1948), Stockholms högskolors rektorskonvent (konstituerat våren 1944, stadgar stadfästa av Kungl. Maj:t våren 1949), ämnes- och fakultetskonferenser samt informella överläggningar inför universitetskanslern.

Vad först angår rektorskonferenserna erinra de sakkunniga om att 1945 års universitetsberedning i sitt betänkande del III (SOU 1947: 75) uttalat, att rektorskonferenser skulle vara det lämpligaste organet för en diskussion om det effektivaste utnyttjandet av vårt lands samlade vetenskapliga resurser, utbyggandet av nya institutioner och dylikt. De sakkunniga föreslå, att rektorskonferenserna skola fortsätta i ungefär samma omfattning som hittills. I konferenserna böra deltaga rektorerna för samtliga kanslern underställda läroanstalter. Någon närmare arbetsordning för rektorskonferenserna synes icke erforderlig. Konferens bör kunna hållas i Uppsala, Lund, Stockholm, Göteborg eller Malmö. Deltagarnas rese- och traktementskostnader böra enligt de sakkunnigas mening bestridas av vederbörande läroanstalts omkostnadsanslag.

I fråga om Stockholms högskolors rektorskonvent ha de sakkunniga uttalat, att detta gjort betydande insatser. En ökad kännedom om dess arbetsresultat syntes emellertid önskvärd. Det vore därför värdefullt om konventets protokoll, i den mån sådana fördes, överlämnades till ecklesiastikdepartementet och kanslersämbetet samt andra intresserade.

Universitetsberedningen har i nyssnämnda betänkande uttalat, att en vetenskaplig upprustning förutsatte kontakt och samverkan i fråga om forskning och undervisning samt att en sådan samverkan lämpligast syntes främjas genom anordnandet av ämnes- och fakultetskonfe-

rensar. Dessa borde ges en fastare utformning än de hittills haft och vara periodiskt återkommande — i regel vart fjärde år. Konferenserna, som borde stå under överinseende av kanslern, borde organiseras på enklast möjliga sätt. Till bestridande av de årliga kostnaderna borde beräknas ett belopp av 30 000 kronor, att anvisas under ett särskilt riksstatsanslag.

De sakkunniga ha anslutit sig till universitetsberedningens uppfattning om värdet av ämnes- och fakultetskonferenser och föreslagit, att kanslern borde vara den bestämmande myndigheten i fråga om ämne, tid, plats och deltagare. De ha ej ansett någon fix tidplan nödvändig men betonat, att konferens ej borde äga rum alltför sällan. Det årliga behovet av konferenser av hithörande slag har av de sakkunniga uppskattats till 6 à 7 och de årliga kostnaderna till omkring 20 000 kronor. Detta belopp föreslås anvisat som ett särskilt riksstatsanslag med reservationsanslags karaktär.

För behandling av problem, som äro gemensamma eller likartade för landets samtliga högre läroanstalter, föreslå de sakkunniga vidare anordnande av gemensamma överläggningar inför universitetskanslern, s. k. k a n s l e r s k o n f e r e n s e r. Bland ämnen, som kunna komma i fråga för dylika överläggningar, nämnas studentsociala frågor, värnpliktsfrågor, studiestatistik o. s. v. Dessa överläggningar böra äga rum på kanslerns initiativ. Han bör erhålla bemyndigande att till konferens samla rektorer och andra representanter icke blott för honom underställda läroanstalter utan även för landets övriga vetenskapliga högre läroanstalter, nämligen de tekniska högskolorna, handelshögskolorna, farmaceutiska institutet samt lantbruks-, skogs- och veterinärhögskolorna. Till konferenserna böra utöver rektorerna kunna kallas även representanter för olika lärargrupper och andra personalkategorier samt för studenterna ävensom representanter för verk och myndigheter, exempelvis skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen.

De sakkunniga anse, att kanslern bör ha medel till sitt förfogande för att bestrida dels rese- och traktamentsersättningar för deltagare från lärosäten utom sammanträdesorten, dels övriga kostnader i samband med konferenserna. För nämnda ändamål beräknas ett belopp av 2 500 kronor bli erforderligt, vilket föreslås anvisat under en särskild anslagspost under kanslersämbetets omkostnadsanslag. Vid beräkningen av beloppet ha de sakkunniga förutsatt, att utgifterna för rese- och traktamentsersättningar för flertalet deltagare i konferenserna komma att bestridas ur de medel, som vid universiteten m. fl. lärosäten anvisats till reseersättningar åt rektor m. fl.

De sakkunnigas beräkning av medelsbehovet under omkostnadsanslaget har från *universitetskanslerns* sida icke mött annan erinran än att han föreslagit en uppräknig av delposten till reseersättningar till 6 000 kronor. Kanslern har därvid framhållit, att det vore i hög grad betydelsefullt för kanslersämbetet att kunna i erforderlig utsträckning uppehålla de direkta

förbindelserna mellan ämbetet och detsamma underställda lärosäten utanför huvudstaden.

Statskontoret, som ansett att kanslersämbetets organisation icke borde byggas ut, har under hänvisning härtill uttalat, att expensposten icke borde uppräknas till högre belopp än 7 000 kronor. I övrigt har statskontoret icke haft något att erinra mot de sakkunnigas förslag rörande omkostnadsstaten liksom ej heller mot de sakkunnigas förslag angående olika konferenser.

Vad angår de sakkunnigas förslag till samverkan mellan universitet och högskolor har *kanslern* i princip tillstyrkt bifall till desamma. Kanslern har i likhet med de sakkunniga ansett, att det bör ankomma på honom att taga initiativ till ämnes- och fakultetskonferenser — tanken på en fix tidsplan avvisas alltså — samt att bestämma det ungefärliga antalet deltagare. Kostnaderna för ämnes- och fakultetskonferenser ha av kanslern beräknats till 25 000 kronor och kostnaderna för kanslerskonferenser till 2 500 kronor. Ifråga om behovet av medel till reseersättningar åt rektorerna för deltagande i rektorskonferenser har kanslern i vad gäller karolinska institutet och tandläkarhögskolan i Stockholm, vilka icke förfoga över några anslagsmedel till reseersättningar, förklarat, att detta behov borde prövas i samband med nämnda lärosätens anslagsäskanden för budgetåret 1953/54.

Överstyrelsen för de tekniska högskolorna har tillstyrkt förslaget om anordnande av kanslerskonferenser samt uttalat, att ämneskonferenserna i fråga om vissa ämnen borde omfatta även de tekniska högskolorna. Överstyrelsen har därvid förutsatt, att konferenser, i den mån de tekniska högskolorna berördes, komme att planeras i samråd med överstyrelsen.

Även *övriga ifrågavarande läroanstalter, som icke lyda under kanslern* — utom lantbrukshögskolan, som icke avgivit yttrande i ärendet — ha anslutit sig till förslaget om kanslerskonferenser.

Styrelsen för farmaceutiska institutet har därvid uttalat, dels att det skulle vara av värde för institutet om dess rektor bereddes tillfälle att delta i de föreslagna rektorskonferenserna, dels att representanter för de farmaceutiska vetenskapsgrenarna borde beredas tillfälle att, då anledning därtill funnes, delta i ämneskonferenser.

Direktionen för handelshögskolan i Stockholm har ansett, att bestämmelserna om anslag till ämneskonferenser borde utformas så att det bleve möjligt att bekosta deltagande i nordiska ämneskonferenser i företagsekonomi. Vidare borde högskolans lärare i övriga ämnen beredas tillfälle att delta i de ämnes- och fakultetskonferenser som kanslern eventuellt komme att anordna i dessa ämnen. Högskolan vore villig att på kallelse sända representanter till kanslerskonferenser. Därvid förutsattes, att resekostnads- och traktamentsersättningar skulle kunna utgå till dessa representanter.

Styrelsen för handelshögskolan i Göteborg har i fråga om kanslerskonferenserna uttalat samma uppfattning som direktionen för högskolan i Stockholm.

Sveriges förenade studentkårer ha föreslagit, att representanter för studenterna regelmässigt skola kallas till de olika föreslagna konferenserna liksom till sammanträden med Stockholms högskolors rektorskonvent. Beträffande ämnes- och fakultetskonferenserna ha studentkårerna uttalat, att dessa borde anordnas efter en fix tidsplan och oftare än de sakkunniga syntes ha förutsatt samt att bestämda föreskrifter skulle meddelas angående olika kategoriers deltagande i dessa konferenser.

Departementschefen. I arbetet vid universitet och högskolor torde ständigt uppkomma problem, som äro likartade eller gemensamma för olika lärosäten, problem som röra forskning och undervisning, administration, studentsociala frågor o. s. v. Det torde icke råda något tvivel om att lösningen av dessa problem ofta kan främjas genom diskussion och samråd mellan de olika lärosätena. I det föregående ha redovisats de olika former av samverkan, som vuxit fram under årens lopp. Såväl universitetsberedningen som 1949 års universitetskanslersämbetsakkunniga ha föreslagit en utbyggnad och intensifiering av dessa. Eftersom sistnämnda sakkunniga ifrågasatt en viss medelsanvisning under kanslersämbetets omkostnadsanslag till s. k. kanslerskonferenser torde jag här i ett sammanhang få behandla de olika hithörande förslag som nu föreligga.

Jag vill först framhålla, att en utvidgad samverkan enligt min mening bör eftersträvas. Denna samverkan bör emellertid icke låsas i allt för fasta former. Organisationen bör i stället vara sådan, att de från tid till annan skiftande behoven smidigt kunna tillgodoses. Min principuppfattning är den, att vissa ekonomiska möjligheter till överläggningar böra skapas och att det i stor utsträckning bör ligga i universitetskanslerns hand att disponera över dessa möjligheter.

Vad först angår rektorskonferenserna torde dessa böra fortsätta i ungefär samma omfattning som hittills. Som de sakkunniga framhållit synes det lämpligt, att även tandläkarhögskolornas rektorer delta. Konferenserna böra kunna förläggas till Uppsala, Lund, Stockholm, Göteborg eller Malmö. Någon särskild medelsanvisning till täckande av kostnaderna — huvudsakligen rese- och traktamentskostnader — ifrågasätter jag icke nu. Vid flertalet av de under kanslern lydande lärosätena finnas nämligen anslagsmedel till bestridande av reseersättningar åt rektor m. fl. Dessa anslagsmedel torde framdeles få disponeras för resor till rektorskonferenser även i de fall, då så icke kan ske enligt nuvarande bestämmelser.

Vad de sakkunniga anfört angående Stockholms högskolors rektorskonvents verksamhet synes icke påkalla något yttrande från min sida.

Ämnes- och fakultetskonferenser kunna säkerligen icke minst i studieplansfrågor vara av mycket stort värde. I likhet med de sakkunniga anser jag det därför önskvärt, att medel regelbundet stå till förfogande för anordnande av dylika konferenser huvudsakligen för bestridande av deltagarnas rese- och traktamentskostnader. Jag ansluter mig också till de sakkunnigas förslag angående kanslerns medverkan vid konferenserna. Han bör alltså vara den bestämmande myndigheten i avseende å ämne, tid, plats och deltagare men behöver ej därför vara personligen närvarande. Även dessa konferenser torde komma att förläggas till Uppsala, Lund, Stockholm, Göteborg eller Malmö.

De sakkunniga synas ha utgått från att i konferenserna icke skola deltaga representanter för läroanstalter, som icke lyda under kanslern. I den mån saksål tala därför synes emellertid något hinder icke böra möta att kanslern till konferens inbjuder även representanter för dylika läroanstalter, såsom farmaceutiska institutet och de tekniska högskolorna. Vidare synes det — som de sakkunniga förutsatt — ofta kunna vara lämpligt, att skolöverstyrelsen blir representerad vid ämnes- eller fakultetskonferens. I den mån tillgängliga anslagsmedel förslå därtill bör även i nu nämnda fall resekostnads- och traktamentsersättning kunna utgå. Däremot kan jag icke tillstyrka, att de anslagsmedel, som jag anser böra anvisas till ämnes- och fakultetskonferenser, skola få disponeras även för de av handelshögskolan i Stockholm omnämnda nordiska konferenserna i företagsekonomi.

Universitetskanslern har ansett ett belopp av 25 000 kronor erforderligt för bestridande av kostnaderna för ämnes- och fakultetskonferenser. Här emot har jag icke funnit anledning till erinran. Jag avser att i det följande under rubriken Gemensamma universitetsändamål: Ämnes- och fakultetskonferenser föreslå Kungl. Maj:t att för ändamålet äska ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

Det förslag om s. k. kanslerskonferenser, som de sakkunniga lagt fram, har av de berörda läroanstalterna mötts med stort intresse. Det synes också sannolikt, att konferenser av detta slag skola kunna främja goda lösningar av gemensamma akademiska problem, och jag ansluter mig därför till sakkunnigförslaget. I enlighet med detta torde ett belopp av 2 500 kronor böra beräknas för bestridande av vissa med konferenserna förenade kostnader. Beloppet torde böra upptagas som en förslagsvis betecknad post under kanslersämbetets omkostnadsanslag. Posten bör icke få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Vad angår medelsanvisningen under förevarande anslag i övrigt tillstyrker jag de sakkunnigas av kanslern förordade förslag om höjning av sjukvårdsposten med 200 kronor och expensposten med 1 200 kronor. Anslagsposten till reseersättningar till universitetskanslern och kanslerssekreteraren torde böra höjas med 1 500 kronor till 3 000 kronor. Jag tillstyrker vidare förslaget om slopande av inkomstposten Bidrag från Stockholms

och Göteborgs högskolor om 1 500 kronor. Anslaget bör därför höjas med motsvarande belopp.

Anslaget i sin helhet bör vid bifall till vad jag här föreslagit höjas med 6 900 kronor till 13 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Universitetskanslersämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 13 500 kronor.

3. Uppsala universitet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	5 157 000	5 467 284
1951/52 (statsliggaren s. 471)	4 955 200	
1952/53 (förslag)	8 415 000	

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår har det *större akademiska konsistoriet* framlagt åtskilliga förslag, vilkas genomförande skulle kräva en ganska betydande anslagshöjning. Konsistoriet har därvid inledningsvis framhållit, att den upprustning, som ägt rum till följd av beslut av 1946 och 1947 års riksdagar ej ens tillnärmelsevis kunnat fullföljas. Penningvärdets fall i förening med uteblivandet av anslagshöjningar, som torde få anses som en naturlig följd av redan genomförda utvidgningar, hade i stället under de senaste åren avsevärt försämrat universitetets ställning i fråga om tillgång till såväl personal som materiel. Trots att skyndsamma åtgärder för en ökning av universitetets utbildningskapacitet mot bakgrunden av den brist på akademiskt utbildad arbetskraft, som för närvarande råder inom vissa fack, måste anses vara av nöden, har konsistoriet nu med hänsyn till det ekonomiska läget inskränkt sig till att framföra allenast de önskemål, vilkas förverkligande skulle tillgodose de mest trängande och elementära behoven. Huvudparten av de framställda kraven äro sålunda motiverade av universitetets otillräckliga resurser för utbildning till ämbetsexamina och lägre examina.

Kanslern har ansett sig kunna i huvudsak instämma i av konsistoriet framlagda synpunkter rörande universitetets anslagsbehov. De förslag, som kanslern fört fram i fråga om avlöningsanslaget, framgå av följande sammanställning.

1. Professur i franska språket och litteraturen.
2. Laboratur i matematik i stället för befattning som biträdande lärare.
3. Personlig professur i medicinsk biokemi för docenten E. A. Stenhagen.
4. Förste amanuens i stället för andre amanuens vid teologiska seminariet.
5. Höjning av teologiska fakultetens kursanslag från 4 000 till 5 000 kronor och av juridiska fakultetens från 24 000 till 29 000 kronor.

6. Arvodeshöjning för två biträdande lärare i kliniska ämnen vid medicinska fakulteten samt nyanställning av en dylik lärare m. m. (sammanlagd kostnad 6 400 kronor).

7. Biträdande lärare i radioterapi (kostnad 2 250 kronor).

8. Tilläggsarvode å 1 000 kronor åt universitetslektorn i svenska språket.

9. Biträdande lärare i fonetik, varvid nu utgående kursanslag å 4 000 kronor indrages och förste assistentbefattningen vid fonetiska institutionen ersättes med en förste amanuensbefattning.

10. Biträdande lärare i kulturgeografi med ekonomisk geografi.

11. Höjning av humanistiska sektionens kursanslag.

12. Personligt forskarstipendium åt docenten i romanska språk Carin Fahlin.

13. Biträdande lärare i fysikalisk kemi och ytterligare en förste amanuens vid fysikalisk-kemiska institutionen.

14. Ett nytt docentstipendium vid juridiska fakulteten.

15. Andre amanuens vid seminariet för nordisk och jämförande folklivsforskning.

16. Andre amanuens vid institutionen för psykologi och pedagogik.

17. Ytterligare en förste assistent och en förste amanuens vid biokemiska institutionen.

18. Ytterligare en förste amanuens vid zoofysiologiska institutionen.

19. Andre amanuens i limnologi.

20. Höjning av arvodet till läraren i utförande av ritningar för vetenskapliga ändamål m. m.

21. Genomförda arvodeshöjningar för i delstat I av avlöningsstaten avsedd personal (kostnad 321 000 kronor).

22. Uppflyttning av överbibliotekarietjänsten från lönegraden Ca 37 till Co 15.

23. Två förste biblioteksassistenter i Ca 19 vid universitetsbiblioteket.

24. Reproduktionsföreståndare i Ca 13 vid biblioteket.

25. Utbyte av tio kontorsbiträdestjänster mot samma antal biblioteksbiträdestjänster.

26. Placering av universitetsbibliotekets två tamburvakter i lönegraden Ce 5 och av dess nattvakt i Ce 9.

27. Höjning av arvodet till biträdande nattvakten vid universitetsbiblioteket.

28. Ökad medelsanvisning till extra arbetshjälp m. m. vid biblioteket (kostnad 1 000 kronor).

29. Ordinariesättning av tre extra ordinarie tjänster.

30. Höjning av arvodet till siffergranskaren i räntekammaren.

31. Tre biträden i Cf 4—Ce 8, avsedda främst för duplicering av seminarieuppsatser.

32. Laboratoriebiträde i Ce 11 vid geografiska institutionens reproduktionsverkstad.

33. Kanslibitråde i Ce 11 vid obstetrisk-gynekologiska kliniken.

34. Tre biträden i Cf 4—Ce 8, varav ett för centrallaboratoriet, ett för zoofysiologiska institutionen och ett för kemiska institutionen.

35. Diskbiträde i Ce 6 vid hygienisk-bakteriologiska institutionen.

36. Instrumentmakare i Ce 14 vid astronomiska observatoriet.

37. Institutionsvaktmästare i Ce 13 vid farmakologiska institutionens instrumentverkstad.

38. Glasblåsare i Ce 14 vid de kemiska institutionerna.

39. Laboratorieintendent i Ce 24 vid de kemiska institutionerna.

40. Ökad medelsanvisning för avlöande av tillfälligt anställd personal vid drätselverket (kostnad 7 000 kronor).

41. Uppflyttning i högre löneklass av icke-ordinarie personal (kostnad 8 000 kronor).

42. Uppräkning med 320 000 kronor av anslagsposten till rörligt tillägg (nu 195 000 kronor).

I fråga om de framlagda förslagen inhämtas av handlingarna i ärendet bland annat följande.

2. Laboratur i matematik i stället för befattning som biträdande lärare. Förslag härom framlades redan i petita till förra årets riksdag och tillstyrktes även då av kanslern. Denne erinrade därvid om att vid Lunds universitet finnes — förutom en biträdande lärarbefattning i matematik — en personlig laboratur i ämnet. Förslaget framfördes emellertid icke till riksdagen och en i ämnet väckt motion (I: 431), vars yrkande överensstämde med universitetsmyndigheternas äskande, lämnades av riksdagen utan bifall. Statsutskottet vitsordade likväl i avgivet utlåtande (nr 168), att i och för sig goda skäl kunde åberopas för ett bifall till motionen, ehuru utskottet i rådande ekonomiska läge icke ansåg sig böra biträda densamma.

Kanslern upprepar nu i likhet med *konsistoriet* ifrågavarande förslag och anför därvid följande.

Jag vill understryka, att den på senare tid alltmer accentuerade bristen på läroverkslärare i förevarande ämne gör behovet av den förordade laboratorstjänsten allt mer framträdande. Anmärkas må även, att 1945 års universitetsberedning i sitt betänkande, del VI, framhållit, att den föreslagna omändringen av lärarkrafterna i matematik i Uppsala omedelbart borde komma till stånd.

3. Personlig professur i medicinsk biokemi för docenten E. A. Stenhagen. Även detta förslag har förts fram i föregående års petita och då tillstyrkts av kanslern. Vid anmälan av denna fråga i propositionen 1951: 137 (s. 8) anförde dåvarande föredraganden följande.

Det torde icke kunna råda någon tvekan om att docenten E. A. Stenhagens vetenskapliga verksamhet varit i sällsynt grad framstående och framgångsrik. I betraktande härav skulle det i och för sig vara synnerligen välmotiverat att inrätta en personlig professur för honom och därigenom förbättra hans möjligheter till fortsatt värdefull forskning. Med hänsyn till de oavvisliga kraven på återhållsamhet i fråga om anslagsökningar ävensom till att tiden för Stenhagens innehav av forskarstipendium icke utgår förrän efter nästa budgetår anser jag dock, att något förslag om en personlig professur för honom icke bör läggas fram redan i år.

Under hänvisning till vad sålunda anförts samt till att Stenhagens innehav av forskarstipendium utgår den 31 december 1952 har *kanslern* nu bi-

trätt en av *konsistoriet* gjord framställning om inrättande från och med den 1 januari 1953 av ifrågavarande professur. Kanslern har också liksom för innevarande budgetår förklarat sig beredd att, därest riksdagen beslutade inrätta den föreslagna personliga professuren, ställa ett årligt belopp av 6 500 kronor till förfogande ur C. F. Liljewalchs fond för personliga professurer som bidrag till avlöning åt Stenhagen.

6. Arvodeshöjning för två biträdande lärare i kliniska ämnen vid medicinska fakulteten samt nyanställning av en dylik lärare m. m. *Konsistoriets* härvidlag framlagda, av *kanslern* tillstyrkta förslag innebär en ökad medelsanvisning av 6 400 kronor, vars fördelning framgår av efterföljande sammanställning.

	ökning
1) höjning från 2 850 till 4 000 kronor av arvodet till vardera av biträdande lärarna i pediatrik och röntgendiagnostik	2 300
2) anställande av ytterligare en biträdande lärare i pediatrik för att möjliggöra anordnandet av en tredje kurs i nämnda ämne	4 000
3) anordnande av en tredje kurs i skyddskoppypning	100
Summa kronor	6 400

Behovet av utökad kursundervisning i de ämnen, varom här är fråga, utgör det huvudsakliga motivet för den äskade anslagsökningen. Den för biträdande lärarens i röntgendiagnostik del begärda höjningen anses dock angelägen redan med hänsyn till undervisningens nuvarande omfattning.

7. Biträdande lärare i radioterapi. I samband med professorn H. F. Laurells avgång hösten 1949 från den för honom inrättade personliga professuren i »medicinsk radiologi» inrättades en professur i röntgendiagnostik. Alltsedan dess har en självständig företrädare för specialiteten radioterapi saknats i Uppsala. Önskemål om en tillfredsställande representation av denna specialitet framfördes av direktionen för akademiska sjukhuset redan i fjolårets petita. Detta önskemål fördes emellertid icke vidare till 1951 års riksdag, och en i ämnet väckt motion (II: 499) lämnades av riksdagen utan bifall. Statsutskottet framhöll likväl i avgivet utlåtande (nr 151) att den uppkomna situationen snarast borde läggas till rätta.

Konsistoriet har nu hemställt, att en befattning som laborator i radioterapi, tillika överläkare vid akademiska sjukhusets radioterapeutiska avdelning, måtte inrättas från och med nästa budgetår. — För den händelse att detta förslag icke skulle vinna statsmakternas bifall har *direktionen för akademiska sjukhuset* i sina anslagsäskanden för nästa budgetår anhållit, att en extra överläkartjänst i radioterapi måtte inrättas vid sjukhuset.

Kanslern, som funnit förevarande spörsmål främst vara att betrakta som en sjukvårdsangelägenhet, har — med avstyrkande av *konsistoriets* hemställan — biträtt *direktionens* alternativt framställda förslag och i anslut-

ning härtill beräknat arvode för en biträdande lärare i radioterapi med belopp, motsvarande det som vid universitetet i Lund utgår till en biträdande lärare i ämnet eller 2 250 kronor.

11. Höjning av humanistiska sektionens kursanslag. Detta anslag är nu uppfört med 19 900 kronor. *Konsistoriet* har för vissa närmare angivna ändamål hemställt om en anslagshöjning med 22 000 kronor. *Kanslern* tillstyrker för sin del en uppräknig av förevarande anslag med 12 000 kronor, varav 10 000 kronor för kurser vid undervisning i engelska, franska och tyska samt 2 000 kronor för undervisning i röst- och talvård.

19. Andre amanuens i limnologi. Förslag härom framlades redan i petita till 1950 och 1951 års riksdagar och tillstyrktes då av kanslern men vann ej statsmakternas bifall.

Matematisk-naturvetenskapliga sektionen har nu återupprepat detta förslag och därvid anfört bland annat följande.

Färdigställandet av det nya limnologiska laboratoriet vid sjön Erken har fortskridit så långt att laboratoriet beräknas kunna tagas i bruk i maj 1952. Med hänsyn härtill skulle det vara synnerligen olyckligt — icke minst med tanke på den obligatoriska kurs som i juli enligt gällande studieplaner skall hållas vid laboratoriet — om laboratoriet icke från och med den 1 juli 1952 erhöle den föreslagna andre amanuensbefattningen. Utöver föreståndaren finnes nämligen ingen som helst personal knuten till laboratoriet.

Kanslern vitsordar ånyo behovet av ifrågavarande andre amanuens, i vars åligganden bör ingå att under tre sommarmånader utöva tillsyn över Erkenlaboratoriets skötsel och vård, och tillstyrker därför ännu en gång förslaget.

20. Höjning av arvodet till läraren i utförande av ritningar för vetenskapliga ändamål m. m. *Konsistoriet* har motiverat sitt härutinnan framlagda förslag på följande sätt.

Ifrågavarande befattningshavare, som tidigare huvudsakligen arbetat inom den geografiska institutionen, har under senare år alltmer tagits i anspråk för handledning i reproduktion av biologiskt material, en verksamhet, som fått allt större betydelse för de studerande och för den underordnade tekniska personalen. Undervisningsskyldigheten utgör 125 timmar årligen, och arvodet har sedan år 1941 utgått med 750 kronor. Timantalet har visat sig otillräckligt, och arvodet måste betecknas som oskäligt lågt. Enligt konsistoriets förmenande bör därför undervisningsskyldigheten utökas till 150 timmar och arvodet höjas till 1 800 kronor.

Kanslern biträder konsistoriets förslag.

26. Placering av universitetsbibliotekets två tamburvakter i lönegraden Ce 5 och av dess nattvakt i Ce 9. Den ena av tamburvakterna är heltidsanställd mot ett årsarvode av 2 655 kronor, medan den andra för fem timmars daglig tjänstgöring åt-

njuter ett arvode av 1 740 kronor för år. Till nattvakten utgår årligen arvode med 4 458 kronor. Önskemål om en förbättrad löneställning för dessa befattningshavare framställdes redan i fjolårets petita men upptogs icke till behandling vare sig av kanslern eller Kungl. Maj:t. Motioner i ämnet väcktes dock vid 1951 års riksdag (I: 432 och II: 565). I förstnämnda motion hemställdes om lönegraden Ce 5 för tamburvakterna och Ce 7 för nattvakten, medan den sistnämnda motionens yrkande överensstämde med det nu framlagda förslaget. I motionen I: 432 framhölls, bland annat, att det varit förenat med betydande svårigheter för biblioteket att med erbjudande av dessa lönevillkor anställa och behålla personal. Statsutskottet fann sig i avgivet utlåtande (nr 168) icke böra tillstyrka bifall till motionsyrkandena. Då ifrågakvarande befattningshavares löneställning onekligen måste betraktas som förhållandevis låg, ansåg sig utskottet dock kunna utgå ifrån, att Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet riktad på befattningarnas lämpliga löneplacering. Vad sålunda förekommit har *konsistoriet* återopat till stöd för sitt nu framförda förslag, vilket biträtts av *kanslern*.

27. Höjning av arvodet till biträdande nattvakten vid universitetsbiblioteket. Till denne befattningshavare utgår nu ett årligt arvode av 875 kronor. Även detta arvode har *konsistoriet* funnit oskäligt lågt och därför förordat en uppräknings med 425 kronor till 1 300 kronor. *Kanslern* har ej funnit anledning till erinran mot konsistoriets förslag.

28. Ökad medelsanvisning till extra arbetshjälp m. m. vid biblioteket. *Kanslern* har härom anfört bland annat följande.

Från anslagsmedlen till ökat öppethållande av läsesalar, extra arbetshjälp, renskrivning m. m. bestridas för närvarande de extra kostnader, som uppkommit genom att innehavarna av tre kontorsbiträdesbefattningar enligt av mig meddelat beslut förordnats att uppehålla kanslibiträdesbefattningar i lönegraden Cg 11. Jag har redan tidigare föreslagit, att dessa tjänster skola förändras till extra ordinarie biblioteksbiträdesbefattningar i 11 lönegraden. Vid bifall härtill komma de anslagsmedel, varom här är fråga, att tillgodoföras ett belopp av 2 304 kronor, motsvarande den extra kostnad, som genom angivna anordning belastar dem. På grund härav och då jag i det föregående också tillstyrkt inrättandet av två nya befattningar som förste biblioteksassistenter anser jag mig icke böra förorda annan höjning av dessa anslagsmedel än med 1 000 kronor.

29. Ordinariesättning av tre extra ordinarie tjänster. *Konsistoriet* har begärt att följande tjänster måtte ordinariesättas, nämligen tjänsten som preparator i lönegraden Ce 14 vid fysikalisk-kemiska institutionen, som kansliskrivare i Ce 15 vid kansliet och som kassör i Ce 15 vid drätselverket. Till stöd härför har framhållits i huvudsak följande.

De tjänster det här gäller kunna icke undvaras utan behovet av dem kommer att bestå. De personer, som nu beklåda dem, inneha emellertid samtidigt ordinarie tjänster i lägre lönegrader. Sistnämnda tjänster måste följaktligen uppehållas av vikarier med vikariatslön. Detta medför givetvis vissa olägenheter i rekryterings- och andra avseenden. Den förordade ordinarie sättningen synes därför konsistoriet ur alla synpunkter lämplig.

Kanslern biträder konsistoriets förslag.

30. **Höjning av arvodet till siffergranskaren i räktekammaren.** Detta arvode är för närvarande uppfört med 1 000 kronor. *Konsistoriet* har nu — under åberopande av att vederbörande befattningshavares arbetsbörda under senare år väsentligt ökats — hemställt om en uppräknig av förevarande arvode med 800 kronor till 1 800 kronor. *Kanslern* tillstyrker bifall till framställningen.

36. **Instrumentmakare i Ce 14 vid astronomiska observatoriet.** Behovet av en dylik befattningshavare framhölls redan i petita till fjolårets riksdag och vitsordades även då av *kanslern*. *Konsistoriet* understryker nu särskilt vikten av att observatoriets dyra och ömtåliga instrumentutrustning handhaves och vårdas av fast anställd personal. *Kanslern* biträder ånyo konsistoriets framställning.

38. **Glasblåsare i Ce 14 vid de kemiska institutionerna.** Inrättandet av en sådan tjänst skulle enligt *konsistoriets* förmenande möjliggöra ekonomiska besparingar och innebära en viktig rationalisering av arbetet. *Kanslern* har funnit starka skäl anförda för ett bifall till förslaget.

39. **Laboratorieintendent i Ce 24 vid de kemiska institutionerna.** *Matematisk-naturvetenskapliga sektionen* har, efter framställning från professorerna Svedberg, Hägg, Tiselius och Claesson, hemställt, att en sådan tjänst måtte inrättas.

Konsistoriet, *kanslern* och *statens organisationsnämnd* ha tillstyrkt ifrågasvarande framställning. *Konsistoriet* har därvid känt sig övertygat om tjänstens synnerliga vikt för de stora institutioner det här gäller. Dessa, som lokalt hänga nära samman, samarbeta nämligen intimt och äga en stor och ytterst värdefull instrumentuppsättning, vars rationella handhavande är en krävande och viktig uppgift. Mot den föreslagna lönegradsplaceringen har *kanslern* ej heller haft något att invända. *Statens organisationsnämnd* har uttalat bland annat följande.

Inrättandet av den begärda tjänsten, vars innehavare skulle ha till uppgift att samordna och verkställa inköp av instrument och material samt övervaka förrådshållning och reparation av instrument, synes mot bakgrunden av de stora värden, som här stå på spel, vara ekonomiskt motiverat. Genom att företaga systematisk undersökning av inköpsmöjligheterna samt genom verkställandet av erforderliga inköp torde den blivande tjänst-

innehavaren i väsentlig grad avlasta institutionsföreståndarna i detta avseende och därigenom ge dem möjlighet till ökade insatser inom forskningen. Tjänstinnehavarens arbetsområde torde vidare efter ett par år böra utvidgas till att avse även den fysiska institutionen. Föreståndarna vid sistnämnda institution äro nämligen också i behov av motsvarande avlastning och ett nära samband såväl lokalt som i fråga om arbetsuppgifter föreligger mellan institutionerna i fråga. När nu pågående upprustning av de kemiska institutionerna slutförts, vilket kan beräknas vara fallet om ungefär två år, torde laboratorieintendenten ha möjlighet att medhinna planering av inköp m. m. även för den fysiska institutionens räkning.

42. Uppräkning med 320 000 kronor av anslagsposten till rörligt tillägg. Den förordade uppräknigen betingas av 1951 års riksdags beslut angående höjning av grundlöner enligt statens löneplansförordning.

Vidare har kanslern i ärendet framlagt följande särskilda förslag, nämligen den 18 september 1951 om förändring av den nuvarande arvodesbefattningen som idrottslärare till en tjänst i lönegraden Ce 23, den 12 oktober 1951 om ökning av anslagsposten till avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, den 6 november 1951 om dubblering av kursundervisningen i botanik och zoologi, den 28 december 1951 om arvodesförbättring för vissa biträdande lärare m. fl. vid teologiska fakulteten och den 29 januari 1952 om höjning av arvodet till en läkare för övervakande av studenternas hälsovård.

Av tillgängliga handlingar inhämtas bland annat följande.

Ökning av anslagsposten till avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården. Denna anslagspost är nu uppförd med 82 000 kronor. I särskild skrivelse, varvid fogats yttrande av universitetets drätselnämnd jämte vissa i ämnet avgivna promemorior, har nu *konsistoriet* hemställt om en uppräkning av ifrågavarande anslagspost med 40 000 kronor till 122 000 kronor. Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat följande.

Enligt beslut av 1938 års riksdag är för arbetare vid Uppsala stads parkförvaltning gällande kollektivavtal tillämpligt jämväl å arbetare vid botaniska trädgården. Den 6 juni 1951 har ett nytt sådant avtal med retroaktiv tillämpning från och med den 1 januari 1951 slutits. Detta har för botaniska trädgårdens vidkommande medfört så väsentligt ökade kostnader för arbetslöner, att den begärda uppräknigen med 40 000 kronor befunnits erforderlig. För vissa arbetare uppgår sålunda timlöneökningen till 40 procent av den förutvarande lönen, varjämte de för övertid fastställda ersättningsbeloppen mer än fördubblats.

Kanslern tillstyrker ifrågavarande framställning.

Dubblering av kursundervisningen i botanik och zoologi. *Konsistoriet* har, efter framställning från *matematisk-naturvetenskapliga sektionen*, för sådant ändamål hemställt om ett anslag av

28 310 kronor, varav 21 060 kronor till avlöningar och 7 250 kronor till materiel. Den för avlöningar begärda medelsanvisningen avses för tillgodo-seendet av följande ändamål.

1. Särskilt arvode till biträdande läraren i botanik, särskilt fysiologi och anatomi	3 000
2. Särskilt arvode till en av förste amanuenserna vid de botaniska institutionerna, motsvarande skillnaden mellan arvode för förste assistent och förste amanuens	5 220
3. Arvode till en andre amanuens i botanik	3 480
4. Arvode till en andre amanuens för vertebratkurserna	3 480
5. Arvode till en andre amanuens i zoofysiologi	3 480
6. Arvode för ytterligare en kurs i marin zoologi vid Klubbans biologiska station	2 400
	Summa kronor 21 060

Till stöd för de föreslagna dubbleringsåtgärderna har åberopats, förutom rådande brist på biologilärare, att inemot hälften av antalet sökande till de kurser det här gäller eljest måst avvisas.

Kanslern erinrar till en början om att han i sitt utlåtande över konsistoriets *petita* för nästa budgetår för zoofysiologiens del biträtt allenast förslaget om anställande av en förste amanuens men ej yrkandet om inrättande av biträdande lärarbefattning. Vid genomförandet av den nu ifrågasatta kursdubblingen torde enligt kanslerns mening behov av bägge dessa befattningar föreligga. *Kanslern* anser sig därför nu böra tillstyrka bifall såväl till inrättandet av nyssnämnda biträdande lärarbefattning som till förslaget i övrigt.

Arvodessförbättring för vissa biträdande lärare m. fl. vid teologiska fakulteten. Arvoden utgå för närvarande till läraren i kyrkosång med 2 900 kronor, till direktorn vid praktisk-teologiska institutet med 4 800 kronor, till assistenten vid nyssnämnda institut med 3 600 kronor och till läraren i kyrkorätt med 1 000 kronor. Under framhållande av att dessa arvodesbelopp icke stode i rimlig proportion till vederbörande befattningshavares arbetsuppgifter och tjänstgöringsskyldighet anhöll *konsistoriet* i sina anslagsäskanden för nästa budgetår om en uppräknings av dem till respektive 6 400, 9 660, 6 400 och 3 200 kronor. *Kanslern*, som under hand inhämtat, att utredning påginge angående höjning av ifrågavarande arvoden, ansåg sig emellertid icke då kunna biträda konsistoriets framställning. Efter förnyad framställning från *konsistoriet* har *kanslern* likväl nu frångått sin tidigare intagna ståndpunkt och tillstyrkt bifall till de av konsistoriet begärda arvodeshöjningarna.

Höjning av arvodet till en läkare för övervakande av studenternas hälsovård. Detta arvode är nu uppfört med 4 000 kronor. *Konsistoriet* har hemställt om en uppräknings av arvodet med 4 000 kronor till 8 000 kronor. Av tillgängliga handlingar inhämtas i denna fråga bland annat följande.

Enligt av kanslern utfärdad instruktion har vederbörande befattningshavare att under lästerminerna tre dagar i veckan hålla mottagning minst 1 timme för vid universitetet inskrivna studenter. De erfarenheter, som hittills vunnits av studentläkarens arbete, visa, att en mottagning på lägst 1 timme innebär en genomsnittlig arbetstid av 2 ½ till 3 timmar. Studentläkarens arbetstid uppgår sålunda till i genomsnitt cirka 8 timmar per vecka. Därutöver komma de övriga med befattningen förenade arbetsuppgifterna, vilkas omfattning dock svårligen kan angivas i exakt tid. En jämförelse med de arvoden, som på skilda håll utgå till arvodesanställda läkare, visar, att det för studentläkaren fastställda arvodet ej kan anses tillfredsställande i all synnerhet icke mot bakgrunden av den försämring av penningvärdet, som inträffat under de senaste åren. Enligt av läkarförbundet för motsvarande arvodestjänster tillämpade normer utgår ersättning för en läkartjänst av den karaktär det här gäller med 1 500 kronor per veckotimme och år. Vid en genomsnittlig arbetstid av 8 timmar per vecka skulle sålunda ersättningen uppgå till 12 000 kronor per år vid tjänstgöring hela året. Då studentläkarens tjänstgöring inskränker sig till ett läsår, d. v. s. 8 månader, torde arvodet i förevarande fall böra bestämmas till 8 000 kronor.

Kanslern biträder konsistoriets framställning.

I 1949 års revisionsberättelse angående statsverket ha *riksdagens revisorer* i fråga om universitetens reservfonder bland annat uttalat, att den nu tillämpade ordningen, enligt vilken besparingar å vissa avlönings- och stipendiemedel tillföras universitetens reservfonder för att sedan tagas i anspråk för materielanskaffning och liknande ändamål, vore principiellt otillfredsställande. I utlåtande nr 177 har *statsutskottet* vid 1950 års riksdag anslutit sig till revisorernas uppfattning på denna punkt samt uttalat, att frågan om en ändring härvidlag lämpligen borde prövas i samband med det förslag till lönerreglering för professorer m. fl. vid universiteten och de statliga högskolorna, som enligt propositionen 1950:41 beräknats kunna föreläggas 1951 års riksdag. Skäl syntes jämväl föreligga för att riksdagen årligen hålles underkunnig om det sätt på vilket respektive reservfonder utnyttjades.

I anledning av vad sålunda förekommit har från vederbörande räntmästare inhämtats uppgifter angående dispositionen under budgetåret 1950/51 av reservfonden vid Uppsala universitet. Av dessa uppgifter framgår, att denna reservfond under nämnda budgetår disponerats på följande sätt.

Undervisning	3 350:—
Extra personal	5 541:—
Särskilda inköp och kompletteringar (företrädesvis instrument- och bokinköp)	166 863:—
Förstärkning av materielanslag	17 825:—
Möbler och annan utrustning (även inredningsarbeten)	69 911:76
Inlevererat till statsverket	4 585:—
Diverse (därav till botaniska trädgården 5 966:37)	39 792:17

Summa kronor 307 867:93

Departementschefen. I propositionen 1952:12 angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. har förordats, att bland annat professors- och laboratorsbefattningarna vid universiteten, de medicinska högskolorna samt Stockholms och Göteborgs högskolor skola inordnas under det för statsförvaltningen i allmänhet gällande lönesystemet samt att för docentstipendiater och forskarstipendiater skola inrättas tidsbegränsade pensionsberättigade tjänster. Lönegradsplaceringen har föreslagits bli för professor Co 14, för befattningshavare inom laboratorgruppen Ca 33, för docent och forskardocent Ce 30 och för director musices Ca 25. Ett genomförande av förslaget medför för universitetens och karolinska institutets del, dels att nya personalförteckningar böra fastställas, dels ock att ifrågavarande befattningshavares löneförmåner, vilka, så vitt angår forskardocenter, för närvarande icke alls och i övrigt endast delvis belasta universitetens och institutets avlöningsanslag, i fortsättningen komma att i sin helhet bestridas från dessa anslag. Kungl. Maj:t torde böra bemyndigas att i anslutning till vad sålunda anförts fastställa personalförteckning för Uppsala universitet. Denna personalförteckning bör jämväl ersätta den nu gällande personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Uppsala universitets samlingar och inrättningar m. m.

Som en följd av löne regleringens genomförande komma de nuvarande docent- och forskarstipendiefonderna att upphöra och reservfondernas vid universiteten inkomster att väsentligt minskas. Det är därför nödvändigt, att gottgörelse i en eller annan form beredes för ifrågavarande inkomstbortfall. Då inkomstbortfallet emellertid icke gör sig kännbart redan under nästa budgetår, är det tillräckligt, att förslag i ämnet underställes 1953 års riksdag.

Vid universiteten förekomma nu särskilda ålderstilläggsfonder, vilka uppkommit på följande sätt. Då rätt till ålderstillägg år 1902 infördes för ordinarie professorer och vissa andra befattningshavare, föreskrevs som villkor för åtnjutande av denna förmån, att vissa befattningshavare tidigare tillkommande naturaförmåner skulle indragas och värdet därav årligen ingå till universitetet för att användas såsom bidrag till bestridande av utgifterna för ålderstilläggen. Av nämnda naturaförmåner bildades ålderstilläggsfonderna, ur vilka ålderstilläggen i första hand skulle bestridas, medan erforderlig fyllnad skulle utgå av vederbörligt riksstatsanslag till ålderstillägg.

Numera bestridas ersättningarna för ifrågavarande naturaförmåner i Uppsala av reservfonden och skogsförvaltningen samt i Lund av universitetets jordbruksförvaltning (arrendebeloppen från de universitetet tillhöriga ängs- och lotterna i kanikmarken). I vartdera universitetets avlöningsstat finnes under rubriken »Särskilda uppbördsmedel» uppförd en motsvarande inkomstpost »Inkomst från ålderstilläggsfonden». Denna inkomstpost är i Uppsala universitetets avlöningsstat uppförd med 14 785 kronor och i Lunds univer-

sitets avlöningsstat med 4 300 kronor. I samband med genomförandet av förutnämnda lönereglering torde ålderstilläggsfonderna böra upphöra och nyssnämnda inkomstposter utgå ur universitetens avlöningsstater.

Som en konsekvens av löneregleringen böra universitetens och karolinska institutets avlöningsstater erhålla ändrad uppställning på sätt som framgår av det följande. Den nuvarande uppdelningen av avlöningsstaternas utgiftssida i två avdelningar har därvid slopats.

Såsom förut berörts medför löneregleringen ett ökat medelsbehov under nu förevarande anslag. Den härav föranledda anslagshöjningen motväges delvis av minskat anslagsbehov under vissa andra anslag under riksstatens åttonde huvudtitel. Från anslaget till Gemensamma universitetsändamål: Forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet bestridas nu forskarstipendiernas grundbelopp. Detta anslag återfinnes icke i riksstatsförslaget för nästa budgetår. Antalet forskarstipendier utgör nu sex vid Uppsala universitet. Samma antal befattningar som forskardocent i Ce 30 bör nu uppföras å personalförteckningen för universitetet.

Ett ökat medelsbehov under anslaget föranledes vidare *dels* av den från och med den 1 januari 1951 genomförda arvodesregleringen för biträdande lärare, assistenter och amanuenser m. fl. befattningshavare vid universitetet, *dels* av den från samma tidpunkt företagna höjningen av det rörliga tillägget till 32 (33) procent, *dels ock* av uppflyttning i löneklass av vissa befattningshavare vid universitetet. Jag erinrar vidare om att i propositionen 1952: 12 förordats, att docentkompetent biträdande lärare skall erhålla tilläggsarvode motsvarande skillnaden mellan den kontanta lönen i 30 löneklassen å universitetets eller högskolans ortsgrupp och det arvode som tillkommer annan biträdande lärare. Även detta förslag medför ett ökat medelsbehov under förevarande anslag. Jag vill vidare erinra om att i nyssnämnda proposition förordats, att donationsprofessorerna i princip skola erhålla samma förbättring i avlöningshänseende, som föreslagits beträffande övriga professorer, samt att i propositionen räknats med att kostnaderna för avlöningsförbättringen i samband med löneregleringen komma att i sin helhet falla på statsverket.

De önskemål om personalförstärkningar, som framförts från universitetsmyndigheternas sida, kan jag, även om jag funnit dem i och för sig beaktansvärda, nu endast i begränsad omfattning tillstyrka. Jag torde emellertid nu få anmäla, att jag har för avsikt att senare denna dag i annat sammanhang föreslå, att särskilda medel äskas av riksdagen för ökad akademisk undervisning till motverkande av lärarbristen.

Kanslerns förslag om inrättande av en personlig professur i medicinsk biokemi för docenten E. A. Stenhagen innebär en återupprepning av tidigare framställt yrkande. En anledning till att förslaget hittills icke vunnit

beaktande utgör den omständigheten, att tiden för Stenhagens innehav av forskarstipendium utgår först den 31 december 1952. Jag anser mig nu böra tillstyrka, att en personlig professur i medicinsk biokemi inrättas för Stenhagen från och med den 1 januari 1953. Professuren bör vara i avlönings- och pensionshänseende likställd med övriga universitetsprofessurer och förenad med den undervisnings- och examinationsskyldighet, som kanslern bestämmer. Det bidrag å 6 500 kronor för år till Stenhagens avlönande, vilket universitetskanslern förklarar sig beredd att ställa till förfogande ur C. F. Liljewalchs fond för personliga professurer, bör tagas till uppbörd å förevarande anslag. För nästa budgetår utgör bidraget 3 250 kronor.

Behovet av en laboratur i matematik gör sig starkt gällande. Jag tillstyrker därför det nu av kanslern ånyo framställda yrkandet om inrättande av en dylik befattning. Denna bör placeras i Ca 33. Vid bifall härtill bör en av de nuvarande befattningarna som biträdande lärare i matematik indragas.

Någon självständig företrädare för den viktiga specialiteten radioterapi finnes för närvarande icke i Uppsala. Ur såväl undervisningens som sjukvårdens synpunkt är det angeläget, att denna brist avhjälpes. Delade meningar råda om hur detta lämpligast bör ske. För egen del ansluter jag mig efter samråd med chefen för inrikesdepartementet till konsistoriets förslag, som innebär inrättande av en laboratur i radioterapi, förenad med överläkarbefattning vid radioterapeutiska avdelningen vid akademiska sjukhuset. Laboraturen bör hänföras till Ca 33.

Med anledning av föreliggande framställning om arvodesförbättring för vissa biträdande lärare m. fl. vid teologiska fakulteten förordar jag, att arvodet till läraren i kyrkosång höjes med 500 kronor till 3 400 kronor, till direktorn vid praktisk-teologiska institutet med 900 kronor till 5 700 kronor, till assistenten vid samma institut med 600 kronor till 4 200 kronor och till läraren i kyrkorätt med 400 kronor till 1 400 kronor.

Med hänsyn till penningvärdets förändring föreslår jag, att teologiska fakultetens kursanslag höjes med 700 kronor till 4 700 kronor, juridiska fakultetens kursanslag med 4 400 kronor till 28 400 kronor och humanistiska fakultetens kursanslag med 3 600 kronor till 23 500 kronor. Härutöver tillstyrker jag en höjning av sistnämnda kursanslag med 10 000 kronor för undervisning i engelska, tyska och franska språken.

Nu utgående arvoden å 4 000 kronor till biträdande lärare i medicin, respektive kirurgi böra uppräknas med 400 kronor till 4 400 kronor. Vidare böra anslagsmedlen till ledare av två kurser i allmän sjukvårdsteknik höjas med 200 kronor till 1 100 kronor och till biträdande lärare i psykiatri med 200 kronor till 1 000 kronor. I anslutning till kanslerns förslag förordar jag, att arvodet till en biträdande lärare i pediatrik höjes till 4 400 kronor och till en biträdande lärare i röntgendiagnostik till samma belopp samt att 4 400 kronor beräknas för ytterligare en biträdande lärare i pediatrik och 100 kronor för anordnande av ytterligare en kurs i skyddskoppypning.

Till kurs i hygien för blivande biologilärare utgår nu ett arvodesbelopp av 1 000 kronor och till biträdande gymnastiklärare ett arvode av 1 800 kronor. Jag anser mig böra föreslå, att dessa belopp höjas med 150 kronor, respektive 200 kronor. Med anledning av kanslerns förslag tillstyrker jag vidare, att arvodet till läraren i utförande av ritningar för vetenskapligt ändamål höjes med 450 kronor till 1 200 kronor och arvodet till siffergranskare å räntekammaren med 500 kronor till 1 500 kronor. Med hänsyn till tjänstgöringens omfattning och förändringen i penningvärdet anser jag en viss höjning av arvodet till läkaren för övervakande av studenternas hälsovård vara påkallad. Jag anser mig emellertid endast böra förorda, att arvodet höjes med 2 000 kronor till 6 000 kronor. Härvid förutsätter jag, att läkaren skall hålla mottagning under lästerminerna tre dagar i veckan under minst två timmar.

Med anledning av förslaget om anställande av en andre amanuens i limnologi beräknar jag i det följande ett belopp av 3 500 kronor under universitetets anslag till materiel m. m. för tillsyn av det nya limnologiska laboratoriet vid sjön Erken.

Med hänsyn till elevtillströmningen och bristen på biologilärare ha kurserna i botanik och zoologi under innevarande budgetår dubblerats. De härav föranledda merkostnaderna ha bestritts från tillgängliga medel. Den vidtagna dubbleringen medför behov av dylika åtgärder jämväl under nästa budgetår. För ändamålet beräknar jag nu i anslutning till föreliggande förslag under förevarande anslag i runt tal 21 100 kronor.

Då jag funnit behov föreligga av en förstärkning av lärarkrafterna i zoolo-fysiologi, tillstyrker jag förslaget om inrättande av en befattning som biträdande lärare i zoofysiologi. Däremot är jag icke beredd att tillstyrka förslaget om inrättande jämväl av en befattning som förste amanuens i ämnet.

Jag anser mig böra tillstyrka förslaget om ordinariesättning av följande tjänster, nämligen tjänsten som preparator i Ce 14 vid fysikalisk-kemiska institutionen, som kansliskrivare i Ce 15 vid kansliet och som kassör i Ce 15 vid drätselverket.

Mot förslaget att placera universitetsbibliotekets två tamburvakter i Ce 5 och dess nattvakt i Ce 9 har jag icke funnit anledning till erinran, varför jag tillstyrker detsamma. Till beredande av ökat arvode åt en biträdande nattvakt vid biblioteket och för förstärkning av anslagsmedlen till extra arbetshjälp m. m. vid biblioteket beräknar jag 1 500 kronor.

Under åberopande av vad statens organisationsnämnd anfört tillstyrker jag förslaget om inrättande av en tjänst som laboratorieintendent i Ce 24 vid de kemiska institutionerna. Tjänstinnehavarens arbetsområde bör i enlighet med organisationsnämndens förslag framdeles utvidgas att avse även den fysiska institutionen.

Förslaget om inrättande av en tjänst som glasblåsare i Ce 14 vid de kemiska institutionerna anser jag mig böra tillstyrka, dock att tjänstebemärningen lämpligen bör vara preparator. Jag tillstyrker vidare förslaget om inrättande av en tjänst som instrumentmakare i Ce 14 vid astronomiska observatoriet.

Utöver vad jag sålunda förordat är jag icke beredd att nu tillstyrka någon personalförstärkning. Förslagen om uppflyttning eller förändring av vissa tjänster vid universitetet till tjänster i högre lönegrad torde icke nu böra bli föremål för bedömande.

Mot den föreslagna uppräknningen av anslagsposten till avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården med 40 000 kronor till 122 000 kronor har jag icke funnit anledning till erinran.

Jag beräknar hela avlöningsanslaget till 8 415 000 kronor med den fördelning på olika poster, som framgår av efterföljande hemställan. Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har jag därvid beräknat medel för de utgifter, som nu bestridas från den i gällande avlöningsstat uppförda anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän. Med hänsyn till löneregleringen för professorer m. fl. befattningshavare vid universitetet vidlåder en viss osäkerhet anslagsberäkningarna.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i överensstämmelse med vad jag i det föregående anført fastställa personalförteckning för Uppsala universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53;

b) godkänna följande avlöningsstat för Uppsala universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

A v l ö n i n g s s t a t .

U t g i f t e r :

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 975 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 705 000
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	122 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 075 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 566 200
	Summa kronor 8 443 200

Särskilda uppbördsmedel:

1. Inkomst av auktionsverket, dekanatsmedel samt inskrivnings- och kallelsepenningar, i runt tal	3 000	
2. Ränta å vissa donationsfonder . .	8 950	
3. Bidrag från C. F. Liljewalchs fond för personliga professurer	3 250	
4. Ersättning från gymnastik- och idrottsinstitutionen	13 000	28 200
		<hr/>
		Nettoutgift kronor 8 415 000

c) till *Uppsala universitet: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 8 415 000 kronor.

4. Uppsala universitet: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 285 000	1 362 489
1951/52 (statsliggaren s. 490)	1 312 500	
1952/53 (förslag)	1 609 000	

Det större akademiska konsistoriet har för nästa budgetår äskat en sammanlagd uppräknig av förevarande reservationsanslag med i runt tal 525 000 kronor.

Kanslern tillstyrker för sin del en anslagshöjning med tillhoppa 493 500 kronor. Av den sålunda förordade höjningen avser huvuddelen eller 459 000 kronor — motsvarande 35 procent av det nuvarande anslaget — att motverka inträdda prisstegringar, medan återstoden eller 34 500 kronor hänförs sig till vissa bestämda ändamål på sätt framgår av efterföljande sammanställning.

1. Anslagsmedel till exkursioner (nu sammanlagt 25 300)	+ 16 000
2. Institutet för jämförande rättsvetenskap (nu intet)	+ 1 000
3. Institutionslokalerna i Dekanhuset (nu intet)	+ 2 000
4. Kirurgiska kliniken (nu 11 000)	+ 5 000
5. Materielanslag för den personliga professuren i medicinsk biokemi för docenten E. A. Stenhagen (nu intet)	+ 2 500
6. Fonetiska institutionen (nu 1 700)	+ 1 000
7. Seismologiska undersökningar (nu 1 000)	+ 1 000
8. Limnologiska institutionen (nu 7 000)	+ 2 000
9. Fältundervisning vid Norr Malma (nu intet)	+ 4 000
	<hr/>
	Summa kronor + 34 500

Beträffande motiveringen för de föreslagna anslagshöjningarna torde få hänvisas till handlingarna i ärendet. Här må endast nämnas, att önskemål framförts om ett avskaffande av den nuvarande uppdelningen av anslags-

medlen till exkursioner på studerande och ledare. Fråga har i stället väckts om uppförande av särskilda exkursionsanslag för den humanistiska sektionen och för den matematisk-naturvetenskapliga sektionen.

Vid bifall till den av mig i det föregående under avlöningsanslaget förordade kursdubblingen i ämnena botanik och zoologi erfordras dessutom enligt vederbörande universitetsmyndigheters av *kanslern* biträdda mening en ytterligare förstärkning av materielanslaget med tillhoppa 7 250 kronor. Av efterföljande sammanställning framgå de belopp, som för olika ändamål befunnits nödvändiga.

	ökning
1. De botaniska institutionerna	500
2. Resebidrag åt studerande, som deltaga i dubblingsexkursionerna i växtbiologi och botanik	3 000
3. Reseersättningar åt ledare av dubblingsexkursionerna i botanik och växtbiologi	1 250
4. Zoologiska institutionen	1 000
5. Zoofysiologiska institutionen	500
6. Klubbans biologiska station	1 000
	Summa kronor 7 250

Departementschefen. Som kompensation för inträffad prisstegring tillstyrker jag en generell anslagshöjning med 262 500 kronor. Härutöver beräknar jag för de ändamål, som angivits under punkten 1 och punkterna 3—9 i sammanställningen i det föregående en ytterligare medelsanvisning av 23 500 kronor. Med hänsyn till kursdubblingen i ämnena botanik och zoologi torde en ytterligare anslagsförstärkning med 7 000 kronor vara påkallad. Under hänvisning till vad jag anfört under föregående avsnitt beräknar jag slutligen 3 500 kronor för tillsyn och skötsel av limnologiska laboratoriet vid sjön Erken. Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör detta anslag för nästa budgetår höjas med 296 500 kronor till 1 609 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande universitetsmyndigheter besluta om anslagets disposition.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Uppsala universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 609 000 kronor.

5. Lunds universitet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	4 653 000	4 930 466
1951/52 (statsliggaren s. 492)	4 710 000	
1952/53 (förslag)	7 990 000	

Det större akademiska konsistoriet i Lund har i sina anslagsäskanden för nästa budgetår hemställt om betydande förstärkningar av universitetets personal.

I fråga om avlöningsanslaget har *kanslern* — utöver vissa äskanden av automatisk natur — framställt följande förslag.

1. Professur i röntgendiagnostik förenad med överläkarbefattning vid allmänna sjukhuset i Malmö.
2. Laboratur i klinisk neurofysiologi.
3. Preceptur i sociologi i stället för befattning som biträdande lärare.
4. Professur i biokemi.
5. Höjning av juridiska fakultetens kursanslag från 20 000 till 29 000 kronor.
6. Ökad medelsanvisning till biträdande lärare vid medicinska fakulteten (kostnad 15 250 kronor).
7. Ökad medelsanvisning till bibliotekarier vid seminariebiblioteken (kostnad 3 000 kronor).
8. Tilläggsarvode å 1 000 kronor till universitetslektorn i svenska språket.
9. Arvode till bibliotekarie vid botaniska institutionens bibliotek (kostnad 4 000 kronor).
10. Biträdande lärare i naturgeografi.
11. Ett nytt docentstipendium med företrädesrätt för kliniska ämnen.
12. Förste assistent vid radiofysiska laboratoriet i Lund.
13. Förste amanuens i experimentell kirurgi i Lund.
14. Ytterligare en amanuens vid obstetrisk-gynekologiska kliniken i Malmö.
15. Två amanuenser, varav en för anesthesiavdelningen vid kirurgiska kliniken i Lund och en för motsvarande avdelning vid kirurgiska kliniken i Malmö.
16. Förste assistent vid historiska institutionen.
17. Förste amanuens vid seminariet för ekonomisk historia.
18. Förste amanuens vid fonetiska institutionen.
19. Förste amanuens vid seminariet för engelska språket.
20. Förste amanuens vid seminariet för litteraturhistoria.
21. Förste amanuens i cytologi.
22. Förste assistent vid zoofysiologiska avdelningen.
23. Personligt forskarstipendium åt vardera av docenten i teologisk etik Olof Herbert Olsson och f. d. professorn vid Åbo akademi, numera docenten i estetik Hans Valdemar Ruin.
24. Höjning av det till f. d. professorn E. Kant vid den för honom inrättade personliga lärarbefattningen i ekonomisk och social geografi utgående arvodet å 12 000 kronor till samma belopp som utgår till biträdande lärare med docentkompetens.
25. Uppflyttning av överbibliotekarietjänsten från lönegraden Ca 37 till Co 15.
26. Ombildning av en tjänst som institutionsvaktmästare i Ce 13 vid fysiologiska institutionen till en förste instrumentmakartjänst i Ca 18.
27. Uppflyttning och ordinarie sättning i lönegraden Ca 14 av en preparatorstjänst i Ce 13 vid historiska museet.
28. Personlig tjänst i Ca 14 för institutionsvaktmästaren vid astrono-

miska institutionen (Ca 11) G. Hultzén och samtidigt indragning av till honom utgående lönetillägg å 400 kronor; tjänsten i Ca 11 vakanssättes.

29. Förste biblioteksassistent i Ca 19 och reproduktionsföreståndare i Ca 13 vid universitetsbiblioteket.

30. Utökning av botaniska trädgårdens personal med en helårsanställd manlig (kostnad 7 076 kronor) och en säsonganställd kvinnlig arbetare (kostnad 2 820 kronor).

31. Nyanställning av viss biträdespersonal.

32. Institutionsvaktmästare (mekaniker) i Ce 13 vid fysiologiska institutionen.

33. Institutionsvaktmästare i Ce 11, gemensam för institutionerna för matematik, mekanik och matematisk fysik samt fysik.

34. Två laboratoriebiträden i Ce 11 vid kemiska institutionen, varav ett för avdelningen för oorganisk kemi och ett för avdelningen för analytisk kemi.

35. Laboratoriebiträde i Ce 11 vid botaniska institutionens fysiologiska avdelning.

36. Laboratoriebiträde i Ce 11 vid radiofysiska institutionen.

37. Laboratoriebiträde i Ce 11 vid fysiologiska institutionens avdelning för experimentell endokrinologi.

38. Laboratoriebiträde i Ce 11 vid röntgendiagnostiska avdelningen i Lund.

39. Ett nytt extra ordinarie kanslibitråde, varvid det nuvarande för anatomiska och histologiska institutionerna gemensamma biträdet helt hänföres till endera av dessa institutioner.

40. Institutionsvaktmästare i Cg 9, gemensam för de statistiska och klassiska institutionerna samt antikmuseet.

41. Skrivbiträde i Cf 4—Ce 8 vid räntekammaren.

42. Förändring av befattningen som lärare i gymnastik och idrott i Cg 23 till extra ordinarie tjänst i samma lönegrad.

I fråga om de framlagda förslagen inhämtas av handlingarna i ärendet bland annat följande.

6. Ökad medelsanvisning till biträdande lärare vid medicinska fakulteten. *Medicinska fakulteten* har hemställt om ökade medel till biträdande lärare i kliniska ämnen. *Kanslern* har vid sin prövning av förevarande anslagsbehov ansett sig böra förorda, att medel utöver nu utgående belopp beviljas till följande ändamål:

<i>Lund</i>	Nu utgående belopp, kronor	Kanslerns förslag, kronor
Biträdande lärare i medicin	12 000	+ 4 000
Höjning av arvudet till biträdande lärare i pediatrik (nu 1 400) och samtidigt indragning av arvode å 600 kronor för undervisning i ny- föddhetsperiodens fysiologi	2 000	+ 2 000
Biträdande lärare i barnpsykiatri	1 000	+ 500

Malmö

Biträdande lärare i obstetrisk operationslära..	1 500	+	750
Biträdande lärare i medicin	8 000	+	4 000
Biträdande lärare i kirurgi	8 000	+	4 000
	Summa kronor		32 500
			+ 15 250

7. Ökad medelsanvisning till bibliotekarier vid seminariebiblioteken. För sådant ändamål har för innevarande budgetår anvisats 9 710 kronor. *Humanistiska sektionen* och *konsistoriet* ha hemställt om en ökning av dessa anslagsmedel med 7 650 kronor. Till stöd härför har framhållits i huvudsak följande.

Under senare år ha ett flertal institutioner erhållit egna tillfälliga lokaler och byggt ut specialbibliotek, vilka dock alltjämt tillhöra det gemensamma seminariebiblioteket. Den ökade tillväxten och den tillfälliga splittringen av biblioteket på flera håll har medfört en allt större arbetsbelastning för seminariebibliotekens personal. Denna borde därför utökas med ett biblioteksbiträde, varjämte viss arvodeshöjning borde vidtagas.

Kanslern tillstyrker en uppräknig av ifrågavarande anslagsmedel med 3 000 kronor.

9. Arvode till bibliotekarie vid botaniska institutionens bibliotek. Dylikt arvode finnes icke uppfört å universitetets stat. Med anledning av en av *matematisk-naturvetenskapliga sektionen* gjord, av *konsistoriet* biträdd framställning om anvisande av medel till en förste amanuens vid biblioteket i fråga har *kanslern* anfört i huvudsak följande.

Kanslern fastställde den 20 januari 1898 stadgar för den av professorn Agardh till botaniska institutionerna donerade boksamlingen. Enligt dessa stadgar skall samlingen förvaltas — under uppsikt av botaniska institutionens föreståndare — av en på hans förslag av det mindre konsistoriet förordnad bibliotekarie, vilken helst skall utses bland vid institutionen anställda lärare eller tjänstemän. Boksamlingen skall hållas för allmänheten tillgänglig — såväl för utlåning som för begagnande på stället — två gånger i veckan under lästerminerna.

I för personalen vid botaniska institutionen gällande instruktion har i fråga om biblioteket och bibliotekariens åligganden bland annat föreskrivits, att de i förenämnda stadgar för den Agardhska donationen meddelade bestämmelserna skola i tillämpliga delar gälla jämväl återstoden av biblioteket.

På därom av vederbörande universitetsmyndigheter framställd begäran har jag medgivit, att till bibliotekarien finge ur matematisk-naturvetenskapliga sektionens docentstipendiefond utgå ersättning för tiden den 1 januari—den 30 juni 1951 med 2 145 kronor och för läsåret 1951/52 med 4 291 kronor.

Då jag anser denna anordning mindre tillfredsställande förordar jag, att medel för nästa budgetår anvisas till arvode åt ifrågavarande bibliotekarie med ett belopp av 4 000 kronor.

11. Ett nytt docentstipendium med företrädesrätt för de kliniska ämnena. Medicinska fakulteten förfogar nu över 8 docentstipendier. Av dessa äro 7 med företrädesrätt knutna till ett vart av de teoretiska ämnena anatomi, histologi, allmän patologi, bakteriologi, fysiologi, medicinsk kemi och farmakologi. Det återstående stipendiet är rörligt med företrädesrätt för de kliniska ämnena.

Fakulteten har hemställt om inrättande av ytterligare 4 docentstipendier med företrädesrätt i följande ämnen: 1) kliniska ämnen, 2) fysiologi, 3) patologisk anatomi och 4) klinisk kemi.

Kanslern anser sig endast böra tillstyrka inrättande av ytterligare ett docentstipendium med företrädesrätt för de kliniska ämnena.

19. Förste amanuens vid seminariet för engelska språket. Detta förslag framfördes redan i petita till förra årets riksdag och tillstyrktes även då av kanslern men vann ej statsmakernas bifall. Till stöd för förslaget har, förutom annat, framhållits, att intresset för ämnet visat sig så stort, att arbetet vid seminariet för närvarande är uppdelat på fem avdelningar med tillhoppa 135 deltagare.

20. Förste amanuens vid seminariet för litteraturhistoria. Behovet av amanuensbiträde vid detta seminarium framhölls likaledes redan i fjolårets petita och underströks också då av kanslern. Till stöd för det nu ånyo upprepade förslaget har anförts bland annat följande.

Under de senaste åren ha studier i ämnet ifråga bedrivits av i medeltal 100 personer, av vilka det ojämförligt största antalet varit inriktat på högre betyg och författat seminarieuppsatser. Vidare har seminariets bibliotek nyligen till följd av en erhållen donation väsentligt utökats. Seminariet har nämligen såsom gåva av enskilda erhållit den till försäljning utbudna delen av professorn Fredrik Bööks bibliotek, omfattande cirka 10 000 böcker och skrifter av övervägande vittert och litteraturhistoriskt innehåll och för donatorerna betingande ett pris av 40 000 kronor. En stor del av denna boksamling består av rariteter, som icke lämpligen kunna ställas upp till fritt begagnande på seminariebibliotekets hyllor. Dessa borde i stället under uppsikt av en amanuens hållas tillgängliga för de studerande.

22. Förste assistent vid zoofysiologiska avdelningen. Vid denna avdelning finnes för närvarande — förutom den laborator, som förestår avdelningen — allenast en förste amanuens. Till stöd för det nu framlagda förslaget har bland annat framhållits, att det experimentella arbetet vid avdelningen ifråga är synnerligen krävande samt att zoofysiologien numera är självständigt examensämne för filosofie licentiatexamen.

27. Uppflyttning och ordinariesättning i lönegraden Ca 14 av en preparatorstjänst i Ce 13 vid historiska museet. Den tjänst det här gäller tillkom genom

beslut av 1949 års riksdag. Till stöd för den nu förordade uppflyttningen och ordinariesättningen har anförts i huvudsak följande.

Då museets behov av en preparator är konstant bör tjänsten redan av denna anledning ordinariesättas. Tjänstinnehavaren, som är högt kvalificerad och väl prövad, bekläder samtidigt en ordinarie vaktmästartjänst vid institutionen. Sistnämnda tjänst måste sålunda uppehållas av vikarie mot vikariatslön, intill dess preparatorstjänsten erhåller placering å ordinarie stat. Den föreslagna lönegradsuppflyttningen är väl motiverad med hänsyn till såväl de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna som tjänstinnehavarens kvalifikationer.

31. *Nyanställning av viss biträdespersonal.* *Konistoriet* har hemställt, att sex nya kanslibiträdestjänster måtte inrättas, därav en för teologiska fakulteten, en för juridiska fakulteten, en för en var av historiska museet, historiska institutionen, seminariet för statskunskap samt seminariet för ekonomisk historia och institutionen för psykologi och pedagogik. *Kanslern* har i syfte att tillgodose universitetets behov av erforderlig skrivbiträdeshjälp tillstyrkt nyinrättande av två extra ordinarie kanslibiträdestjänster och två skrivbiträdestjänster i Cf 4—Ce 8.

32. *Institutionsvaktmästare (mekaniker) i Ce 13 vid fysiologiska institutionen.* Till stöd för detta äskande har framhållits, att arbetet vid institutionens instrumentverkstad genom inrättandet av den nya professuren i fysiologi ökats så väsentligt, att den begärda personalförstärkningen befunnits erforderlig.

38. *Laboratoriebiträde i Ce 11 vid röntgendiagnostiska avdelningen i Lund.* Detta förslag har motiverats på följande sätt.

Ifrågavarande avdelning innehar en nyckelposition bland de kliniska disciplinerna och dess tekniska personal utnyttjas i hög grad vid vetenskapliga undersökningar för de kliniska ämnenas räkning. Assistans vid forskningen i röntgendiagnostik har tidigare kunnat påräknas i viss utsträckning genom användande av avdelningens av landstinget anställda personal. Sedan antalet undersökningar vid avdelningen kraftigt ökat och arbetskapaciteten hos nämnda personal därför helt togs i anspråk, är deras deltagande i för forskningen nödvändig assistans icke längre att påräkna. Härtill kommer dels att forskning med användande av röntgendiagnostiska metoder är vanlig som del av klinisk forskning, varvid assistans från kunning personal är nödvändig, dels ock att kraven på assistans vid den egna forskningen inom ämnet röntgendiagnostik ökat sedan en laboratoriefattning inrättats vid avdelningen.

39. *Ett nytt extra ordinarie kanslibiträde, varvid det nuvarande för anatomiska och histologiska institutionerna gemensamma biträdet helt hänföres till endera av dessa institutioner.* Det redan tidigare föreliggande behovet av ett kanslibiträde med heltidstjänstgöring

vid vardera av institutionerna ifråga har enligt vad universitetsmyndigheterna framhålla ytterligare accentuerats genom att institutionerna nu skola erhålla skilda lokaler.

40. I n s t i t u t i o n s v a k t m ä s t a r e i C g 9, g e m e n s a m f ö r d e s t a t i s t i s k a o c h k l a s s i s k a i n s t i t u t i o n e r n a s a m t a n t i k m u s e e t. Såsom motivering härför har framhållits, att, sedan de institutioner, varom nu är fråga, inflyttat i nya intill varandra belägna byggnader, en för dem gemensam vaktmästare befunnits erforderlig. Ett bifall till förslaget torde dessutom möjliggöra viss besparing i materielanslaget.

41. S k r i v b i t r ä d e i C f 4 — C e 8 v i d r ä n t e k a m m a r e n. Till stöd för detta förslag har anförts bland annat följande.

Den under de senaste åren allt mer utvidgade vetenskapliga verksamheten vid universitetet har givetvis i motsvarande mån ökat arbetsbelastningen för den administrativa personalen. Den upprustning, som skett i form av tillkomsten av nya institutioner och ytterligare vetenskaplig personal, har för den administrativa personalens vidkommande medfört en sådan arbetsanhopning, att ett oundgängligt behov visat sig föreligga icke blott av den av statsmedel avlönade personalen utan även av det skrivbiträde, vilket alltsedan år 1947 avlönats av medel från reservfonden. Genom källskattesystemets införande har vidare räntekammarens arbetsuppgifter avsevärt utökats.

I anslutning till vad jag i det föregående under Uppsala universitets avlöningsanslag anført angående u n i v e r s i t e t e n s r e s e r v f o n d e r torde jag här få lämna följande uppgifter angående dispositionen under budgetåret 1950/51 av reservfonden vid Lunds universitet:

Avlöningar	22 603: 94
Arvoden för kurser m. m.	17 511: 62
Inköp av apparatur m. m.	82 862: 91
Inköp av inventarier, inredning av nya lokaler, lokalhyra m. m.	46 688: 47
Materielanslag för diverse institutioner, som ej erhålla statsanslag	16 639: 50
Förstärkning av materielanslag samt täckande av brist i desamma	63 233: 57
Litteratur och bokinbindning	12 514: 75
Mikrofilmning	10 229: 40
Dekanarvoden	7 200: —
Diverse ändamål	15 335: 01
	<hr/>
Summa kronor	294 819: 17

Departementschefen. Då jag i det föregående anmälde motsvarande anslogsfråga för Uppsala universitet, redogjorde jag i korthet för innebörden av ett av chefen för civildepartementet i propositionen 1952: 12 framlagt

förslag angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. Jag framhöll därvid även vissa konsekvenser, som ett genomförande av detta förslag komme att medföra för bland annat Lunds universitet. I anslutning till vad jag därvid anfört föreslår jag, att Kungl. Maj:t utverkar bemyndigande av riksdagen att fastställa personalförteckning för Lunds universitet. Denna personalförteckning bör jämväl ersätta den nu gällande personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Lunds universitets samlingar och inrättningar m. m.

Vad jag i nyssnämnda sammanhang framhållit i fråga om det ökade medelsbehov, som föranledes av sagda lönereglering och vad därmed sammanhänger, äger tillämplighet även för Lunds universitets del. En ytterligare ökning av medelsbehovet under nu förevarande anslag föranledes vidare *dels* av den från och med den 1 januari 1951 genomförda arvodesregleringen för biträdande lärare, assistenter och amanuenser m. fl. befattningshavare vid universitetet, *dels* av den från samma tidpunkt företagna höjningen av det rörliga tillägget till 32 (33) procent, *dels ock* av uppflyttning i löneklass av vissa befattningshavare vid universitetet.

Liksom i fråga om Uppsala universitet kan jag för Lunds universitets vidkommande nu endast i begränsad omfattning tillmötesgå de framförda önskemålen om personalförstärkningar.

Vad angår de till biträdande lärare m. fl. vid teologiska fakulteten utgående arvodena finner jag en uppräknning av vissa av dessa arvoden skälig och förordar därför, att arvodet till läraren i kyrkosång höjes med 1 000 kronor till 3 400 kronor, till direktorn vid fakultetens praktisk-teologiska avdelning med 900 kronor till 5 700 kronor, till assistenten vid samma avdelning med 1 200 kronor till 4 200 kronor och till läraren i kyrkorätt med 200 kronor till 1 400 kronor.

Med hänsyn till penningvärdets förändring föreslår jag, att teologiska fakultetens kursanslag höjes med 900 kronor till 5 900 kronor, juridiska fakultetens kursanslag med 3 700 kronor till 23 700 kronor och filosofiska fakultetens humanistiska sektionens kursanslag med 3 600 kronor till 23 500 kronor.

Nu utgående arvoden å 4 000 kronor till biträdande lärare i medicin, respektive kirurgi i Malmö böra uppräknas med 400 kronor till 4 400 kronor. I enlighet med kanslerns förslag torde dessutom böra anvisas sammanlagt 8 800 kronor för ytterligare ett dylikt arvode i vartdera ämnet. Vidare böra anslagsmedlen till ledare av tre kurser i allmän sjukvårdsteknik höjas med 300 kronor till 1 650 kronor, till ledare av den för medicine licentiatexamen föreskrivna assistenttjänstgöringen i lungtuberkulosens diagnostik och terapi med 200 kronor till 1 150 kronor, till undervisning i röntgendiagnostik i Malmö med 400 kronor till 4 400 kronor och till kurs i hygien för blivande biologilärare med 150 kronor till 1 150 kronor. I an-

slutning till kanslerns förslag förordar jag, att arvodet till en biträdande lärare i barnpsykiatri i Lund höjes till 1 500 kronor och till en biträdande lärare i pediatrik därstädes till 4 000 kronor, i samband varmed det med 600 kronor utgående arvodet för undervisning i nyföddhetsperiodens fysiologi torde indragas. Till biträdande lärare i obstetrisk operationslära i Malmö har för innevarande budgetår beräknats medel för två kurser med 750 kronor för vardera kursen eller sammanlagt 1 500 kronor. En viss förstärkning av dessa anslagsmedel synes befogad, och jag föreslår därför en uppräknig av ersättningsbeloppet för varje kurs med 150 kronor till 900 kronor. Jag biträder därjämte kanslerns förslag om ökad medelsanvisning för anordnande av en tredje kurs i ämnet. Ifrågavarande anslagsmedel torde sålunda böra ökas med sammanlagt 1 200 kronor till 2 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles överväga och besluta, huruvida jämväl vissa andra arvoden till biträdande lärare inom medicinska fakulteten böra undergå någon förhöjning.

En viss förstärkning av anslagsmedlen till bibliotekarier vid seminariebiblioteken synes mig erforderlig och jag tillstyrker därför en uppräknig av desamma med av kanslern förordat belopp, 3 000 kronor. I enlighet med kanslerns förslag beräknar jag vidare 4 000 kronor till arvode åt bibliotekarie vid botaniska institutionen.

Med hänsyn till omfattningen av den medicinska undervisningen och forskningen vid universitetet i Lund finner jag det angeläget, att vid medicinska fakulteten därstädes inrättas ytterligare en docentbefattning, företrädesvis avsedd för de kliniska ämnena.

Vid en del seminarier och institutioner inom humanistiska sektionen synes ett markant behov av amanuenshjälp föreligga. I ämnena historia, litteraturhistoria, ekonomisk historia, fonetik och engelska språket finnes sålunda nu icke någon enda amanuens. Jag har funnit goda skäl anförda för de önskemål, som framställts om assistent- eller amanuensbefattningar i alla dessa ämnen, men anser mig dock nu endast böra föreslå inrättande av en befattning som förste amanuens vid seminariet för engelska språket och en befattning som andre amanuens vid seminariet för litteraturhistoria. Jag har också funnit bärande skäl förebragta för den begärda förste assistentbefattningen vid zoofysiologiska avdelningen och förordar därför, att en dylik befattning inrättas från och med nästa budgetår.

Med hänsyn till vad som anförts i ärendet tillstyrker jag den föreslagna uppflyttningen och ordinariesättningen i lönegraden Ca 14 av en tjänst som preparator vid historiska museet.

Behovet av ökad biträdeshjälp vid anatomiska och histologiska institutionerna, vilka för närvarande ha ett kanslibitråde gemensamt, torde böra tillgodoses genom inrättande av en ny extra ordinarie kanslibiträddestjänst. På anförda skäl tillstyrker jag dessutom för räntekammarens räkning inrättande av en kontorsbiträdestjänst i befodringsgången. De önskemål, som i övrigt framställts om ökad skrivbiträdeshjälp vid universitetet anser

jag mig endast så till vida kunna tillmötesgå, som jag tillstyrker inrättande av ytterligare två kontorsbiträdestjänster i befordringsgången. Det torde böra ankomma på kanslern att besluta angående sistnämnda två befattningshavares placering till tjänstgöring.

På härutinnan av vederbörande anförda skäl torde vidare inrättas följande nya tjänster, nämligen en i lönegraden Ce 13 som institutionsvaktmästare (mekaniker) vid fysiologiska institutionen och en i Ce 11 som laboratoriebiträde vid röntgendiagnostiska laboratoriet. Därjämte torde medel böra beräknas för en vaktmästare i Cg 9, gemensam för de statistiska och klassiska institutionerna samt antikmuseet.

Anslagsposten till avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården är nu uppförd med 51 700 kronor. Under innevarande budgetår beräknas emellertid kostnaderna för avlönande av denna personal på grund av nytt kollektivavtal komma att uppgå till 70 472 kronor. Jag föreslår därför, att förevarande anslagspost för nästa budgetår höjes med 18 800 kronor till 70 500 kronor. Någon utökning av ifrågavarande personal anser jag mig å andra sidan icke kunna förorda.

Några personalförstärkningar utöver dem jag i det föregående föreslagit är jag icke beredd att nu tillstyrka. Förslagen om uppflyttning eller förändring av vissa tjänster vid universitetet till tjänster i högre lönegrad torde icke nu böra bli föremål för bedömande.

Jag beräknar hela avlöningsanslaget till 7 990 000 kronor med den fördelning på olika poster, som framgår av efterföljande hemställan. Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har jag därvid beräknat medel för de utgifter, som nu bestridas från den i gällande avlöningsstat uppförda anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal. Med hänsyn till löneregleringen för professorer m. fl. vidlåder en viss osäkerhet anslagsberäkningarna.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i överensstämmelse med vad jag i det föregående anført fastställa personalförteckning för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53;

b) godkänna följande avlöningsstat för Lunds universitet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

A v l ö n i n g s s t a t .

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	2 645 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förlagsvis</i>	1 955 000

3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	70 500
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 903 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 419 500
	<hr/> Summa kronor 7 993 000

Särskilda uppbördsmedel:

Studentinskrivningspenningar och tillfälliga inkomster	3 000
	<hr/> Nettoutgift kronor 7 990 000

c) till *Lunds universitet: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 7 990 000 kronor.

6. Lunds universitet: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 060 000	1 075 666
1951/52 (statsliggaren s. 504)	1 085 000	
1952/53 (förslag)	1 330 500	

Det större akademiska konsistoriet har för nästa budgetår äskat en sammanlagd höjning av förevarande reservationsanslag med i runt tal 500 000 kronor.

Kanslern tillstyrker för sin del en anslagshöjning med tillhoppa 470 500 kronor. Vid bifall till kanslerns i det föregående under avlöningsanslaget framförda förslag om inrättande av en för de statistiska och klassiska institutionerna samt antikmuseet gemensam vaktmästarbefattning, torde dock den tillstyrkta anslagsökningen kunna minskas med 1 500 kronor. Av den sålunda förordade höjningen avser huvuddelen eller 380 000 kronor — motsvarande 35 procent av det nuvarande anslaget — att motverka inträdda pristegringar, medan återstoden eller 90 500 kronor hänför sig till vissa bestämda ändamål på sätt framgår av efterföljande sammanställning.

1. Anslagsmedel till exkursioner (nu sammanlagt 24 500) ..	+ 15 500
2. Juridiska fakulteten (nu intet)	+ 3 000
3. Seminarierna inom filosofiska fakultetens humanistiska sektion: Inköp av böcker och annan undervisningsmateriel samt tillfälliga utgifter (nu 35 000)	+ 8 000
4. Medicinsk-kemiska institutionen (nu 31 500)	+ 8 000
5. De patologiska institutionerna (nu tillhoppa 19 600)	+ 6 000
6. Rättsmedicinska institutionen (nu 700)	+ 2 000
7. Undervisning vid allmänna sjukhuset i Malmö (nu 41 000)	+ 9 000
8. Djuravdelningarna vid histologiska, fysiologiska, farmakologiska och patologiska institutionerna	+ 16 000
9. Institutionen för romanska språk (nu intet)	+ 2 000

10. Institutionen för nordiska språk (nu intet)	+ 2 000
11. Institutionen för historia (nu intet)	+ 3 000
12. Institutionen för slaviska språk (nu intet)	+ 2 500
13. Institutionen för ekonomisk historia (nu intet)	+ 500
14. Institutionen för fysiologisk botanik (nu 16 200)	+ 3 800
15. Institutionen för systematisk botanik (nu 25 700)	+ 5 200
16. Paleontologiska institutionen (nu 10 000)	+ 4 000
	<hr/>
	Summa kronor + 90 500

Beträffande motiveringen för de föreslagna anslagshöjningarna torde få hänvisas till handlingarna i ärendet. Även för Lunds vidkommande ha önskemål framförts om ett avskaffande av den nuvarande uppdelningen av anslagsmedlen till exkursioner på studerande och ledare, varjämte fråga väckts om uppförande av särskilda exkursionsanslag för den humanistiska sektionen och för den matematisk-naturvetenskapliga sektionen.

Departementschefen. Som kompensation för inträffad prisstegring tillstyrker jag en generell uppräknig av förevarande anslag med 217 000 kronor. En viss förstärkning därutöver av anslaget har också synt mig erforderlig. Jag beräknar därför en medelsökning med 8 000 till exkursioner, med 5 000 kronor till seminarierna inom filosofiska fakultetens humanistiska sektion och med 2 000 kronor till rättsmedicinska institutionen samt en medelsanvisning av 3 000 kronor till juridiska fakulteten och av 12 000 kronor till djuravdelningarna vid histologiska, fysiologiska, farmakologiska, patologiska och bakteriologiska institutionerna. Då jag vid anmälan av avlöningsanslaget tillstyrkt inrättandet av den för statistiska m. fl. institutioners del begärda vaktmästarbefattningen torde nu ifrågavarande anslag böra minskas med 1 500 kronor. Sammanlagt bör sålunda anslaget för nästa budgetår höjas med 245 500 kronor till 1 330 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande universitetsmyndigheter besluta om anslagets disposition.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lunds universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 330 500 kronor.

7. Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	2 117 000	2 181 480
1951/52 (statsliggaren s. 507)	2 130 000	
1952/53 (förslag)	3 397 000	

Kanslern har, efter framställning i ämnet från *lärarkollegiet vid karolinska institutet*, för nästa budgetår framlagt följande förslag:

överflyttande från fångvårdens till institutets stat av professuren i rättspsykiatri och samtidigt indragning av det nuvarande å institutets stat med 3 500 kronor uppförda arvudet i nämnda ämne,

inrättande av en personlig professur i fysikalisk cellforskning för docenten A. V. Engström m. m.,

inrättande av en laboratorstjänst i bakteriologi,

utbyte av den nuvarande laboratorstjänsten i kemi och farmaci mot en laboratorstjänst i medicinsk kemi jämte viss ändring beträffande den personliga professuren för E. Jorpes i speciell medicinsk kemi,

inrättande av en befattning som biträdande lärare i vardera av ämnena psykiatri och patologisk anatomi,

inrättande av ett nytt docentstipendium, avsett för fysiologi,

inrättande av en befattning som andre assistent vid vardera av fysiologiska och kemiska institutionerna,

inrättande av en befattning som tredje amanuens vid radiopatologiska institutionen,

överförande från institutionen för experimentell histologi till histologiska institutionen av en befattning som förste assistent och en befattning som tredje amanuens,

anvisande av 30 000 kronor till ett särskilt kursanslag, avsett att fördelas av kanslern,

anvisande av 83 000 kronor till täckande av kostnaderna för redan genomförda arvodesförbättringar för assistenter och amanuenser m. fl.,

nedräkning med 10 000 kronor av den i avlöningsstatens avdelning I under arvodesposten uppförda delposten till vikariatsersättningar (nu 21 112 kronor),

nedräkning med 50 000 kronor av den i nyssnämnda avdelning av avlöningsstaten upptagna anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän (nu 80 000 kronor),

höjning av sekreterarens arvode från 3 500 till 4 800 kronor,

ombildning av kamrerartjänsten (Ca 27) till tjänst som högskoleintendent (Ca 30),

inrättande av en kontoristtjänst vid kansliet,

uppflyttning av en tjänst som expeditivakt vid kansliet från lönegraden Ca 9 till Ca 10 och i samband därmed indragning av en å övergångsstat förd tjänst som vaktmästare i Ca 11,

inrättande av en tjänst som biblioteksassistent i Ca 15,

inrättande av en personlig tjänst som laboratorietekniker i Ca 15 för institutionsvaktmästaren vid kemiska institutionen N. A. Eliasson,

inrättande av en tjänst som mekaniker i Ce 13 vid vardera av fysiologiska och kemiska institutionerna,

inrättande av fyra extra ordinarie kanslibiträdestjänster, avsedda för 1) fysiologiska institutionen, 2) kemiska institutionen, 3) institutionen för virusforskning och 4) thoraxkirurgiska kliniken,

utökning av tjänstgöringstiden för ett kanslibitråde och ett laboratoriebiträde (båda i Ce 11) vid oftalmiatriska kliniken från halvtid till heltid,

inrättande av en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst vid röntgenavdelningen å serafimerlasarettet,

anvisande av 20 000 kronor, varav 12 920 kronor för löneklassuppflytt-

ningar och 7 080 kronor för vikariatsersättningar åt under avdelning II i avlöningsstaten avsedd icke-ordinarie personal,

uppräknig med 154 000 kronor av anslagsposten till rörligt tillägg (nu 92 700 kronor).

Kanslern har därvid ansett sig icke böra biträda eller till prövning upptaga en del av lärarkollegiets äskanden. Av dessa må här endast omnämnas följande:

höjning av ett antal arvoden åt biträdande lärare m. fl.,
arvode åt professorn Bergstrand för uppehållande av rektoratet,
utbyte av en tjänst som vaktmästarbiträde å kansliet och kamrerarexpeditionen i lönegraden Cg 3 mot en tjänst som expeditivvakt i Ce 9.

I det följande redogör jag endast för sådana framställningar, som jag ansett mig kunna helt eller delvis biträda.

Personlig professur i fysikalisk cellforskning för docenten A. V. Engström m. m. Till stöd för denna framställning har anförts bland annat följande.

Engström, som är född 1920, avlade medicine licentiatexamen 1950 och disputerade för medicine doktorsgrad 1946 samt blev docent i medicinsk cellforskning 1947, allt i Stockholm. Han har innehaft docentstipendium under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1949 och innehar sedan den 1 januari 1950 forskarstipendium. Engström, som företagit ett flertal utländska studieresor, vistas för närvarande som Rockefellerstipendiat i U. S. A. Hans vetenskapliga produktion omfattar ett trettiotal arbeten.

Engströms vetenskapliga insatser ha i främsta rummet gjorts inom den gren av histologien och cytologien, som söker att med för ändamålet särskilt utvecklade fysikaliska metoder kemiskt karakterisera vävnadens och cellens olika beståndsdelar. Denna insats har redan förskaffat Engström ett internationellt erkännande som för hans ålder torde vara unikt. Värdet av hans forskarbegävnig har också entydigt styrkts av ett representativt urval av forskare inom de biologiskt-medicinska, biofysiska och biokemiska ämnesområdena. Bland de ytterligare bevis på internationell uppskattning, som kommit Engström till del, kan nämnas, att han vid flera tillfällen erbjudits forskarbefattningar vid olika vetenskapliga institutioner i U. S. A.

Lärarkollegiet finner det synnerligen angeläget, att Engström erhåller de betingelser för vetenskapligt arbete inom sitt forskningsområde, som motsvaras av hans stora och sällsynta forskningskapacitet. För den skull bör en personlig professur inrättas åt honom. Härigenom skulle också enligt kollegiets uppfattning hans fortsatta vetenskapliga arbete inom vårt land säkerställas. Därest en personlig professur inrättas för Engström torde också enligt kollegiets mening till hans förfogande böra ställas dels två för närvarande till institutionen för experimentell histologi knutna laboriebiträden i lönegraden Ce 11, dels ock det nu till nyssnämnda institution utgående materielanslaget å 11 000 kronor.

Kanslern finner det styrkt, att Engström dokumenterat sig som en i hög grad mångsidig och begåvad forskare, och ansluter sig därför helt till lärar-

kollegiets förslag. Den för Engström avsedda professuren torde trots dess huvudsakliga karaktär av forskningsprofessur enligt kanslerns mening bära förknippas med viss undervisningsskyldighet.

Överförande från institutionen för experimentell histologi till histologiska institutionen av en befattning som förste assistent och en befattning som tredje amanuens. I samband med tillkomsten från och med budgetåret 1947/48 av den personliga professuren i experimentell histologi för dåvarande prosektorn A. H. Holmgren inrättades vid institutionen för experimentell fysiologi en befattning som förste assistent. Institutionens arbetskrafter utökades dessutom från och med budgetåret 1949/50 med en tredje amanuens. Holmgren har numera avlidit.

Lärarkollegiet har nu hemställt, att ifrågavarande befattningar från och med nästa budgetår måtte tillgodoföras den histologiska institutionen. Såsom motivering härför har anförts följande.

I Holmgrens tjänsteåligganden ingick bland annat att i samband med kurserna i histologi meddela undervisning i form av föreläsningar, demonstrationer och examinatorier under 40 timmar varje läsår. I och med hans frånfälle har behov uppstått av en kvalificerad underordnad lärarkraft, som kan övertaga denna undervisningsskyldighet.

Vid vardera av de histologiska institutionerna i Uppsala och Lund finnas två tredje amanuensbefattningar. I likhet med den histologiska institutionen vid institutet finnas vid motsvarande institution i Lund två förste amanuenser, medan endast en dylik befattningshavare är anställd vid histologiska institutionen i Uppsala. Då antalet studerande vid institutet är väsentligt större än antalet studerande såväl i Uppsala som i Lund föreligger givetvis ett större behov av biträden vid undervisningen. Trots detta har den histologiska institutionen i Lund i fråga om amanuens tjänster hittills varit bättre rustad än motsvarande institution vid institutet.

Kanslern har intet att erinra mot lärarkollegiets förslag.

K u r s a n s l a g. Lärarkollegiet har för nästa budgetår hemställt om ett särskilt kursanslag av 60 000 kronor och till stöd härför framhållit i huvudsak följande.

Ur institutets docentstipendiefond kan enligt gällande bestämmelser för undervisningens behov eller för uppmuntrande av vetenskaplig forskning understöd tilldelas antingen docent, som icke uppbär docentstipendium, eller annan yngre vetenskapsidkare. Genom rätten att för nämnda ändamål taga i anspråk uppkomna besparingar å anslaget till docentstipendier har kollegiet kunnat utan större tidsutdräkt tillgodose uppkommande behov av undervisning i olika ämnen. Härigenom ha förutsättningar skapats för en smidig anpassning av undervisningen efter studentens krav. Icke minst ha fördelar på detta sätt kunnat beredas de studerande, då möjlighet förelagat att anordna extra kurser till undvikande av svårare köbildning vid tillträdet till de kliniska kurserna i vissa ämnen. Sålunda har under det senast tilländagångna budgetåret ur docentstipendiefonden anvisats tillhoppa 48 150 kronor för dylika ändamål. Härigenom har undervisningen i

bland annat pediatrik patologi, psykiatri, patologisk anatomi, barnkirurgi, barnpsykologi och barnpsykopatologi i önskvärd utsträckning kunnat upprätthållas. Behållningen i docentstipendiefonden har emellertid under senare år kraftigt minskat och är för närvarande obetydlig. Anledningen härtill är, att docentstipendierna numera icke stå obesatta under längre tid till följd av dels det ökade antalet vetenskapligt arbetande docenter vid institutet, dels ock ett snabbare tillsättningsförfarande av stipendierna än tidigare. De sålunda inträdda förhållandena medföra givetvis såväl en försämring av undervisningen vid institutet som en förlängning av studietiden för de studerande. För att motverka detta har kollegiet nu sett sig nödsakat att begära ett särskilt kursanslag. Vid uppskattningen härav ha 10 000 kronor ansetts bära reserveras för oförutsedda utgifter. För den händelse av kollegiet redan äskade arvodesmedel till lärarbefattningar i nyssnämnda ämnen skulle ställas till förfogande för nästa budgetår torde det beräknade kursanslaget bära i motsvarande mån minskas.

Kanslern anser i likhet med lärarkollegiet ett särskilt kursanslag erforderligt för nästa budgetår. Därest de av honom förordade lärarbefattningarna i psykiatri respektive patologisk anatomi få inrättas, torde dock enligt hans mening ett belopp av 30 000 kronor vara till fyllest för ändamålet i fråga.

Delposten till vikariatsersättningar och anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän. Den i fråga om förstnämnda post förordade nedskärningen motiveras med anslagsbelastningen under tidigare budgetår, medan förslaget om minskning av posten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän främst betingas av den förändrade ställning i lönehänseende, som numera tillkommer den underordnade läkarpersonalen vid institutets pediatrika kliniker.

Ombildning av kamrerartjänsten (Ca 27) till tjänst som högskoleintendent (Ca 30). *Lärarkollegiet* har under erinran om tidigare förebragt motivering i ämnet återupprepat sin under en följd av år gjorda framställning om uppflyttning av kamrerartjänsten till lönegraden Ca 30. I fråga om skälen härför inhämtas av tillgängliga handlingar följande.

Kamreraren har icke erhållit någon kompensation för den till kvantitet och ansvar väsentligt ökade arbetsbörd, som kommit att åvila honom i och med institutets utflyttning till Norrbacka och institutionernas i samband därmed verkställda upprustning. Vid tandläkarhögskolan i Stockholm har från och med budgetåret 1947/48 inrättats en intendentstjänst i lönegraden Ca 27, oaktat till nyssnämnda högskola anvisade statsanslag väsentligt understiga hälften av till institutet utgående anslag samt därstädes motsvarighet nästan helt saknas till vid institutet förekommande fondförvaltning och redovisning av övriga till institutets förfogande ställda enskilda medel. I samband med den från och med budgetåret 1946/47 genomförda upprustningen av tekniska högskolan i Stockholm, inrättades

också vid denna högskola en intendentstjänst. Detta skedde sålunda utan avvaktan på närmare erfarenheter av arbetsuppgifterna å tjänsten efter omorganisationen. En förbättring av kamrerarens löneställning är enligt kollegiets mening synnerligen motiverad och bör därför äntligen komma till stånd. Kollegiet utgår härvid ifrån, att nuvarande kamreraren M. Thomsson kommer att utan tjänstens ledigförklarande utnämnas till innehavare av högskoleintendentstjänsten.

Kanslern biträder lärarkollegiets förslag samt tillägger — under hänvisning till vad dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet vid anmälan förra året av motsvarande spörsmål anfört (se 1951 års statsverksproposition, bilagan åttonde huvudtiteln, s. 84) — att frågan omedelbart torde böra bringas till en lösning.

V a k t m ä s t a r p e r s o n a l. Vid institutets kansli finnes för närvarande upptagen en vaktmästare på övergångsstat i lönegraden Ca 11. Därjämte finnes en tjänst som expeditionsvakt i Ca 9, vilken tjänst emellertid skall hållas obesatt, så länge den å övergångsstat uppförde vaktmästaren kvarstår i tjänst. Å kansliet och kamrerarexpeditionen tjänstgör dessutom för närvarande ett vaktmästarbiträde i Cg 3. Sistnämnda tjänst tillkom budgetåret 1946/47 i samband med institutets utflyttning till Norrbacka och motiverades med att den ordinarie vaktmästaren på grund av de ökade avstånden till banker och andra institutioner, som han i tjänsten måste besöka, hade svårt att medhinna sina löpande arbetsuppgifter.

Lärarkollegiet har nu anmält, att innehavaren av förenämnda å övergångsstat förda vaktmästartjänst i Ca 11 komme att avgå med pension den 1 maj 1952. En blivande efterträdare kan då icke erbjudas förmånligare löneställning än den, som expeditionsvakttjänsten i Ca 9 medför. Vid sådant förhållande torde enligt kollegiets mening en för de med tjänsten förenade göromålen kvalificerad kraft icke kunna påräknas. I fråga om tjänsten som vaktmästarbiträde har kollegiet framhållit, att de gångna årens erfarenheter ådagalagt, att den ordinarie vaktmästaren icke torde förmå att utan biträdeshjälp på ett tillfredsställande sätt fullgöra honom åliggande göromål. Det har emellertid visat sig omöjligt att för de medel, vilka stå till buds för avlönande av vaktmästarbiträdet, förvärva duglig arbetskraft, som kvarstannar i tjänsten. Denna har därför alltsedan februari 1947 växlat innehavare fem gånger. Med hänsyn till vad sålunda anförts har kollegiet funnit det angeläget, att expeditionsvakttjänsten vid indragningen av den å övergångsstat förda vaktmästartjänsten utbyttes mot en förste expeditionsvakttjänst i Ca 11 och vaktmästarbiträdestjänsten mot en expeditionsvakttjänst i Ce 9.

Kanslern anser sig endast så till vida böra biträda kollegiets förslag, som han tillstyrker, att expeditionsvakttjänsten uppflyttas från lönegraden Ca 9 till Ca 10.

Ökad medelsanvisning till löneklassuppflyttningar och vikariatsersättningar åt under avdelning II i avlöningsstaten avsedd icke-ordinarie personal. *Lärarkollegiet* har uppskattat den i detta sammanhang erforderliga medelsökningen till sammanlagt 37 080 kronor, varav 7 080 kronor för det förstnämnda och 30 000 kronor för det sistnämnda ändamålet. *Kanslern* har ansett ett ökat medelsbehov av tillhoppa allenast 20 000 kronor föreligga.

Anslagsposten till rörligt tillägg. Den härvidlag föreslagna uppräknigen betingas av 1951 års riksdags beslut rörande höjning av grundlöner enligt statens löneplansförordning.

Höjning av ett antal arvoden åt biträdande lärare m. fl. *Lärarkollegiets* härvidlag framlagda förslag, som innebär en sammanlagd kostnadsökning av 37 150 kronor, avser en uppräkning av vissa nu till olika lärare utgående arvoden med de belopp, efterföljande sammanställning utvisar.

	ökning
1. Lärare vid propedeutiska kurser i de viktigaste kliniska undersökningsmetoderna (nu 11 400)	1 600
2. Lärare vid propedeutiska kurser i allmän kirurgi och i allmän sjukvårdsteknik (nu 2 700)	900
3. Biträdande lärare i medicin (nu 9 600)	12 000
4. Lärare vid en extra kurs i neurologi (nu 1 000)	1 500
5. Biträdande lärare i kirurgi (nu 9 600)	12 000
6. Biträdande lärare i öron-, näs- och halssjukdomar (nu 5 400) ..	1 800
7. Lärare vid kurser i lungtuberkulosens igenkännande (nu 3 000)	750
8. Lärare vid 2 kurser i ögonspeglingskonst (nu 1 600)	900
9. Prosektor vid serafimerlasarettet, för undervisning i patologi (nu 3 000)	2 000
10. Överläkaren vid gynekologiska avdelningen av Konung Gustaf V:s jubileumsklinik å karolinska sjukhuset, för undervisning i livmoderkräftans diagnostik och terapi (nu 2 500) ..	2 500
11. Lärare vid kurser i den normala förlossningens förlopp m. m. (nu 3 600)	1 200
	Summa kronor 37 150

Till stöd för sitt förslag anför *lärarkollegiet* i huvudsak följande.

Avvägningen av de arvoden, varom här är fråga, har icke skett efter enhetliga principer. Senare tillkomna arvoden ha sålunda regelmässigt avvägts på grundval av en högre ersättning per undervisningstimme än tidigare fastställda arvoden. Då en dylik anordning icke kan betraktas som annat än otillfredsställande och ledande till uppenbara orättvisor torde en uppflyttning av de eftersatta arvodena till en med de övriga jämförbar ställning böra komma till stånd. Vid sin beräkning av de förordade arvodeshöjningarna har kollegiet utgått från den ersättning, som regelmässigt plägar utgå till lärare vid undervisning, som bekostas med medel ur docent-

stipendiefonden eller 50 kronor per undervisningstimme. Därest en uppräknings av detta slag med hänsyn till rådande förhållanden ej anses genomförbar, torde ifrågavarande arvoden åtminstone böra undergå den höjning, som betingas av det förändrade penningvärdet.

Hos Kungl. Maj:t har vidare *docentföreningen vid karolinska institutet* gjort framställning om höjning av de i nyssnämnda sammanställning under punkterna 1—5 och 7 angivna arvodesbeloppen.

Arvode åt professorn Bergstrand för uppehållande av rektoratet. Jämlikt gällande bestämmelser i institutets stadgar väljes institutets rektor av lärarkollegiet för en tid av tre år. Valbar till rektor är varje professor, som då ämbetet skall tillträdas i minst tre år innehaft professur vid institutet. Institutets nuvarande rektor, professorn i allmän patologi och patologisk anatomi Hilding Bergstrand, som — född den 12 januari 1886 — varit skyldig att avgå med pension med utgången av januari 1951, har genom särskilda nådiga beslut, senast den 6 april 1951, medgivits att kvarstå i tjänst intill utgången av juni 1952. Bergstrand är sålunda skyldig att med utgången av sistnämnda månad frånträda såväl professuren som rektoratet.

Lärarkollegiet har nu hemställt, att Bergstrand måtte dels medgivas rätt att kvarstå som institutets rektor tills vidare intill utgången av juni 1953, dels förordnas till ledamot av lärarkollegiet för tiden den 1 juli 1952—den 30 juni 1953, dels ock för sitt uppdrag som rektor under nyssnämnda tid — utöver det under arvodesposten i del II av avlöningsstaten upptagna honorariet till rektor å 2 700 kronor — tillerkännas ersättning med belopp, motsvarande skillnaden mellan hans nuvarande lön och honom tillkommande tjänstepension eller 7 750 kronor. Såsom motivering härför har anförts i huvudsak följande.

Ett flertal problem av för institutet vitalt intresse komma under de närmaste åren att påkalla ett ställningstagande från kollegiets sida. Sålunda väntas 1948 års läkarutbildningskommitté inom en snar framtid framlägga sitt förslag rörande den framtida utformningen av den medicinska utbildningen. Nyligen framlagt förslag till dispositionsplan för utbyggande av karolinska sjukhuset har icke till alla delar vunnit statsmakternas gillande, och förslaget torde därför bli föremål för omprövning i vissa stycken. Planering pågår av det beslutade utbyggandet av Sabbatsbergs sjukhus, vilket sjukhus är avsett att ersätta serafimerlasarettet som undervisningssjukhus. Även frågan om anordnande av utbildningsplatser å jämväl andra Stockholms stad tillhöriga sjukhus än Sabbatsbergs sjukhus torde bli föremål för prövning inom en icke alltför avlägsen framtid. I sin egenskap av rektor har Bergstrand haft tillfälle att intimt följa nämnda frågor. Hans härigenom vunna särskilda insikt torde böra tillgodoföras kollegiet under ytterligare ett par år, inom vilken tidrymd ifrågavarande spörsmål kunna beräknas ha kommit avsevärt närmare sin lösning. Genom en dylik anord-

ning undvikas också, att en aktiv professor tvingas att lämna sina undervisnings- och forskningsuppgifter för att ställa sig till förfogande som rektor.

Kanslern har ansett sig icke böra framlägga något förslag i den av kollegiet angivna riktningen utan inskränkt sig till att hänskjuta frågan till Kungl. Maj:t. *Kanslern* har därvid uttalat följande.

Den av lärarkollegiet ifrågasatta anordningen — vilken så vitt för mig är bekant icke tidigare förekommit — skulle innebära en väsentlig avvikelser från gällande bestämmelser om val av rektor vid universitet och högskolor. Även om det i detta speciella fall synes föreligga vissa skäl för medgivande av en dylik avvikelser, skulle ett sådant ställningstagande likväl kunna medföra måhända vittgående konsekvenser av mindre önskvärd art.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla, att *kanslern*, efter framställning från *lärarkollegiet*, på anförda skäl hemställt, att medel för avlönande under tiden den 1 januari—den 30 juni 1952 av en extra eldare vid institutets kemiska institution måtte tilldelas kollegiet samt att en eldartzjänst i lönegraden Ce 9 måtte från och med nästa budgetår inrättas vid samma institution. Med anledning härav har Kungl. Maj:t genom beslut den 15 februari 1952 för tillgodoseende under tiden den 1 mars—den 30 juni 1952 av det förstnämnda ändamålet ställt ett belopp av 2 112 kronor till kollegiets förfogande.

Departementschefen. Vid anmälan i det föregående av motsvarande anslagsfråga för universitetet i Uppsala har jag i korthet redogjort för den i propositionen 1952: 12 förordade löne- och pensionsregleringen för professorer m. fl. akademiska lärare och berört vissa konsekvenser av löneregleringen för bland annat karolinska institutet. Under återopande av vad jag därvid anført föreslår jag nu, att Kungl. Maj:t utverkar bemyndigande av riksdagen att fastställa personalförteckning för institutet. Denna personalförteckning bör jämväl ersätta den nu gällande personalförteckningen för vissa tjänstemän vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner m. m.

Förutom av löneregleringen och vad därmed sammanhänger föranledes ett ökat medelsbehov under nu förevarande anslag för nästa budgetår *dels* av den från och med den 1 januari 1951 genomförda arvodesregleringen för vissa biträdande lärare, assistenter och amanuenser m. fl. befattningshavare vid institutet, *dels* av den från och med samma tidpunkt företagna höjningen av det rörliga tillägget till 32 (33) procent, *dels* ock av uppflyttning i löneklass av vissa befattningshavare vid institutet.

De förslag om förstärkning av personalorganisationen, som nu framförts, kan jag endast i begränsad omfattning tillstyrka.

Vid karolinska institutet inrättades från och med budgetåret 1947/48 en personlig professur i experimentell histologi för dåvarande prosektorn A. H.

Holmgren. Sedan Holmgren numera avlidit, bör denna professur avföras från högskolans stat. Till professuren äro knutna en befattning som förste assistent och en som tredje amanuens. Dessa två befattningar böra i enlighet med föreliggande förslag överföras till histologiska institutionen.

I likhet med kanslern finner jag det styrkt, att docenten A. V. Engström dokumenterat sig som en i hög grad mångsidig och begåvad forskare. Även jag finner det angeläget, att Engström erhåller de betingelser för vetenskapligt arbete inom sitt forskningsområde, som motsvaras av hans stora och sällsynta forskningskapacitet. Jag ansluter mig därför till lärarkollegiets av kanslern tillstyrkta förslag om inrättande för Engström av en personlig professur i fysikalisk cellforskning. Professuren bör i avlönings- och pensionshänseende vara likställd med professorer i allmänhet vid institutet och förenad med den undervisnings- och examinationskyldighet, som kanslern bestämmer. Professuren bör ha huvudsaklig karaktär av forskningsprofessur. Till Engströms förfogande torde, såsom i ärendet föreslagits, böra ställas två nu vid institutionen för experimentell histologi placerade laboratoriebiträden i Ce 11 och de för nyssnämnda institution avsedda anslagsmedlen till materiel m. m.

Förslaget om överflyttande från fångvårdens till institutets stat av professuren i rättspsykiatri och samtidigt därmed indragning av det nuvarande å institutets stat uppförda arvodet å 3 500 kronor i nämnda ämne är jag icke beredd att nu tillstyrka. Jag erinrar om att professurens innehavare tillika är överläkare i Ca 32 vid centralfängelset å Långholmens sinnessjukavdelning. Innan slutlig ställning tages till den väckta frågan, bör utredning förebringas om följderna av en dylik åtgärd för sinnessjukvården å Långholmen.

Med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter vill jag icke motsätta mig lärarkollegiets förslag, att professorn Bergstrand medgives rätt att efter avgången från sin professur kvarstå som institutets rektor med rätt för honom att därvid åtnjuta — förutom honorariet till rektor å 2 700 kronor — ersättning med belopp, motsvarande skillnaden mellan hans avlöningsförmåner som professor vid utgången av juni 1952 och honom tillkommande tjänstepension.

Under hänvisning till vad lärarkollegiet anfört, förordar jag, att ett särskilt kursanslag uppföres å institutets stat. Jag föreslår, att detsamma för nästa budgetår bestämmes till 40 000 kronor. Härvid förutsätter jag, att vid utgången av innevarande budgetår eventuellt förefintlig behållning å docentstipendiefonden indrages till statsverket.

Med anledning av föreliggande framställningar om höjning av vissa arvoden till biträdande lärare m. fl. beräknar jag en ökning av anslagsmedlen till lärare vid propedeutiska kurser i de viktigaste kliniska undersökningsmetoderna med 1 600 kronor till 13 000 kronor, till lärare vid propedeutiska kurser i allmän kirurgi och i allmän sjukvårdsteknik med 500 kronor till

3 200 kronor, till biträdande lärare i medicin med 3 600 kronor till 13 200 kronor, till biträdande lärare i kirurgi med 3 600 kronor till 13 200 kronor, till lärare vid en extra kurs i neurologi med 200 kronor till 1 200 kronor, till lärare vid kursen i lungtuberkulosens igenkännande med 600 kronor till 3 600 kronor, till lärare vid 2 kurser i ögonspeglingskonst med 300 kronor till 1 900 kronor, till prosector vid serafimerlasarettet för undervisning i patologi med 600 kronor till 3 600 kronor, för undervisning i livmoderkräftans diagnostik och terapi med 500 kronor till 3 000 kronor och till lärare vid kurser i den normala förlossningens förlopp m. m. med 600 kronor till 4 200 kronor. Det nu till laboratorn i klinisk bakteriologi utgående arvodet å 1 000 kronor för undervisning i kliniska laboratoriemetoder bortfaller i samband med att laboratorn uppflyttas i högre lönegrad enligt i propositionen 1952: 12 framlagt förslag.

Det ånyo framförda förslaget om ombildning av kamrerartjänsten i Ca 27 till tjänst som högskoleintendent i Ca 30 anser jag mig nu böra på så sätt tillstyrka, att jag föreslår, att kamrerartjänsten uppflyttas till Ca 29 under tjänstebenenämningen intendent.

Till arbetshjälp vid institutionen för virusforskning utgår nu från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal ett belopp av 3 000 kronor. Förslag har nu ånyo framlagts om inrättande av en kanslibiträdets-tjänst i Ce 11 vid denna institution. Då jag blivit övertygad om nödvändigheten av denna tjänst, tillstyrker jag förslaget. Härvid bör nyssnämnda belopp indragas.

Med anledning av förslaget om inrättande av en tjänst som eldare i Ce 9 vid institutets kemiska institution förordar jag, att medel beräknas för en eldare i Cg 10.

Den i personalförteckningen å övergångsstat uppförda tjänsten som vaktmästare bör avföras från nämnda förteckning. Förslaget om uppflyttning av tjänsten som expeditionsvakt i Ca 9 till högre lönegrad torde icke nu böra bli föremål för bedömning. För avlöning av ett vaktmästarbiträde vid kansliet och kamrerarexpeditionen böra medel beräknas efter lönegrad Cg 4 mot nu Cg 3.

Utöver vad jag sålunda förordat är jag icke beredd att nu tillstyrka någon personalförstärkning.

Jag beräknar hela avlöningsanslaget till 3 397 000 kronor med den fördelning på olika poster, som framgår av efterföljande hemställan. Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har jag därvid beräknat medel för de utgifter, som nu bestridas från den i gällande avlöningsstat uppförda anslagsposten till särskilda löneför-måner till icke-ordinarie tjänstemän. Under rubriken Särskilda uppbörds-medel har jag upptagit dels ett belopp av 3 500 kronor, motsvarande den lön, som professorn i nervsjukdomar nu uppbär från Malmstenska dona-

tionsfonden, dels ock ett belopp av 10 000 kronor, motsvarande den lön och de tjänstgöringspenningar, som professorn i ortopedi uppbär från Ekmanska donationsfonden. Med hänsyn till löneregleringen för professorer m. fl. befattningshavare vid institutet vidlådas anslagsberäkningarna av en viss osäkerhet.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i överensstämmelse med vad jag i det föregående anført fastställa personalförteckning för karolinska mediko-kirurgiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53;

b) godkänna följande avlöningsstat för karolinska mediko-kirurgiska institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

A v l ö n i n g s s t a t .

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 215 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	675 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	880 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	640 500
<u>Summa kronor</u>	<u>3 410 500</u>

Särskilda uppbördsmedel:

1. Bidrag från Malmstenska donationsfonden..	3 500
2. Bidrag från Ekmanska donationsfonden	10 000
<u>Summa kronor</u>	<u>13 500</u>

Nettoutgift kronor 3 397 000;

c) till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 397 000 kronor.

8. Bidrag till Stockholms högskola.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	1 572 500	1 572 500
1950/51	2 028 600	1 903 369
1951/52 (statsliggaren s. 522)	2 607 300	
1952/53 (förslag)	3 936 000	

Enligt det av 1948 års riksdag godkända avtalet mellan staten, Stockholms stad och högskolan rörande högskolans finansiering, vilket trätt i kraft den 1 juli 1949, skall av högskolans styrelse upprättat förslag till stat för högskolan ingivas dels till Kungl. Maj:t och dels till stadsfullmäktige, som över förslaget avgiva yttrande till Kungl. Maj:t. Stat för högskolan fastställs av Kungl. Maj:t. Till bestridande av den utgiftssumma, som enligt den fastställda staten icke täckes av högskolans egna medel — (*anslagssumman*) — skola staten och staden bidraga enligt vissa i avtalet angivna grunder. Enligt den för högskolan för innevarande budgetår fastställda huvudstaten uppgår Stockholms stads bidrag till 869 100 kronor, och statens bidrag, som redan nämnts, till 2 607 300 kronor.

I skrivelse den 7 juni 1951 har *styrelsen för Stockholms högskola* — på grundval av förslag i ämnet från högskolans lärarråd — framlagt förslag till stat för högskolan för budgetåret 1952/53, utmynnande i förslag om statsbidrag med 4 864 400 kronor och bidrag från Stockholms stad med 1 200 000 kronor. Förslaget innebär alltså en höjning av statens bidrag med 2 257 100 kronor och av stadens bidrag med 330 900 kronor.

Styrelsen erinrar inledningsvis om att den i sitt statförslag för budgetåret 1951/52 underströk, att en genomgripande upprustning och utveckling av högskolan vore ofrånkomlig, om högskolan skulle kunna effektivt fylla sina uppgifter i forskningens och undervisningens tjänst. Styrelsen konstaterar emellertid, att resultatet av statsmakternas behandling av högskolans anslagsäskanden för budgetåret 1951/52 blivit, att de framlagda förslagen så gott som helt lämnats utan avseende.

De många och stora brister i fråga om högskolans såväl materiella som personella utrustning, som styrelsen redan tidigare framhållit, komma alltså, anför styrelsen vidare, att bestå och i vissa fall till och med förvärras under budgetåret 1951/52. Den ökade tillströmningen av studerande till högskolan skapar allt större problem med hänsyn både till den överbelastning, som den medför i fråga om lärarpersonalens arbetsbörda, och till de svårigheter, som uppstå att få lokalutrymmen och undervisningsmateriel att räcka till. Det säger sig självt, att dessa förhållanden även måste inverka mycket menligt på forskningsarbetet vid högskolan.

Styrelsen anser det som sin plikt att framhålla, att en underlåtenhet att inom en snar framtid vidtaga kraftiga åtgärder för en upprustning av högskolan måste få mycket allvarliga återverkningar på det arbete, som be-

drives vid denna. Högskolans befattningshavare i alla grader och på alla områden ha, framhåller styrelsen, sökt att genom intensivt arbete bemästra de svårigheter, som förelegat. Det är emellertid ofrånkomligt, att det i längden ej går att på detta sätt neutralisera bristerna i högskolans utrustning. Det blir därför, om intet göres, i längden omöjligt att uppehålla undervisningen och forskningen vid högskolan på en kvalitativt tillfredsställande nivå. Det synes styrelsen icke vara erforderligt att närmare utveckla, vad detta skulle betyda exempelvis för lärarutbildningen, som till avsevärd del sker vid högskolan.

Hur allvarligt läget är för högskolan framgår tydligt, anför styrelsen vidare, av en jämförelse med förhållandena vid statsuniversiteten. Man finner vid en sådan jämförelse exempelvis, att inom flera ämnen av stor betydelse ur undervisningssynpunkt den personal, som vid högskolan står till förfogande, högst väsentligt understiger och i vissa fall ej ens uppgår till hälften av den, som finnes vid vartdera universitetet, och detta oaktat antalet studerande i vissa av dessa ämnen till och med är högre än vid universiteten.

Efter att ha framlagt tabellariska jämförelser med förhållandena vid statsuniversiteten, utvisande en avsevärt större arbetsbörda vid högskolan i vissa ämnen, framhåller styrelsen, att situationen vore densamma även i fråga om de materiella resurserna. Om man därjämte toge i betraktande att önskemål föreläge om en ytterligare omfattande upprustning av statsuniversiteten, framstode högskolans prekära läge och behovet av snabba åtgärder för att avhjälpa detta i än klarare dager.

Styrelsen har erinrat om dessa förhållanden för att ge den riktiga bakgrunden till de av styrelsen nu framlagda anslagsäskandena för högskolan.

Stockholms stadsfullmäktige ha enligt beslut den 15 oktober 1951 tillstyrkt det framlagda statförslaget med iakttagande av vissa i stadskollegiets utlåtande nr 317 för år 1951 föreslagna reduceringar.

Universitetskanslern har den 27 november 1951 avgivit utlåtande över styrelsens i skrivelse den 7 juni 1951 framlagda förslag till stat för högskolan för budgetåret 1952/53. Kanslern har därvid överlämnat *dels* en sistnämnda dag dagtecknad framställning från högskolans styrelse om anvisande av ett särskilt från högskolans stat fristående anslag till en till högskolan anknuten central statistisk institution, *dels ock* en den 16 oktober 1951 dagtecknad skrivelse från styrelsen med anledning av den ökade tillströmning av studerande vid högskolan, som ägt rum från och med höstterminen 1951.

I fråga om anslagsbehovet för högskolan har kanslern därvid framhållit följande allmänna synpunkter.

En betydande upprustning av Stockholms högskolas såväl personella som materiella utrustning är oavvisligen av nöden, därest högskolan skall kunna fylla sina uppgifter i undervisningens och forskningens tjänst. På

ett flertal punkter föreligga för närvarande mycket stora och allvarliga brister. Läget har ytterligare skärpts därigenom att tillströmningen av studerande till högskolan från och med höstterminen 1951 avsevärt ökat till följd bland annat av det av 1951 års riksdag fattade beslutet om terminsavgifternas nedbringande. Enligt till mig lämnade uppgifter från högskolan kommer antalet nyinskrivna studerande per den 30 november 1951 i förhållande till vid samma tidpunkt 1950 att ställa sig på sätt framgår av nedanstående tablå:

	Matematisk- naturveten- skapliga av- delningen	Stats- och rättsveten- skapliga av- delningen	Humanis- tiska av- delningen	Summa
1950	134	160	408	702
1951	165	174 ¹⁾	611	950
Procentuell ökning	23,1	8,8	49,8	35,3

Genom den ökade tillströmningen av studerande har högskolans möjligheter att med nuvarande resurser tillgodose de krav, som ställas på högskolan, starkt försämrats. Högskolan lider avsevärd brist på docentstipendia-ter, biträdande lärarkrafter och biträdespersonal för olika uppgifter. Antalet docentstipendier utgör sålunda nu 21, medan motsvarande antal — fränsett de teologiska och medicinska fakulteterna — utgör i Uppsala 64 och i Lund 61. Det synes mig särskilt angeläget, att högskolan på detta område erhåller en väsentlig förstärkning. Högskolan bör också nu förses med ett ökat antal biträdande lärare, assistenter, amanuenser m. fl. hjälpkrafter för att i någon mån komma ur det nödläge vari högskolan befinner sig.

En förstärkning av högskolans materiella resurser framstår också som ett oavvisligt krav, varjämte de aktuella byggnadsfrågorna snarast måste bringas till sin lösning.

I det följande kommer jag i anslutning till de gjorda äskandena att framställa förslag till en betydande upprustning av högskolan. Ehuru vad av lärarrådet och styrelsen i olika avseenden hemställt i och för sig synes mig välgrundat har jag likväl ansett att med tillgodoseende av en del av de nu redovisade behoven torde kunna något anstå. Jag vill emellertid samtidigt understryka nödvändigheten av att högskolan under de närmast kommande budgetåren erhåller en successiv och planmässig upprustning i syfte att sätta högskolan i stånd att fullgöra sina viktiga uppgifter.

I underdånig skrivelse den 18 oktober 1951 har vidare *Stockholms högskolas studentkår* framlagt studentkårens synpunkter på frågan om anslag till högskolan för nästa budgetår och därvid anfört bland annat följande.

Den katastrofala bristen på lärar- och handledningspersonal gör, att en förståelsen av väsentliga och elementära kursmoment ofrånkomlig undervisning många gånger ej kan anordnas. I den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten måste laborationskurser avhållas med otillräcklig handledning, i höst i ett fall till och med utan ledning alls. Någon dubbling av laborationskurserna kan överhuvudtaget icke förekomma, trots att väntetiden för de studerande härigenom skulle kunna undvikas och en avsevärd förkortning av studietiden skulle kunna åstadkommas. Den under-

¹⁾ Dessutom 29 distriktsåklagare (1950 40 st.).

visning som för närvarande kan erbjudas blir många gånger helt ineffektiv på grund av det stora elevantalet. Sålunda är det inom den humanistiska fakulteten innevarande hösttermin icke ovanligt med proseminariegrupper, där deltagarantalet ligger mellan 70 och 100. Studentkåren vill här erinra om vad 1945 års universitetsberedning i sitt betänkande V (SOU 1949: 54) anfört om denna undervisningsform: »Ett tillfredsställande utbyte av seminarieövningarna torde emellertid endast kunna åstadkommas, därest deltagarantalet är begränsat. I allmänhet torde ett deltagarantal av 15 böra vara maximum.»

Ikke mindre kännbar än personalbristen är bristen på tillräckliga anslag till undervisnings- och forskningsmateriel, bibliotek och exkursioner. Laborationsmateriel av det slag som är nödvändigt för modern naturvetenskaplig undervisning saknas i stor utsträckning; existerande materiel är i allmänhet hopplöst föråldrad eller ofullständig. Studiesamlingarna kunna på grund av otillräckliga medelstillgångar ej hållas i det skick som önskvärt vore. Inom den humanistiska fakulteten saknas helt sådana tekniska hjälpmedel, som numera förekommer vid varje läroverk, t. ex. grammofon för undervisning i moderna språk. Kurslitteratursamlingar finnas endast undantagsvis i tillfredsställande omfattning. De studerande åsamkas vidare dryga kostnader för utskrivning av seminarieuppsatser, emedan skrivhjälp icke finnes.

För flertalet ämnen inom framför allt matematisk-naturvetenskapliga fakulteten är också lokalbehovet det största problemet. Lokalerna utmärkas genomgående av en enastående oändamålsenlighet och hälsovådlighet och på flera institutioner kunna lokalförhållandena utan vidare betecknas som skandalösa. Sjukdomsfall bland forskare och studerande på grund av exempelvis otillfredsställande ventilationsförhållanden ha inträffat. Bristen på tillräckliga utrymmen i förening med personalbrist medför vidare, att hårda inträdesspärrear måst upprättas i de viktigaste naturvetenskapliga ämnena.

I särskild skrivelse den 7 maj 1951 har *högskolans styrelse* hemställt, att högskolan måtte från och med budgetåret 1952/53 tilldelas fyra forskarstipendier.

Kanslern har den 5 oktober 1951 föreslagit, att medel för nästa budgetår anvisas till inrättande av två forskarstipendier vid högskolan.

Jag övergår nu till att lämna en närmare redogörelse för statförslaget.

Huvudstatens utgiftssida.

1. Avlöningar.

Denna utgiftspost är nu uppförd med förslagsvis 2 344 000 kronor och disponeras på sätt framgår av s. 523 f. i statsliggaren.

Högskolans styrelse föreslår, att denna utgiftspost för nästa budgetår höjes med 1 270 700 kronor. Av höjningen hänföra sig närmare 500 000 kronor till automatiska utgiftsökningar. Ett bifall till vad *kanslern* föreslagit skulle vid oförändrade löneförhållanden påkalla en höjning av utgifts-

posten med 991 100 kronor, varav närmare 500 000 kronor avse ökningar av automatisk natur.

Nya professorer. *Högskolan* har begärt inrättande av fyra nya professorer i följande ämnen: 1) sociologi, 2) psykologi, 3) geografi, särskilt kulturgeografi med ekonomisk geografi samt 4) nordiska språk, särskilt svenska språket.

Kanslern tillstyrker, att förstnämnda tre professorer inrättas från och med nästa budgetår, men anser, att med upprättandet av professuren i nordiska språk, särskilt svenska språket, kan anstå till budgetåret 1953/54. *Kanslern* har graderat de nu tillstyrkta professurerna efter angelägenhetsgrad och därvid upptagit dem i följande ordning: 1) professor i psykologi, 2) professor i geografi, särskilt kulturgeografi med ekonomisk geografi, och 3) professor i sociologi.

Vid bifall till förslaget om inrättande av professuren i psykologi förordar *kanslern* i enlighet med styrelsens och lärarrådets förslag, att den nu befintliga professuren i psykologi och pedagogik (Olof Eneroths professor) omändras till professor i pedagogik och pedagogisk psykologi.

Därest förslaget om en professur i geografi, särskilt kulturgeografi med ekonomisk geografi, bifalles, föreslår *kanslern* i enlighet med lärarrådets och styrelsens förslag, att den befintliga biträdande lärarbefattningen indragas och att den nuvarande professuren i geografi erhåller benämningen professor i geografi, särskilt naturgeografi.

I fråga om professuren i sociologi innebär styrelsens och lärarrådets förslag, att i samband med upprättandet av professuren den nuvarande biträdande lärarbefattningen skulle indragas. Vidare skulle innehavaren av professuren åläggas att meddela viss av Kungl. Maj:ts fastställd undervisning och förrätta examination i sociologi jämväl vid socialinstitutet, där sociologien från och med läsåret 1950/51 givits ställning som självständigt examensämne. Som bidrag till professuren skulle socialinstitutet — varom överenskommelse träffats mellan högskolan och institutet — av sitt nuvarande statsanslag avstå ett belopp av 3 000 kronor, svarande mot kostnaderna för undervisning och examination genom timplärare i ämnet sociologi. *Kanslern* förordar den sålunda föreslagna anordningen.

Nya laboratorer m. m. Till Wenner-Grens institut, som samtidigt fungerar som högskolans institution för experimentell zoologi, utgår för närvarande ett klumpbelopp av 55 400 kronor från utgiftsposten bidrag till vissa institutioner. *Högskolan* har begärt, att detta klumpbelopp måtte bortfalla samt att medel måtte anvisas å högskolans stat dels för inrättande av två laboratorstjänster, den ena i experimentell zoologi och den andra i cellforskning, och en befattning som laboratoriebiträde, dels till extra personal (8 000 kronor), dels ock till materiel (23 900 kronor).

Till stöd för förslaget om inrättande av de två laboratorstjänsterna har *lärarrådet* anfört följande.

De båda laboratorbefattningarnas inrättande skulle betyda, att institutet kunde räkna med att få behålla två synnerligen kompetenta krafter, som sannolikt gå förlorade, om de ej knyts fastare. Med dessa båda for-

skares avgång skulle en mödosamt uppbyggd organisation brytas ned. Hjälpkrafter ha utbildats och apparatur anskaffats. De båda befattningarna skulle säkra kontinuiteten, särskilt inom en verksamhet, där ett pionjärarbete för vårt land utförts inom institutet, nämligen isotopers användning för biologiska problem. Denna metodik har fått mycket stor betydelse för studiet av den intermediära ämnesomsättningen och har även talrika praktiska tillämpningar inom medicin, bioteknik och jordbruksforskning.

De båda inom institutet verksamma forskare, som främst skulle komma i fråga för laboratoriefattningarna, äro docenterna Gösta Ehrensvärd och Olov Lindberg. Båda äro internationellt erkända forskare, som bland annat erhållit ett flertal fördelaktiga anbud från Förenta staterna. Ehrensvärd har erhållit ett på tre år uppdelat anslag från Rockefeller Foundation å 12 000 dollar för att i Förenta staterna inköpa isotoper och apparatur. I samband med dessa medels beviljande har emellertid Rockefeller Foundation uttalat önskemålet, att docent Ehrensvärd skulle knytas fastare till högskolan, om fortsatta anslag skola beviljas. Genom sina grundliga kunskaper och sin metodiska skicklighet är docent Ehrensvärd en av hörnstenarna i det samarbete rörande uppbyggandet av den levande materiens grundbeståndsdelar, som försiggår vid några svenska institutioner, Wenner-Grens institut samt de medicinsk-kemiska institutionerna i Stockholm och Lund.

Docent Lindbergs arbete rör sig om den energigivande omsättningen inom cellerna och frågan hur den vid andningen frigjorda energien nyttiggöres, exempelvis för de uppbyggande processerna inom cellerna. Docent Lindberg har haft livlig kontakt med medicinsk forskning, och inrättandet av den laboratoriefattning det här är fråga om föreslogs år 1946 av medicinska högskolornas organisationskommitté. Docent Lindberg har handlett ett större antal kliniska forskare, när det gällt att inom deras område tillämpa biokemiska och biofysikaliska metoder, speciellt användningen av radioaktiva isotoper. Tillsammans med docent Mignon Malm handhar han på uppdrag av forskningsrådets isotopkommitté inköp och fördelning av radioaktiva isotoper bland svenska forskare. I samband härmed utövar docent Lindberg en betydande men helt oavlönad verksamhet som rådgivare.

Både docent Ehrensvärd och docent Lindberg äro utmärkta föreläsare och handledare. Med den tilltagande differentieringen av metoderna inom modern biologi gör sig ett allt större behov gällande av lärare, utbildade på olika sätt för vetenskaplig handledning på det högre stadiet samt för ledandet av seminarieövningar. De båda laboratorerna skulle också kunna ha betydelse för undervisningen för filosofie kandidat- och ämbetsexamina. Studenterna börja ofta sina studier av zoologiens fysiologiska delar utan tillräckliga förkunskaper i kemi, något som bereder dem svårigheter att tillägna sig kunskapsstoffet på beräknad tid. En av laboratorerna eller båda skulle kunna bidra att fylla den lucka, som här föreligger. Nya examensformer komma också säkert att ställa stora anspråk på lärarna inom zoologiens fysiologiska grenar. De båda laboratorernas huvuduppgift skulle dock vara att representera vissa moderna grenar av experimentell biologi, hålla en forskningsverksamhet i gång inom dessa samt bistå andra forskare med råd och dåd. Deras undervisning skulle salunda huvudsakligast bli forskningsundervisning. Deras sammanlagda undervisningskyldighet skulle för-

slagsvis sättas något under docentstipendiats. Härtill skulle vissa administrativa skyldigheter komma, då de båda laboratorerna samtidigt skulle ha ansvaret för var sin avdelning inom Wenner-Grens institut.

Kanslern tillstyrker förslaget om inrättande av ifrågavarande laboratorsbefattningar och förordar vidare, att 8 000 kronor anvisas under nu förevarande utgiftspost till extra personal. *Kanslern* erinrar härvid om att han i utlåtande över högskolans anslagsäskanden för budgetåren 1950/51 och 1951/52 tillstyrkt motsvarande förslag om inrättande av laboratorstjänsterna och anför i anslutning härtill följande.

Med anledning av i ämnet väckta motioner, som anslöto sig till samma ståndpunkt som jag intagit, uttalade riksdagens statsutskott (utlåtande 1951: 8 p. 100, s. 47), att det enligt utskottets mening vore beklagligt att förslag till omförmälda omläggning icke av *Kungl. Maj:t* ansetts kunna föreläggas 1951 års riksdag. Utskottet funne sig likväl icke för det dåvarande böra biträda det motionsvis framställda yrkandet men ville ånyo understryka betydelsen av att frågan snarast möjligt vunnit en tillfredsställande lösning.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att *professorn Hannes Alfvén m. fl. professorer* i underdänig skrivelse den 5 november 1951 gjort framställning om inrättande vid Stockholms högskola av en personlig professur i fysiologisk kemi för docenten Ehrensvärd. *Medicinska forskningsrådet* har instämt i denna framställning.

Nya docentstipendier. Antalet docentstipendier vid högskolan utgör nu 21. Av stipendierna äro åtta avsedda för matematisk-naturvetenskapliga avdelningen, fyra för stats- och rättsvetenskapliga avdelningen och nio för humanistiska avdelningen. Närmare bestämmelser om stipendierna återfinnas å s. 522 i statsliggaren.

Högskolan föreslår inrättande av 14 nya docentstipendier, varav fem vid matematisk-naturvetenskapliga avdelningen, två vid stats- och rättsvetenskapliga avdelningen och sju vid humanistiska avdelningen. Av de föreslagna nya stipendierna vid förstnämnda avdelning är ett närmast avsett att tagas i anspråk för ämnet mekanik och ett för organisk kemi och biokemi. De föreslagna nya stipendierna vid humanistiska avdelningen äro främst avsedda för ämnena teoretisk filosofi, praktisk filosofi, pedagogik, historia, konsthistoria med konstteori, statistik och latinska språket.

Kanslern anser det oavvisligt, att docentstipendieorganisationen vid högskolan avsevärt förstärkes, och tillstyrker inrättandet från och med nästa budgetår av fyra nya stipendier vid matematisk-naturvetenskapliga avdelningen, ett nytt stipendium vid stats- och rättsvetenskapliga avdelningen och fem nya stipendier vid humanistiska avdelningen eller alltså tillhoppa tio nya docentstipendier. Tillika understryker *kanslern* samtidigt önskvärdheten av att docentstipendieinstitutionen vid högskolan framdeles successivt ytterligare förstärkes.

Nya biträdande lärare. *Kanslern* tillstyrker, att fyra nya befattningar som biträdande lärare inrättas vid högskolan, nämligen en i försäkringsmatematik och matematisk statistik, en i morfologisk botanik, en i ärftlighetslära och en i litteraturhistoria. Förslaget om inrättande av en biträdande lärarbefattning i försäkringsmatematik och matematisk statistik sammanhänger med frågan om inrättandet vid högskolan av ett centralt statistiskt institut.

Nya assistenter och amanuenser. *Kanslern* förordar följande förändringar med avseende å assistent- och amanuenspersonalen:

Matematisk-naturvetenskapliga avdelningen.

- 1 förste assistent i matematik tillkommer;
- 1 förste assistent i mekanik tillkommer;
- befattningen som andre assistent i fysiologisk botanik förändras till förste assistenttjänst;
- 1 förste amanuens i mineralogi, petrologi och allmän geologi tillkommer;
- 1 andre amanuens i oorganisk och fysikalisk kemi tillkommer;
- 1 tredje amanuens i geografi tillkommer.

Humanistiska avdelningen.

- 1 andre assistent i teaterhistoria tillkommer;
- 1 andre amanuens i klassisk fornkunskap och antikens historia tillkommer;
- 1 förste amanuens i statistik tillkommer;
- 1 andre amanuens i statistik tillkommer.

Kursanslag. *Styrelsen* begär dels en generell höjning med 20 procent av avdelningarnas kursanslag, dels ock en förstärkning därutöver av matematisk-naturvetenskapliga och humanistiska avdelningarnas kursanslag för att tillgodose behovet av ökade medel för vissa ändamål. *Kanslern* tillstyrker, att ökade medel anvisas för följande ändamål med härefter angivna belopp:

1. ämnet tillämpad matematik (nu 2 400 kronor)	+ 2 100
2. kurs i historiens hjälpvvetenskaper	+ 4 000
3. nordiska språk (nu 5 000 kronor)	+ 3 000
4. latinska språket	+ 2 000
5. fonetik (nu 3 000 kronor)	+ 5 000

Summa ökning kronor 16 100

Honorarium åt rektor och prorektor. Rektors honorarium utgör för närvarande 3 000 kronor; något arvode utgår icke till prorektor. Vid universiteten i Uppsala och Lund är rektors honorarium 4 800 kronor och prorektors honorarium 1 000 kronor.

Med hänsyn till omfattningen av de arbetsuppgifter, som åligga rektor vid Stockholms högskola, anser *kanslern* det skäligt, att det till rektor nu

utgående honorariat höjes, förslagsvis med 1 000 kronor till 4 000 kronor. Kanslern finner det också befogat att prorektor vid högskolan i likhet med vad som är förhållandet vid universiteten erhåller ett honorarium av 1 000 kronor.

Utökning av biträdespersonalen vid högskolans vetenskapliga avdelningar. *Kanslern* förordar inrättande av följande nya tjänster, nämligen

1. en kanslibiträdestjänst (halvtidstjänst) i Ce 11 vid institutionen för försäkringsmatematik och matematisk statistik (sammanhänger med frågan om inrättande av ett centralt statistiskt institut vid högskolan);
2. en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11 vid kemiska övningslaboratoriet;
3. en kanslibiträdestjänst i Ce 11 vid institutionen för organisk kemi och biokemi;
4. en laboratoriebiträdestjänst i Ce 11 vid institutionen för morfologisk botanik;
5. en kanslibiträdestjänst i Ce 11 vid institutionen för ärftlighetsforskning;
6. en tjänst som kartbiträde i Ce 11 vid geografiska institutionen;
7. en tjänst som institutionsvaktmästare i Ce 11 vid institutionen för pedagogik och psykologi; samtidigt indrages ett vaktmästararvode å 3 600 kronor;
8. tre kanslibiträdestjänster i Ce 11, avsedda för stats- och rättsvetenskapliga samt humanistiska avdelningarna;
9. två befattningar som biblioteksassistent i Ce 15 vid humanistiska biblioteket; samtidigt indrages en kontorsbiträdestjänst i Ce 8 vid biblioteket.

Kansliet och kassaförvaltningen. *Styrelsen* har föreslagit, *dels* att vissa tjänster uppflyttas i högre lönegrad eller utbytas mot tjänster i högre lönegrad, *dels* att följande nya tjänster inrättas, nämligen en tjänst som biträdande kamrerare i Ce 27 och två tjänster som kontorsbiträde i Cf 4—Ce 8, den ena avsedd för kansliet och den andra för kassaförvaltningen, *dels ock* att anslagsmedlen till extra personal höjas med 10 600 kronor till 20 000 kronor. *Styrelsen* framhåller härvid, att åtskilliga av styrelsens ledamöter kunde på grund av personlig kännedom om förhållandena vitsorda vad lärarrådet anfört om den orimliga arbetsbelastningen för personalen inom högskolans administration.

Kanslern anför, att en personalförstärkning ovillkorligen kräves vid kansliet och kassaförvaltningen, och förordar i anslutning till högskolans förslag, att medel anvisas till inrättande av en tjänst som biträdande kamrerare i Ce 27 och två kontorsbiträdestjänster i Cf 4 och att anslagsmedlen till extra personal förstärkes med 10 600 kronor.

Extra portvaktspersonal. I enlighet med *styrelsens* förslag förordar *kanslern*, att till detta ändamål anvisas 1 200 kronor.

Departementschefen. Jag vill till en början erinra om att i propositionen 1952:12 angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. förordats, att professorer och befattningar

i laboratorgraden vid bland annat Stockholms och Göteborgs högskolor skola inordnas under det för statsförvaltningen i allmänhet gällande lönesystemet samt att för docentstipendiater och forskarstipendiater skola inrättas tidsbegränsade pensionsberättigande tjänster. Lönegradsplaceringen har föreslagits bli för professorer Co 14, för befattningshavare inom laboratorgruppen Ca 33, samt för docent och forskardocent Ce 30. Det till innehavaren av professuren i internationell rätt nu utgående personliga lönetillägget å 2 000 kronor har förutsatts skola upphöra att utgå i samband med löne regleringen. Vidare har i propositionen förordats, att de sex professorer inom stats- och rättsvetenskapliga avdelningen, som nu ej äga uppbära provisoriskt lönetillägg men äro berättigade till ersättning för indragna terminsavgifter, skola vid övergång till det reglerade lönesystemet erhålla personliga lönetillägg, motsvarande skillnaden mellan deras lön före löne regleringens genomförande och lönen i Co 14 närmast därefter. Slutligen må erinras, att i propositionen föreslagits, att de arvoden, vart och ett å 4 000 kronor, som nu utgå till professorn och föreståndaren för statens etnografiska museum samt föreståndaren för ostasiatiska arkeologiska samlingarna i deras egenskap av lärare vid Stockholms högskola i allmän och jämförande etnografi, respektive sinologi övergångsvis skola utgå med 2 400 kronor för år för att upphöra att utgå vid nuvarande befattningshavares avgång.

Vid anslagsavvägningen i det följande utgår jag från att högskolans av löne regleringen berörda professorer och laboratorer komma att övergå till det reglerade lönesystemet.

I högskolans anslagsäskanden för nästa budgetår har starkt framhållits behovet av en betydande upprustning av högskolans såväl personella som materiella utrustning, och från högskolans sida ha förslag framlagts om inrättande av ett stort antal nya befattningar, varjämte betydligt ökade medel äskats jämväl för andra ändamål. Universitetskanslern understryker kraftigt nämnda behov och föreslår en betydande upprustning av högskolan. Jag är väl medveten om de stora och allvarliga brister, som föreligga i högskolans utrustning. Jag måste likväl konstatera, att förutsättningar under rådande förhållanden icke föreligga för att nu avhjälpa bristerna i den utsträckning, som högskolans myndigheter och kanslern tänkt sig. Jag vill emellertid härvid samtidigt framhålla nödvändigheten av en fortgående upprustning av högskolan i den takt, som förhållandena möjliggöra.

Från högskolans sida ha begärts ej mindre än fyra nya professorer från och med nästa budgetår. Av dessa har kanslern tillstyrkt tre, nämligen en i psykologi, en i geografi, särskilt kulturgeografi med ekonomisk geografi, och en i sociologi. Med anledning av förslaget om en professor i psykologi, som jag anser starkt motiverat, vill jag emellertid här erinra om att vid högskolan nu finnes Olof Eneroths professor (psykologi och pedagogik). Sedan innehavaren av denna professor avgått med pension, ha åtgärder

vidtagits för professurens återbesättande, och dessa åtgärder ha fortskridit så långt, att sakkunnigutlåtande föreligga i ärendet. Då förslaget om inrättande av en professur i psykologi i realiteten innebär en klyvning av den befintliga professuren i två, nämligen en i psykologi och en i pedagogik, anser jag det mindre lämpligt, att, innan tillsättningsförfarandet avslutats, taga ställning till detta förslag. Jag är icke beredd att nu förorda, att någon av de föreslagna nya professurerna inrättas vid högskolan redan från och med nästa budgetår. Frågan om inrättande av en professur i sociologi vid högskolan bör emellertid inom en snar framtid upptagas till förnyad prövning.

Vid högskolan finnes nu icke några forskarstipendier för docenter. Ett starkt behov av dylika stipendier föreligger emellertid. Jag begränsar mig emellertid nu till att föreslå, att en befattning som forskardocent inrättas vid högskolan.

Det torde icke kunna råda någon tvekan om att såväl docenten G. Ehrensvärds som docenten O. Lindbergs vetenskapliga verksamhet varit i hög grad framstående och framgångsrik. I likhet med lärarrådet finner jag det därför önskvärt, att båda dessa forskare knyts fastare till högskolan. Detta synes mig lämpligast böra ske genom att de tilldelas personliga laboratorier vid högskolan. Jag föreslår därför, att för Lindberg inrättas en personlig laboratoriefattning i experimentell zoologi och för Ehrensvärd en motsvarande befattning i cellforskning. Laboratorerna böra placeras i Ca 33. Vid bifall till vad jag sålunda förordat, bör det till Wenner-Grens institut nu från utgiftsposten Bidrag till vissa institutioner utgående bidraget å 55 400 kronor bortfalla, varvid medel till materiel m. m. vid institutet böra beräknas under högskolans utgiftspost Materiel m. m.

Behovet av en utökning av högskolans docentorganisation gör sig starkt gällande. Jag anser mig emellertid nu endast böra tillstyrka, att från och med nästa budgetår inrättas två nya docentbefattningar. Av dessa bör den ena hänföras till matematisk-naturvetenskapliga avdelningen och den andra till humanistiska avdelningen. Frågan om befattningarnas anknytning till visst ämne eller ämnesgrupp är icke av den natur, att den bör underställas riksdagen. Detta spörsmål torde först framdeles böra upptagas till prövning, sedan förslag avgivits av vederbörande högskolemyndigheter.

Föreliggande förslag om anställande vid högskolan av ytterligare ett antal biträdande lärare kan jag icke i vidare mån tillstyrka än att jag för nästa budgetår beräknar medel till två nya biträdande lärare, nämligen en i morfologisk botanik och en i litteraturhistoria med poetik.

Behov föreligger av en förstärkning av högskolans assistent- och amanuenspersonal. För matematisk-naturvetenskapliga avdelningens vidkommande beräknar jag nu medel för anställande av följande nya befattningshavare, nämligen en förste assistent i matematik och en förste assistent i mekanik, en förste amanuens i mineralogi, petrologi och allmän geologi, en andre amanuens i oorganisk och fysikalisk kemi och en tredje amanuens

i geografi. Vad beträffar humanistiska avdelningen tillstyrker jag inrättandet av en förste amanuensbefattning i statistik.

En viss uppräknig av högskolans kursanslag synes med hänsyn till inträdda prisstegringar skälig. Jag föreslår därför, att matematisk-naturvetenskapliga avdelningens kursanslag höjes med 650 kronor till 4 300 kronor, stats- och rättsvetenskapliga avdelningens med 4 025 kronor till 25 900 kronor och humanistiska avdelningens med 6 150 kronor till 39 700 kronor. Därutöver beräknar jag 2 100 kronor för kursundervisning i tillämpad matematik, 3 000 kronor för kursundervisning i nordiska språk och 2 000 kronor för dylik undervisning i latinska språket.

Förslag har framlagts om en ganska betydande utökning av biträdespersonalen vid högskolans vetenskapliga avdelningar. Jag tillstyrker, att följande nya tjänster inrättas, nämligen en laboratoriebiträdestjänst i lönegraden Ce 11 vid kemiska övningslaboratoriet och en dylik tjänst vid institutionen för morfologisk botanik, en tjänst i samma lönegrad som kartbiträde vid geografiska institutionen och en tjänst som extra ordinarie kanslibiträde vid institutionen för organisk kemi och biokemi. Med anledning av kanslerns förslag om inrättande av tre kanslibiträdestjänster, avsedda för stats- och rättsvetenskapliga samt humanistiska avdelningarna, förordar jag, att två extra ordinarie kanslibiträdestjänster inrättas. Kungl. Maj:t torde efter förslag av vederbörande högskolemyndigheter vilja besluta om tjänsternas placering inom högskolan. Jag föreslår vidare, att medel beräknas för en vaktmästare i Cg 11 vid institutionen för pedagogik och psykologi, varvid nu utgående vaktmästararvode å 3 600 kronor bör indragas.

Vid kansliet och kassaförvaltningen gör sig behovet av personalförstärkning starkt gällande. Jag förordar därför, att en tjänst som biträdande kamrerare och en kontorsbiträdestjänst i den reglerade befordringsgången inrättas från och med nästa budgetår. För förstnämnda tjänst anser jag mig icke nu kunna föreslå högre löneställning än lönegraden Ce 25. Därjämte beräknar jag till avlönande av extra personal vid kansliet och kassaförvaltningen ytterligare 5 000 kronor och till avlönande av extra portvaktspersonal 1 200 kronor.

Förutom av löne regleringen för professorer m. fl. befattningshavare vid högskolan och vad därmed sammanhänger samt den av mig i det föregående förordade personalförstärkningen och ökade medelsanvisningen för vissa ändamål föranledes ett ökat medelsbehov under förevarande utgiftsperiod dels av löneklassuppflyttningar för nu lönegradsplacerad personal vid högskolan, dels av den från och med den 1 januari 1951 genomförda arvoderegleringen för biträdande lärare, assistenter och amanuenser m. fl. befattningshavare vid högskolan, dels av den från samma tidpunkt vidtagna höjningen av det rörliga tillägget och kristillägget, dels ock av den från och med den 1 juli 1951 företagna höjningen av det provisoriska lönetillägget.

Medelsbehovet till avlöningar kan med hänsyn till nyssnämnda lönerereglering icke mer exakt beräknas. Jag uppskattar medelsbehovet till i runt tal 3 340 000 kronor. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för högskolan.

2. Bidrag till vissa institutioner.

Denna utgiftspost är i gällande huvudstat uppförd med 153 000 kronor. Genom beslut den 22 juni 1951 har Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens i skrivelse 1951: 50 anmälda beslut medgivit, att posten må under budgetåret 1951/52 överskridas med 21 144 kronor, varvid posten skulle fördelas sålunda:

1.	Bidrag till nordiska museet	32 344
2.	» » Wenner-Grens institut	55 400
3.	» » psykotekniska institutet	58 100
4.	» » ryska institutet	28 300

Summa kronor 174 144

Bidrag till nordiska museet. Såsom framgår av statsliggaren s. 531 disponeras 7 156 kronor av denna post till materiel m. m. *Kanslern* tillstyrker en höjning av detta belopp med 2 056 kronor.

Bidrag till psykotekniska institutet. *Styrelsen* har hemställt, att för detta ändamål anvisas 70 000 kronor för nästa budgetår. *Kanslern* anser sig endast böra tillstyrka samma medelsanvisning som för innevarande budgetår eller 58 100 kronor.

Bidrag till ryska institutet. Beträffande detta institut har *styrelsen* föreslagit ett till 45 000 kronor förhöjt bidrag, varav 10 000 kronor avses som en första del av ett engångsanslag å 50 000 kronor till inbindning. Härvid har kraftigt betonats vikten av att institutet finge möjlighet att fortlöpande ordna, katalogisera och binda den stora accessionen, vilket icke kunde ske med den personal och de anslagsmedel, som nu stode till förfogande.

Kanslern förordar ett bidrag av 35 000 kronor, innebärande en ökning med 6 700 kronor.

Styrelsen har vidare gjort framställning om anvisande under nu ifrågasvarande utgiftspost av ett bidrag å 7 650 kronor till det till högskolan anknutna kriminologiska institutet. Detta har tillskapats av en för ändamålet bildad stödförening, vilken saknar egentliga tillgångar, bortsett från en del inventarier och böcker, anskaffade för medel, som erhållits från enskilda donatorer. På samma sätt ha medel anskaffats för att hyra den nuvarande lokalen, Västmannagatan 27, men dessa medel uppgivas vara förbrukade före utgången av år 1952. Av det begärda bidraget å 7 650 kronor ha 650 kronor beräknats för expenser, 2 000 kronor för anskaffning av kriminologisk litteratur och 5 000 kronor för föreläsningar och seminarier i kriminologi. Vidare har under utgiftsposten omkostnader i

högskolans stat beräknats ett belopp av 2 200 kronor till hyra för kriminologiska institutet.

Kanslern har hyst tvekan om lämpligheten av att innan högskolan fått den upprustning på olika områden, varav högskolan vore i trängande behov, anvisa medel till ändamål, som stå vid sidan av högskolans egentliga verksamhet. Med hänsyn till de skäl, som anförts till stöd för framställningen, har kanslern likväl icke velat motsätta sig att ett mindre anslag anvisas till uppehållande av institutets verksamhet. I sådant avseende torde, anför kanslern vidare, förslagsvis 4 000 kronor böra anvisas.

Departementschefen. Såsom bidrag till nordiska museet utgår nu 32 344 kronor. Jag förordar, att anslagsmedlen till materiel m. m. undergå viss förhöjning. Till följd härav torde bidraget böra höjas till 33 800 kronor.

Vid bifall till vad jag förordat vid anmälan av anslagsbehovet till avslöningar, böra medel icke längre beräknas under denna utgiftspost till bidrag till Wenner-Grens institut.

Såsom bidrag till psykotekniska institutet beräknar jag i enlighet med kanslerns förslag 58 100 kronor.

Bidraget till ryska institutet utgör nu 28 300 kronor. Jag förordar, att bidraget höjes till 31 000 kronor.

Då jag icke anser mig böra tillstyrka, att medel nu anvisas till kriminologiska institutet, bör förevarande utgiftspost uppföras med 122 900 kronor.

3. Omkostnader.

Denna utgiftspost är nu uppförd med 481 300 kronor och disponeras på sätt framgår av efterföljande sammanställning. Av denna framgår jämväl *styrelsens* beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår och *kanslerns* förslag i ämnet.

	Enligt omkostnadsstaten för 1951/52, kronor	Av styrelsen för 1952/53 föreslagna belopp, kronor	Av kanslern för 1952/53 föreslagna belopp, kronor
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	2 000	2 000	2 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	1 000	1 000	1 000
3. Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	150 000	195 500	190 000
4. Telefon, skrivmaterialier och expenser i övrigt	58 700	68 700	68 700
5. Tryckningskostnader, <i>förslagsvis</i>	20 000	41 000	41 000
6. Renhållning och städning, <i>förslagsvis</i>	110 000	145 000	140 000
7. Underhåll av byggnader m. m.	80 000	155 000	155 000
8. Hyror, <i>förslagsvis</i>	15 000	17 400	17 400
9. Försäkringar, <i>förslagsvis</i>	13 000	15 000	15 000
10. Räntor och amorteringar, <i>förslagsvis</i>	18 000	18 000	18 000
11. Övriga utgifter.	13 600	13 600	13 600
Summa kronor	481 300	672 200	661 700

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat följande.

Bränsle, lyse och vatten. Till stöd för förslaget om en höjning av denna post återopas från högskolans sida inträffade prishöjningar och tillkomsten av nya lokaler. Härvid har man räknat med att den nya humanistiska biblioteksbyggnaden skulle kunna tagas i bruk vid början av nästa budgetår. *Kanslern* anser sig endast böra räkna med att denna nybyggnad skall kunna användas en mindre del av nästa budgetår.

Telefon, skrivmateriel och expenser i övrigt. Denna post är nu uppförd med 58 700 kronor. Härav avser ett belopp av 10 700 kronor vissa engångsavgifter för utvidgning av telefonväxeln. För nästa budgetår ha medel beräknats för 20 nya anknytningar. Engångsavgifterna härför ha beräknats till 8 000 kronor och årsavgiften för abonnemang till 2 000 kronor. — Det beräknade ökade medelsbehovet under denna post har motiverats med inträffade prisstegringar.

Tryckningskostnader. *Styrelsen* erinrar, att denna post för budgetåret 1951/52 upptagits till 20 000 kronor i stället för yrkade 25 000 kronor, och framhåller, att förstnämnda belopp icke komme att förslå på grund av de stora prisstegringarna bland annat på papper. Dessa prisstegringar rörde sig omkring 30 procent. För budgetåret 1952/53 erfordrades följande tryckningsanslag, nämligen till föreläsningsskatalog och elevförteckning 20 000 kronor, till årsredogörelse 6 000 kronor, till studiehandböcker för humanistiska samt för stats- och rättsvetenskapliga avdelningarna 12 000 kronor och till tentamensböcker och diverse tryck 3 000 kronor eller sålunda sammanlagt 41 000 kronor.

Renhållning och städning. Den från högskolans sida föreslagna höjningen av denna post har motiverats dels med höjda löne- och materielkostnader, dels ock med tillkomsten av nya städningssområden, bland annat den nya biblioteksbyggnaden. *Kanslern* anser att högskolans beräkningar kunna reduceras något med hänsyn till att nämnda byggnad sannolikt endast komme att tagas i bruk under en mindre del av nästa budgetår.

Underhåll av byggnader m. m. Till stöd för den föreslagna höjningen av denna post har anförts följande. Underhållskostnaderna för byggnader m. m. ha för budgetåret 1951/52 beräknats till 80 000 kronor. Högskolans byggnader och inventarier äro i många fall gamla och ur underhållssynpunkt eftersatta, varför kostnaderna för reparationer under flera år framåt måste hålla sig höga. En höjning i och för sig till 100 000 kronor framstår därför såsom oundgänglig, men därtill komma de stegrade priserna på såväl arbetslöner som material, vilken stegring torde röra sig om minst 20 procent. Vidare har föreståndaren för institutet för organisk kemi och biokemi anmält, att vissa ändrade dispositioner av lokalerna i fastigheten Odengatan 63 nödvändigöra omfattande reparations- och inredningsarbeten i den del av fastigheten, som icke tidigare erhållit underhåll i större utsträckning. Dessa kostnader, uppskattningsvis beräknade till cirka 35 000 kronor, kunna icke rymmas inom ramen av det ordinarie underhållsanslaget. Medelsbehovet för budgetåret 1952/53 torde sålunda böra beräknas till 155 000 kronor.

Hyror. Under denna utgiftspost har bland annat beräknats ett belopp av 2 200 kronor till hyror av lokaler för det till högskolan anknutna kriminologiska institutet.

Försäkringar. Den föreslagna höjningen av denna post har motiverats med höjda försäkringspremier och tillkomsten av nya försäkringsobjekt.

Stadskollegiet har ansett, att vissa utgiftsposter — exempelvis posterna för bränsle, lyse och vatten, för tryckningskostnader, för renhållning och städning samt för underhåll av byggnader m. m. — voro högt beräknade. Omkostnadsanslaget syntes därför i sin helhet kunna nedsättas med åtminstone 50 000 kronor från 672 200 kronor till 622 200 kronor.

Departementschefen. Anslagsposten till sjukvård m. m. bör med hänsyn till den i propositionen 1952:12 förordade löneregleringen för professorer m. fl. vid högskolan höjas med 3 000 kronor. Posterna till bränsle, lyse och vatten, till renhållning och städning samt till försäkringar böra i enlighet med kanslerns förslag uppräknas med respektive 40 000 kronor, 30 000 kronor och 2 000 kronor. I fråga om posten till telefon, skrivmaterialier och övriga expenser kan jag endast förorda en höjning med 6 300 kronor. Då det av högskolan beräknade medelsbehovet för tryckning bör kunna nedbringas exempelvis genom att elevförteckningen endast utgives en gång per år, kan jag endast tillstyrka en höjning av posten till tryckningskostnader med 15 000 kronor. Beträffande posten till underhåll m. m. förordar jag i första hand en höjning med 20 000 kronor med hänsyn till inträffade pristegringar. Härutöver synes posten för nästa budgetår böra uppräknas med 35 000 kronor för att möjliggöra vissa nödvändiga reparations- och inredningsarbeten inom högskolans lokaler i fastigheten Odengatan 63. Då jag icke nu kan tillstyrka, att medel anvisas å högskolans stat till hyra av lokaler för kriminologiska institutet, torde posten till hyror böra upptagas med oförändrat belopp.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör nu ifrågavarande utgiftspost för nästa budgetår höjas med 151 300 kronor till 632 600 kronor.

4. Materiel m. m.

Denna utgiftspost är nu upptagen med 369 000 kronor och disponeras på sätt framgår av s. 529 i statsliggaren.

Styrelsen har äskat en ökning av posten med 205 600 kronor till 574 600 kronor.

Kanslern tillstyrker en höjning med 233 000 kronor till 602 000 kronor och anför därvid följande.

I första hand tillstyrker jag en uppräknings av det nuvarande materielanslaget — 369 000 kronor — med 30 procent, vilket utgör i runt tal 110 000 kronor.

Vidare tillstyrker jag att medel måtte beviljas till följande *nya* ändamål.

1. Driftkostnader vid ett växtekologiskt fältlaboratorium	5 000
2. Till Wenner-Grens institut	24 000
3. För utgivande av högskolans årsskrift	25 000

Summa kronor 54 000

För härefter angivna ändamål har jag funnit erforderligt att ökade medel med i det följande angivna belopp anvisas utöver den av mig föreslagna generella höjningen av materielanslaget, nämligen:

1. För ämnet morfologisk botanik	4 000
2. För ämnet systematisk botanik	1 000
3. För det matematisk-naturvetenskapliga biblioteket	4 500
4. För exkursioner och fältarbeten inom matematisk-naturvetenskapliga avdelningen	15 000
5. För ämnet ekonomisk historia	3 500
6. För ämnet teaterhistoria	1 000
7. För humanistiska biblioteket (bokinköp och bokbindning) ..	10 000
8. För exkursioner och fältarbeten inom humanistiska avdelningen	500
9. För ämnet försäkringsmatematik och matematisk statistik (sammanhänger med frågan om inrättande av ett centralt statistiskt institut)	23 000
10. För ämnet statistik (sammanhänger med frågan om inrättande av ett centralt statistiskt institut)	6 500
	Summa kronor 69 000

Vad jag sålunda ansett mig böra förordad innebär en höjning av materielanslaget med $(110\ 000 + 54\ 000 + 69\ 000 =)$ 233 000 kronor till 602 000 kronor.

Stadskollegiet har ansett, att en viss nedsättning av anslagsbehoven under denna och nästföljande utgiftspost vore möjlig. Med hänsyn till vikten av att en reell upprustning här snarast komme till stånd syntes denna emellertid böra begränsas till 50 000 kronor. Till materiel m. m. och engångskostnader för materielanskaffning hade styrelsen begärt sammanlagt 795 700 kronor. Detta belopp borde sålunda kunna nedsättas till 745 700 kronor.

Departementschefen. Som kompensation för inträffad prisstegring tillstyrker jag en höjning av denna utgiftspost med 74 000 kronor. Utöver vad därå kan belöpa å härefter angivna ändamål beräknar jag en ökad medelsanvisning med 4 000 kronor för ämnet morfologisk botanik, med 1 000 kronor för ämnet systematisk botanik, med 1 500 kronor för matematisk-naturvetenskapliga biblioteket, med 7 500 kronor för exkursioner och fältarbeten inom matematisk-naturvetenskapliga avdelningen, med 2 000 kronor för ämnet ekonomisk historia, med 500 kronor för ämnet teaterhistoria, med 6 000 kronor för humanistiska biblioteket och med 500 kronor för exkursioner och fältarbeten inom humanistiska avdelningen. För Wenner-Grens institut beräknar jag i enlighet med kanslerns förslag 24 000 kronor. Till driftkostnader vid ett växtekologiskt fältlaboratorium och för utgivande av högskolans årsskrift är jag icke beredd att nu tillstyrka någon medelsanvisning. Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör denna utgiftspost höjas med 121 000 kronor till 490 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande myndigheter besluta om utgiftspostens disposition.

5. Engångskostnader för materielanskaffning.

Denna utgiftspost är nu upptagen med 50 000 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren s. 530.

Styrelsen hemställer, att till engångskostnader för materielanskaffning måtte uppföras ett belopp av 221 100 kronor enligt följande specifikation.

Matematisk-naturvetenskapliga avdelningen:

Matematiska institutet	1 500	
Mekaniska institutet	15 000	
Fysiska institutet	30 000	
Kemiska övningslaboratoriet	10 000	
Institutet för oorganisk och fysikalisk kemi	20 000	
Institutet för organisk kemi och biokemi	20 000	
Institutet för morfologisk botanik	8 500	
Zootomiska institutet	2 500	
Geografiska institutet	16 000	123 500

Stats- och rättsvetenskapliga avdelningen 2 000

Humanistiska avdelningen:

Humanistiska biblioteket	67 100	
Historia	1 200	
Ekonomisk historia	10 800	
Klassisk fornkunskap och antikens historia	2 200	
Sociologi	2 300	
Institutet för statistik	7 000	90 600

Kansliet och kassaförvaltningen 5 000

Summa kronor 221 100

Kanslern finner behovet av väsentligt ökade medel för ifrågavarande ändamål vara påtagligt och förordar, att för högskolans del anvisas ett klumpbelopp till materielanskaffning, vilket belopp kanslern anser bära upptagas med 200 000 kronor.

Departementschefen. Behovet av ett löpande anslag till nyanskaffning av apparatur m. m. vid högskolan gör sig starkt gällande. Den nuvarande utgiftsposten i högskolans stat å 50 000 kronor för ändamålet måste anses vara otillräcklig. Jag förordar därför en höjning av denna utgiftspost. Höjningen torde för nästa budgetår bära begränsas till 75 000 kronor och posten därför uppföras med 125 000 kronor.

6. Engångskostnader för byggnadsarbeten.

För innevarande budgetår ha 685 000 kronor anvisats under denna rubrik, fördelade på följande sätt:

1. Uppförande av nybyggnad för humanistiska biblioteket	510 000
2. Inredning och utrustning av denna byggnad samt flyttning av bibliotekets samlingar	175 000
	Summa kronor 685 000

Förslag om uppförande av en ny byggnad för humanistiska biblioteket framlades av Kungl. Maj:t i propositionen 1950: 165 och godkändes av riksdagen (skrivelsen 1950: 295). Kostnaderna för denna byggnad beräknades därvid till 1 410 000 kronor — däri icke inberäknat kostnaderna för en för Stockholms stadsbibliotek avsedd del av byggnaden, som enligt beslut av stadsfullmäktige i Stockholm borde hänföras till en senare byggnadsetapp. Då högskolan för byggnadsföretaget disponerade omkring 900 000 kronor förutsattes, att ett belopp av 510 000 kronor skulle enligt gällande regler täckas på högskolans stat. Sistnämnda belopp har anvisats för innevarande budgetår. *Styrelsen* har i sitt statförslag räknat med en fördyring av byggnadsföretaget, vilket igångsatts först i slutet av år 1951, med cirka 30 procent eller 425 000 kronor. *Kanslern* anför, att kostnaderna för byggnadsföretaget enligt en till honom inkommen promemoria på grund av ökade materialpriser och arbetslöner beräknas komma att kräva ett tilläggsanslag, uppskattat till 590 000 kronor. *Kanslern* förordar, att detta belopp anvisas för nästa budgetår.

Kostnaderna för inredning och utrustning av humanistiska bibliotekets nybyggnad samt flyttning av bibliotekets samlingar beräknades i 1951 års åttonde huvudtitel, punkten 105, till 175 000 kronor, vilket belopp anvisats för innevarande budgetår. *Styrelsen* har nu hemställt om ett tilläggsanslag av 50 000 kronor, varvid *styrelsen* räknat med en genomsnittlig kostnadsstegring av 30 procent. *Kanslern* tillstyrker framställningen och förordar, att sistnämnda belopp anvisas för nästa budgetår.

Styrelsen har vidare för nästa budgetår äskat ett anslag av 1 000 000 kronor till nybyggnad för det zootomiska institutet, motsvarande hälften av de av *styrelsen* till 2 000 000 kronor uppskattade byggnadskostnaderna för företaget.

En närmare redogörelse för högskolans aktuella byggnadsfrågor har lämnats i propositionen 1950: 165 s. 26 ff. Enligt den där redovisade byggnadsplanen avses nybyggnad för zootomiska institutet skola uppföras inom kvarteret Vega i hörnet av Teknologgatan och Rådmansgatan. Huvudbyggnaden i fyra våningar utmed den förra gatan avses skola innehålla alla lokaler för undervisning och forskning med undantag för de museala samlingarna med tillhörande studierum, som förlagts till en två våningar hög flygel utmed Rådmansgatan. Flygeln mot Rådmansgatan kan upp-

föras först sedan den där belägna låga envåningsbyggnaden avlägsnats. Kostnaderna ha i planen angivits till omkring 1 500 000 kronor.

Byggnadsföretaget har närmare åskådliggjorts å två i ärendet infordrade, av professorn Paul Hedqvist upprättade, den 24 april 1949 dagtecknade ritningar.

Studentkåren har i skrivelse till högskolans rektor anfört följande rörande zootomiska institutet.

»Förhållandena på denna institution måste på grund av lokalernas otillräcklighet och oändamålsenlighet betecknas som skandalösa. Ärligen måste på grund av utrymmesbristen ett flertal inträdessökande avvisas. De studerande tvingas att arbeta under högst ohygieniska och miserabla förhållanden. Den i och för sig usla föreläsningssalen tjänstgör samtidigt som ett ännu uslare kurslaboratorium. Teoretiskt kan 8 kursdeltagare arbeta där, men då deltagarantalet fastställts till 16, måste minst 12 laborera där samtidigt. Övriga 4 måste inhysas i intilliggande rum. Antalet trebetygare samt licentiander och doktorander är för närvarande 10 resp. 14 och dessa har man måst sprida ut i bibliotek och andra allmänna lokaliteter.»

Enligt *lärarrådets* mening är det absolut oundgängligt att medel till byggnadsföretaget anvisas för budgetåret 1952/53, så att företaget kan påbörjas redan sommaren 1952.

Kanslern understryker starkt angelägenheten av att anslag beviljas för nu ifrågavarande byggnadsföretag. Då man likväl enligt kanslerns mening sannolikt måste räkna med att företaget kan igångsättas först under senare delen av nästa budgetår, synes det honom tillfyllest om 400 000 kronor anvisas för nästa budgetår.

Departementschefen. På grundval av i maj 1949 rådande priser ha byggnadskostnaderna för humanistiska bibliotekets nybyggnad beräknats till 1 410 000 kronor. Byggnadsföretaget har igångsatts först i slutet av år 1951. Med hänsyn till inträffade prisstegringar beräknas byggnadsföretaget nu draga en merkostnad av 590 000 kronor. Jag förordar, att sistnämnda belopp anvisas för nästa budgetår.

Med hänsyn till inträffade prisstegringar torde kostnaderna för inredning och utrustning av bibliotekets nybyggnad samt flyttning av dess samlingar icke kunna hållas inom det i fjol beräknade och för innevarande budgetår anvisade beloppet av 175 000 kronor. Jag förordar, att för ändamålet anvisas ytterligare 50 000 kronor.

Enligt föreliggande förslag skall nybyggnad för zootomiska institutet uppföras inom kvarteret Vega (gamla tekniska högskolans mark), som av statsmakterna reserverats för Stockholms högskolas räkning. Byggnadsförslaget omfattar en huvudbyggnad och en flygelbyggnad. Den senare kan emellertid icke uppföras, förrän nu befintlig byggnad avlägsnats. Enligt av högskolans rektor i skrivelse den 14 februari 1952 lämnade uppgifter beräknas byggnadsföretaget i dess helhet numera draga en byggnadskost-

nad av 2 200 000 kronor, varav 1 600 000 kronor belöpa å huvudbyggnaden, som är avsedd att uppföras i en första etapp.

Inom kvarteret Vega är farmaceutiska institutets byggnad belägen. I olika sammanhang har behovet av utökade och ändamålsenligare lokaler för institutet framhållits, och förslag har väckts dels om uppförande av nybyggnad å annan plats för institutet, dels ock om ombyggnad av institutets nuvarande byggnad i avvaktan på nybyggnadsfrågans lösning. I yttrande den 2 februari 1950 över en från institutets sida gjord framställning om anslag till ombyggnad av institutets nuvarande lokaler har högskolans styrelse avstyrkt framställningen. Styrelsen har därvid framhållit, att det för högskolan vore av största vikt, att kvarteret Vega med därå uppförda byggnader, som reserverats för högskolans behov, snarast möjligt ställdes till högskolans disposition. Under sådana förhållanden måste styrelsen bestämt avstyrka alla åtgärder, som kunde tänkas leda till en försening av den tidpunkt, då högskolan finge förfoga över sagda mark och byggnader. I stället har från högskolans sida, med tillstyrkande av universitetskanslern, föreslagits, att hela suterrängvåningen å omkring 400 m² och ett utrymme av omkring 230 m² i bottenvåningen i den planerade huvudbyggnaden för zootomiska institutet skulle tills vidare upplätas till farmaceutiska institutet. Härigenom skulle farmaceutiska institutet erhålla samma ökade lokalutrymme som genom realiserande av nyssnämnda ombyggnadsföretag. Den från högskolans sida sålunda föreslagna provisoriska lösningen av farmaceutiska institutets lokalfråga har godtagits från institutets sida.

Behovet av nya och utvidgade lokaler för zootomiska institutet är starkt framträdande, och det nu framlagda byggnadsförslaget bör enligt min mening realiseras, så snart omständigheterna så medgiva, varvid till en första etapp bör hänföras den planerade huvudbyggnaden. Jag förordar vidare, att nyssnämnda utrymmen om cirka 630 m² i huvudbyggnaden tills vidare upplätas till farmaceutiska institutet. Med hänsyn till förhållandena å byggnadsmarknaden i Stockholm, torde medelsanvisningen till nu ifrågasvarande byggnadsföretag för nästa budgetår böra begränsas till 400 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör nu förevarande utgiftspost för nästa budgetår uppföras med 1 040 000 kronor.

7. Pensioner och livräntor.

Denna utgiftspost, som nu är uppförd med förslagsvis 190 000 kronor, disponeras på sätt framgår av s. 531 i statsliggaren.

Styrelsen föreslår, att denna post sänkes med 10 300 kronor till 179 700 kronor. Därvid har medelsbehovet för pensioner beräknats till 148 000 kronor och för livräntor till 31 700 kronor.

Kanslern förordar styrelsens förslag.

Departementschefen. Vid anmälan den 28 december 1951 av frågan om löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. (propositionen 1952: 12) uttalade chefen för civildepartementet, att han hade för avsikt att återkomma till frågan om den definitiva lösningen av pensionsförhållandena vid Stockholms och Göteborgs högskolor i samband med framläggandet av de övriga förslag om ändringar i gällande pensionsreglementen, som vore avsedda att genomföras från och med den 1 juli 1952.

Frågan om en reglering av pensionsförhållandena vid nämnda högskolor har behandlats i ett den 29 februari 1952 avgivet betänkande (stencilerat) med utredning och förslag i vissa löne- och pensionsfrågor, vilka sammanhånga med den i propositionen 1952: 12 föreslagna löne- och pensionsregleringen för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. Remissbehandlingen av detta betänkande är ännu icke avslutad.

I betänkandet föreslås en reformering av pensionsförhållandena vid Stockholms och Göteborgs högskolor genom anslutning av befattningshaverna vid högskolorna till SPA-reglementet från och med den 1 juli 1952. Vidare föreslås, att högskolorna i samband härmed överlämna värden, motsvarande de belopp, vartill pensionsfonderna vid högskolorna uppgå den 1 juli 1952, varvid staten för framtiden borde svara för utgående pensioner och omhänderha pensioneringen av högskolornas nuvarande befattningshavare. Redan beviljade pensioner borde följaktligen från och med den 1 juli 1952 utbetalas från statens pensionsanstalt.

Vid beräkningen av medelsbehovet under nu förevarande utgiftspost och motsvarande utgiftspost i huvudstaten för Göteborgs högskola anser jag mig böra utgå från att nyss berörda förslag till lösning av pensionsförhållandena vid Stockholms och Göteborgs högskolor kommer att i huvudsak genomföras från och med nästa budgetår. Om så sker, torde nu förevarande utgiftspost under nästa budgetår väsentligen endast komma att belastas med kostnader dels för löpande huvudmansavgifter för tiden den 1 juli—den 31 december 1952, dels ock — liksom nu — för livräntor. Medelsbehovet härför uppskattar jag till i runt tal 100 000 kronor. Från motsvarande utgiftspost vid Göteborgs högskola torde i huvudsak endast komma att bestridas löpande huvudmansavgifter för sistnämnda tidsperiod. Förslagets realiserande medför vidare, att man måste räkna med lägre avkastning från högskolornas fonder än som skett i högskolemyndigheternas anslagsberäkningar för nästa budgetår.

Huvudstatens inkomstsida. Anslagsbehovet.

Högskolans styrelse har beräknat intäkterna — utöver statsbidrag och bidrag från Stockholms stad — sålunda:

Avkastning av högskolans fonder	590 000	(+ 20 000)
Avgifter från de studerande	150 000	(=)

Hyror och arrenden	31 900	(=)
Bidrag från enskilt håll	54 700	(+ 14 500)
Diverse inkomster	3 000	(— 800)

Bidrag från enskilt håll. I denna post har inräknats ett belopp av 3 000 kronor, avseende bidrag från socialinstitutet i Stockholm vid bifall till förslaget om inrättande av en professur i sociologi vid högskolan, förenad med undervisnings- och examinationsskyldighet jämväl vid socialinstitutet.

Kanslern har icke funnit anledning till erinran mot styrelsens beräkning av nyssnämnda inkomster.

Departementschefen. Under hänvisning till vad jag i det föregående anført vid behandlingen av frågan om anslag till pensioner och livräntor vid högskolan beräknar jag inkomstposten Avkastning av högskolans fonder till 460 000 kronor. Inkomstposten Avgifter från de studerande torde med hänsyn till den ökade inskrivningen av elever höstterminen 1951 böra uppräknas med 15 000 kronor till 165 000 kronor. Ehuru jag icke tillstyrkt förslaget om inrättande av en professur i sociologi, torde likväl inkomstposten Bidrag från enskilt håll böra upptagas med av styrelsen föreslaget belopp med hänsyn till det ökade bidrag, som tillföres posten till följd av den förordade lönereregleringen för professorer vid högskolan. Vad beträffar beräkningen av intäkterna — utöver statsbidrag och bidrag från Stockholms stad — godtager jag i övrigt styrelsens förslag, dock att posten Diverse inkomster torde för avrundning av anslagets slutsumma böra uppföras med 2 900 kronor. Jag beräknar alltså inkomsterna utöver statsbidraget och bidraget från Stockholms stad sålunda:

Avkastning av högskolans fonder	460 000
Avgifter från de studerande	165 000
Hyror och arrenden	31 900
Bidrag från enskilt håll	54 700
Diverse inkomster	2 900
Summa kronor	714 500

Jag har i det föregående förordat, att huvudstatens utgiftssida skulle beräknas sålunda:

Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	3 340 000
Bidrag till vissa institutioner	122 900
Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	632 600
Materiel m. m.	490 000
Engångskostnader för materielanskaffning	125 000
Engångskostnader för byggnadsarbeten	1 040 000
Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i>	100 000
Summa kronor	5 850 500

Anslagssumman skulle vid bifall till vad jag föreslagit komma att uppgå till (5 850 500 — 714 500 =) 5 136 000 kronor, varav Stockholms stads bidrag utgör maximibeloppet 1 200 000 kronor och statens bidrag återstoden eller 3 936 000 kronor. Förslagsanslaget till Bidrag till Stockholms högskola bör alltså uppföras med sistnämnda belopp, vilket innebär en anslagshöjning med 1 328 700 kronor.

Hemställan.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande huvudstat för Stockholms högskola att tillämpas under budgetåret 1952/53:

H u v u d s t a t.

Utgifter:

1. Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	3 340 000
2. Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	632 600
3. Materiel m. m.	490 000
4. Engångskostnader för materielanskaffning ..	125 000
5. Engångskostnader för byggnadsarbeten	1 040 000
6. Bidrag till vissa institutioner	122 900
7. Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i>	100 000
	<hr/>
	Summa kronor 5 850 500

Inkomster:

1. Avkastning från högskolans fonder	460 000
2. Avgifter från de studerande	165 000
3. Hyror och arrenden	31 900
4. Bidrag från enskilt håll	54 700
5. Diverse inkomster	2 900
6. Bidrag från Stockholms stad	1 200 000
7. Bidrag från staten	3 936 000
	<hr/>
	Summa kronor 5 850 500

- b) till *Bidrag till Stockholms högskola* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 936 000 kronor.

9. Bidrag till Göteborgs högskola.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	384 300	383 633
1951/52 (statsliggaren s. 531)	405 900	
1952/53 (förslag)	691 000	

Enligt det av 1948 års riksdag godkända avtalet mellan staten, Göteborgs stad och högskolan rörande högskolans finansiering, vilket avtal trätt

i kraft den 1 juli 1949, skall av högskolans styrelse upprättat förslag till stat för högskolan ingivas dels till Kungl. Maj:t och dels till stadsfullmäktige, som över förslaget avgiva yttrande till Kungl. Maj:t. Stat för högskolan fastställs av Kungl. Maj:t. Till bestridande av den utgiftssumma, som enligt den fastställda staten icke täckes av högskolans egna medel — (anslagssumman) — skola staten och staden bidra enligt vissa i avtalet angivna grunder.

Den för högskolan för innevarande budgetår fastställda huvudstaten finnes införd å s. 532 f. i statsliggaren. Enligt staten uppgår Göteborgs stads bidrag till det avtalsmässiga minimibeloppet, 275 000 kronor, och statens bidrag till 405 900 kronor. Med sistnämnda belopp är nu förevarande anslag uppfört.

Med skrivelse den 8 juni 1951 har *styrelsen för Göteborgs högskola* framlagt förslag till stat för högskolan för nästa budgetår. I det föreliggande förslaget balanseras beräknade inkomster och utgifter på en summa av 1 493 800 kronor, varav anslagssumman utgör 1 194 300 kronor. I enlighet härmed begär styrelsen ett med 421 075 kronor till 826 975 kronor förhöjt statsbidrag och ett bidrag från Göteborgs stad av 367 325 kronor.

Sedermera har styrelsen i skrivelse den 27 augusti 1951 anmält, att den i statförslaget upptagna utgiftsposten till avlöningar i anslutning till den från och med den 1 januari 1951 genomförda arvodesregleringen för universitetslektorer och biträdande lärare samt assistent- och amanuenspersonal torde böra uppräknas från tidigare angivna 1 146 700 kronor till 1 199 500 kronor, vilket innebär en höjning med 52 800 kronor. Det i nyssnämnda förslag beräknade bidraget av statsmedel borde därför ökas till 866 575 kronor och det beräknade bidraget från Göteborgs stad till 380 525 kronor.

Statförslaget är baserat på det utvecklingsprogram för högskolan, som framlagts i det den 19 januari 1948 av särskilt tillkallade sakkunniga avgivna betänkandet angående Göteborgs högskolas framtida ställning. Dessa sakkunniga ansågo, att upprustningsprogrammet borde genomföras i två etapper. Till den första etappen hänfördes sådana befattningar och anslag, som ansågos böra omedelbart inrättas, till den senare sådana, som voro avsedda att framdeles och efter hand inrättas. I det nu föreliggande förslaget till stat för högskolan för budgetåret 1952/53 har styrelsen huvudsakligen upptagit sådana hittills icke genomförda förbättringar, som av de sakkunniga hänförts till upprustningsprogrammets första etapp.

Liksom för innevarande budgetår framhåller styrelsen, att enligt dess mening kunde det avgörande inflytande över högskolan, som staten erhållit genom det ingångna avtalet, icke sägas motsvaras av statens hittills gjorda ekonomiska insatser för högskolan, och anser, att Stockholms högskola i detta avseende intoge en mera gynnad ställning. Styrelsen understryker också särskilt vikten av att docentinstitutionen fullständigas samt att pro-

fessorerna i tillräcklig utsträckning förses med assistent- och amanuenshjälp.

Stadsfullmäktige i Göteborg tillstyrka, att styrelsens förslag till stat för högskolan för budgetåret 1952/53, sådant det slutligen bestämts, fastställs.

Universitetskanslern framhåller i likhet med styrelsen främst högskolans behov av ytterligare docentstipendier samt ett ökat antal assistent- och amanuensbefattningar.

Huvudstatens utgiftssida.

1. Avlöningar.

Denna utgiftspost är nu uppförd med förslagsvis 740 200 kronor och disponeras på sätt framgår av s. 533 ff. i statsliggaren. *Högskolans styrelse* har föreslagit en höjning av denna post för nästa budgetår med 459 300 kronor. *Kanslern* har förordat en ökning av posten med 300 500 kronor.

Kanslern har därvid tillstyrkt följande förändringar beträffande personalorganisationen:

1. professur i sociologi inrättas;
2. laboratorbefattning i matematik inrättas;
3. arvudet till biträdande lärare i etnografi höjes med 400 kronor till 2 400 kronor;
4. biträdande lärare i psykologi och pedagogik anställs;
5. kursanslaget (nu 41 000 kronor) ökas med 10 000 kronor (alternativt 23 000 kronor);
6. 2 nya docentstipendier inrättas;
7. den nuvarande andre amanuensbefattningen i statistik utbytes mot en andre assistentbefattning i samma ämne;
8. ytterligare 11 andre amanuenser anställs;
9. 500 kronor anvisas till honorarium åt prorektor;
10. 1 laboratoriebiträde i Ce 11 anställs vid marinbotaniska institutionen;
11. 3 biträdestjänster i Cf 4—Ce 8 inrättas.

Kanslern har vidare funnit goda skäl tala för styrelsens förslag om arvodsförbättring åt bibliotekarien och amanuensen vid seminariebiblioteket, men likväl ansett sig icke böra tillstyrka förslaget, när — enligt vad kanslern under hand erfarit — en särskild utredning påginge rörande reglering av, bland andra, här berörda arvoden.

I det följande kommer jag endast att gå in på förslag, som jag ansett mig böra helt eller delvis biträda eller eljest funnit särskild anledning uppehålla mig vid. I övrigt torde jag få hänvisa till handlingarna i ärendet.

Arvode till biträdande lärare i etnografi. Den begärda höjningen, vilken avses att helt täckas av donationsmedel, motiveras med penningvärdets fall.

Biträdande lärare i psykologi och pedagogik. Ämnet är nu företrätt vid högskolan medelst en professur. *Styrelsen* har erinrat om att ämnet vid Uppsala universitet redan uppdelats på två professurer samt att 1945 års universitetsberedning uttalat sig för en liknande klyvning även vid övriga universitet och högskolor. Härjämte har åberopats, att de sakkunniga rörande Göteborgs högskolas framtida ställning upptagit en ytterligare professur i ämnet i fråga inom ramen för upprustningsprogrammets andra etapp. Vederbörande ämnesrepresentant har för styrelsen framhållit behovet av en preceptur i pedagogik. Styrelsen har emellertid med tanke på rådande ekonomiska förhållanden ansett sig för närvarande endast böra föreslå anställande av en biträdande lärare i psykologi och pedagogik. *Kanslern* finner behovet av ifrågavarande befattning starkt motiverat.

Kursanslag. Kursanslaget utgör nu 41 000 kronor och fördelas av kanslern. *Styrelsen* har hemställt dels om en av den inträdda allmänna höjningen av prisnivån betingad höjning av kursanslaget med 10 000 kronor, dels ock att anslaget — för den händelse den föreslagna laboratorsbefattningen i matematik icke komme att inrättas från och med nästa budgetår — skulle ökas med ytterligare 13 000 kronor. Till stöd för sistnämnda alternativa äskande framhålles i huvudsak följande. Hittills har högskolan fått nöja sig med att årligen i ämnet matematik anordna en kurs för ett betyg till filosofie kandidatexamen eller filosofisk ämbetsexamen, vartannat läsår alternerande med en tvåbetygskurs för samma examina. Bland högskolans elever råder emellertid ett så starkt intresse för matematikundervisningen, att kurser för såväl ett som två betyg under ett och samma läsår för framtiden måste anses ofrånkomliga. För den händelse det till följd härav uppkommande undervisningsproblemet icke kan få sin lösning genom inrättande av laboratorsbefattningen erfordras en höjning av kursanslaget med ytterligare 13 000 kronor eller sammanlagt 23 000 kronor. *Kanslern* ansluter sig helt till vad styrelsen anfört och föreslagit och förordar sålunda i första hand inrättande av laboratorsbefattningen. Därast så ej kan ske, tillstyrkes den föreslagna ytterligare ökningen av kursanslaget med 13 000 kronor.

Nya docentstipendier. Högskolan förfogar nu över nio docentstipendier, avsedda för följande ämnen: 1) filosofi, 2) historia, 3) konst-historia med konstteori, 4) litteraturhistoria med poetik, 5) romanska språk, 6) tyska språket, 7) geografi, 8) nationalekonomi och 9) statskunskap.

Styrelsen har hemställt om inrättande av ytterligare tre docentstipendier, nämligen i 1) engelska språket, 2) nordiska språk samt 3) psykologi och pedagogik.

Kanslern anser sig böra föreslå, att högskolan, som genom beslut av

1951 års riksdag erhöll ett nytt docentstipendium, från och med nästa budgetår tillföres ytterligare två dylika stipendier. Dessa stipendier böra enligt hans mening avses för 1) engelska språket och 2) nordiska språk.

A s s i s t e n t e r o c h a m a n u e n s e r. Vid högskolan finnas nu anställda 2 förste assistenter, varav 1 i geografi och 1 i psykologi och pedagogik, 2 förste amanuenser, varav 1 i marin botanik och 1 i psykologi och pedagogik, samt 1 andre amanuens i statistik.

Styrelsen har för nästa budgetår hemställt, att befattningen som förste amanuens i marin botanik måtte utbytas mot en förste assistentbefattning samt att nya assistent- och amanuensbefattningar måtte inrättas i enlighet med följande sammanställning.

- a) 2 förste assistenter, varav 1 i konsthistoria med konstteori och 1 i sociologi;
- b) 2 andre assistenter, varav 1 i statistik och 1 i slaviska språk;
- c) 4 förste amanuenser, avsedda för 1) konsthistoria med konstteori, 2) statistik, 3) romanska språk och 4) klassisk fornkunskap;
- d) 10 andre amanuenser, avsedda för 1) nationalekonomi, 2) statskunskap, 3) sociologi, 4) geografi, 5) historia, 6) litteraturhistoria med poetik, 7) nordiska språk, 8) engelska språket, 9) tyska språket och 10) klassiska språk;
- e) 1 tredje amanuens i psykologi och pedagogik.

Kanslern anser sig — såsom tidigare nämnts — böra föreslå att befattningen som andre amanuens i statistik förändras till en andre assistentbefattning samt att 11 nya amanuensbefattningar inrättas. Dessa böra enligt hans mening avses för 1) konsthistoria med konstteori, 2) sociologi, 3) slaviska språk, 4) romanska språk, 5) klassisk fornkunskap, 6) nationalekonomi, 7) statskunskap, 8) nordiska språk, 9) engelska språket, 10) tyska språket och 11) klassiska språk.

N y a b i t r ä d e s t j ä n s t e r i C f 4 — C e 8. *Styrelsen* har på närmare anförda skäl i sitt statförslag upptagit fyra dylika tjänster. Härigenom skulle högskolans professorer få ett för dem gemensamt, ambulande skrivbiträde till sitt förfogande samt sociologiska, statistiska och psykologiska institutionerna utrustas med var sitt biträde.

Kanslern ansluter sig till styrelsens förslag utom i vad avser den för psykologiska institutionens del begärda biträdestjänsten och tillstyrker sålunda inrättande av allenast tre biträdestjänster.

Departementschefen. Då jag i det föregående anmälde motsvarande anslagsfråga för Stockholms högskola, redogjorde jag i korthet för innebörden av den i propositionen 1952:12 förordade löneregleringen för professorer m. fl. akademiska lärare vid Göteborgs högskola. Jag torde här få hänvisa till nämnda redogörelse. I anslutning härtill torde jag nu få erinra om att

i nyssnämnda proposition förutsatts, att de för närvarande till vardera av professorerna vid Göteborgs högskola C. A. Boëthius och H. Pettersson utgående personliga lönetilläggen å 1 000 kronor skola upphöra att utgå i samband med löneregleringen.

Liksom i fråga om Stockholms högskola utgår jag vid anslagsavvägningen i det följande från att av löneregleringen berörda befattningshavare vid Göteborgs högskola komma att övergå till det reglerade lönesystemet.

För nästa budgetår ha önskemål om ganska betydande förstärkningar av personalorganisationen vid Göteborgs högskola framställts. Dessa önskemål kan jag nu endast i begränsad omfattning tillmötesgå.

Jag biträder förslaget om en höjning av arvodet till biträdande läraren i etnografi med 400 kronor till 2 400 kronor. De skäl, som anförts av vederbörande, ha övertygat mig om önskvärdheten av att en biträdande lärare i psykologi och pedagogik anställas vid högskolan. Jag beräknar för nästa budgetår medel härtill. Däremot är jag icke beredd att tillstyrka förslaget om inrättande av en laboratorbefattning i matematik utan föreslår, att ett belopp av 13 000 kronor beräknas under kursanslaget för upprätthållande av erforderlig undervisning i ämnet. Nyssnämnda anslag torde därjämte med hänsyn till inträffade prisstegringar böra uppräknas med ytterligare 7 500 kronor. Sammanlagt bör sålunda kursanslaget höjas med 20 500 kronor till 61 500 kronor. Jag tillstyrker vidare, att ytterligare en docentbefattning inrättas vid högskolan från och med nästa budgetår. Frågan om befattningens anknytning till visst ämne eller ämnesgrupp är icke av den natur, att den bör underställas riksdagen. Detta spörsmål torde först framdeles böra upptagas till prövning, sedan förslag avgivits av vederbörande högskolemyndigheter. De önskemål, som framställts om förstärkning av assistent- och amanuenspersonalen, anser jag mig nu endast så till vida kunna tillmötesgå, som jag tillstyrker, att ytterligare fyra andre amanuensbefattningar inrättas vid högskolan. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande högskolemyndigheter besluta om dessa befattningshavares anknytning till visst ämne. Bibliotekarien och amanuensen vid seminariebiblioteket böra komma i åtnjutande av viss arvodesförbättring. Jag tillstyrker därför, att bibliotekariens arvode höjes med 300 kronor till 3 300 kronor och amanuensarvodet med 250 kronor till 2 650 kronor. Förslaget om en utökning av antalet kontorsbiträdestjänster i den reglerade befordringsgången anser jag mig endast så till vida böra biträda, som jag för nästa budgetår beräknar medel till ytterligare två dylika tjänster, av vilka den ena torde böra anknytas till statistiska institutionen och den andra avses för högskolans professorer i allmänhet.

Förutom av löneregleringen för professorer m. fl. befattningshavare vid högskolan och vad därmed sammanhänger samt den av mig i det föregående förordade personalförstärkningen och ökade medelsanvisningen för vissa ändamål föranledes ett ökat medelsbehov under förevarande utgifts-

post *dels* av den från och med den 1 januari 1951 genomförda arvodesregleringen för biträdande lärare, assistenter och amanuenser m. fl. befattningshavare vid högskolan, *dels* av den från samma tidpunkt vidtagna höjningen av det rörliga tillägget och kristillägget, *dels ock* av den från och med den 1 juli 1951 företagna höjningen av det provisoriska lönetillägget.

Medelsbehovet till avlöningar kan med hänsyn till nyssnämnda löne-reglering icke exakt beräknas. Jag uppskattar medelsbehovet till i runt tal 1 065 000 kronor. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för högskolan.

2. Omkostnader.

Denna utgiftspost är nu uppförd med 65 500 kronor och disponeras på sätt framgår av efterföljande sammanställning. Av denna framgår jämväl *styrelsens* beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår och *kanslerns* förslag i ämnet ävensom medelsåtgången under budgetåret 1950/51.

Anslagsändamål	Enligt räkenskaper för 1950/51	Enligt omkostnadsstaten för 1951/52	Styrelsens förslag för 1952/53	Kanslerns förslag för 1952/53
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i> . . .	—	500	500	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i> . . .	2 965	3 300	4 000	4 000
3. Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	17 217	15 000	23 000	20 000
4. Tryckningskostnader, <i>förslagsvis</i>	16 050	16 050	30 050	22 350
5. Renhållning och städning, <i>förslagsvis</i>	6 290	6 000	12 000	10 000
6. Underhåll av byggnad och inventarier	9 886	10 000	10 000	10 000
7. Hyror, <i>förslagsvis</i>	—	—	20 000	17 000
8. Försäkringar, <i>förslagsvis</i>	1 519	1 500	2 000	2 000
9. Siffergranskning och revision . .	1 800	2 650	2 150	2 150
10. Expenser och övriga utgifter . .	10 500	10 500	13 000	12 000
Summa kronor	66 227	65 500	116 700	100 000

De begärda höjningarna av nuvarande poster i omkostnadsstaten betingas främst av penningvärdets fall. I fråga om den närmare motiveringen för desamma ävensom för den föreslagna minskningen av posten till siffergranskning och revision torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Ny post till hyror m. m. Av för innevarande budgetår under utgiftsposten till materiel m. m. för psykologisk-pedagogiska institutionen anvisade 15 000 kronor äro 7 000 kronor avsedda till förhyrande för nyss-

nämnda institutions räkning av en utanför högskolebyggnaden belägen lokal.

Styrelsen har begärt, att medel till hyror i fortsättningen måtte beräknas under en särskild post i omkostnadsstaten samt att denna post för nästa budgetår måtte uppföras med 20 000 kronor. Såsom motivering härför har anförts i huvudsak följande.

Den statistiska institutionens nuvarande lokalutrymmen äro synnerligen begränsade. Institutionen disponerar sålunda — förutom en för flera ämnen gemensam föreläsningssal — endast över ett mindre rum och ett till detta hörande icke fönsterförsedd rum. För de praktiska övningarna äro de studerande hänvisade till de sistnämnda två trånga utrymmena, vilket vållar störningar i det gemensamma arbetet. Utvidgade lokaler erfordras därför, om högskolans statistiska undervisning skall kunna nå en tillfredsställande effektivitet. Beträffande den konsthistoriska institutionens lokalfråga råda likartade förhållanden. De lokaler som tidigare kunde tillhandahållas på Göteborgs konstmuseum ha dels blivit upptagna för museala uppgifter, dels blivit otillräckliga för det stora antal av högskolans elever som nu studera konsthistoria. Det konsthistoriska seminariet saknar särskild plats både för sitt bibliotek och sina övningar. Ett tillfälligt lånande av plats för seminariet i Röhsska konstslöjdmuseet har icke löst problemet. Föreläsningarna i ämnet hållas i högskolebyggnaden. Redan denna splittring av undervisningen på olika — var för sig icke tillfredsställande — lokaler medför betydande olägenheter. Av den nu lämnade redogörelsen framgår, att lokalfrågan även för de statistiska och konsthistoriska institutionernas del måste åtminstone provisoriskt lösas under en snar framtid. Då större eller mer tillfredsställande lokaler ej kan beredas nyssnämnda institutioner inom högskolebyggnaden och nybyggnad för deras räkning under nuvarande omständigheter ej heller kan ifrågakomma, torde den enda återstående utvägen vara att — såsom redan skett beträffande den psykologisk-pedagogiska institutionen — hyra lokaler åt dem. Det till lokalhyror för samtliga tre här berörda institutioner erforderliga beloppet uppskattas till 20 000 kronor.

Kanslern finner i likhet med styrelsen lämpligt att medel till hyror upptages under en särskild post i omkostnadsstaten men beräknar det härför behövliga beloppet till 17 000 kronor.

Departementschefen. Med hänsyn till den i propositionen 1952: 12 förordade lönerregleringen för professorer m. fl. bör anslagsposten till sjukvård m. m. uppräknas med 2 500 kronor till 3 000 kronor. I likhet med styrelsen och kanslern anser jag det lämpligt och erforderligt, att medel till hyror i fortsättningen anvisas under en särskild anslagspost i omkostnadsstaten. För nästa budgetår torde denna post bära uppföras med 10 000 kronor. De i sammanställningen i det föregående med 2, 3, 5, 8 och 9 betecknade posterna bära i enlighet med styrelsens förslag upptagas med respektive 4 000, 23 000, 12 000, 2 000 och 2 150 kronor. I fråga om anslagsposterna till tryckningskostnader samt expenser och övriga utgifter ansluter jag

mig till kanslerns förslag och tillstyrker sålunda, att dessa poster uppföras med 22 350 respektive 12 000 kronor. Då jag i övrigt icke ifrågasätter någon ändring beträffande omkostnadsstaten, bör förevarande utgiftspost för nästa budgetår höjas med 35 000 kronor till 100 500 kronor.

3. Materiel m. m.

Denna utgiftspost är nu uppförd med 41 700 kronor. *Högskolans styrelse* har föreslagit en ökning av posten med 48 400 kronor. *Kanslern* har tillstyrkt, att posten höjes med 24 700 kronor. Av följande sammanställning framgår dels anslagspostens nuvarande disposition, dels ock postens disposition under nästa budgetår enligt styrelsens förslag, respektive kanslerns förslag:

A n s l a g s ä n d a m å l	Nuvarande belopp	Styrelsens förslag	Kanslerns förslag
1. Geografiska institutionen	7 000	7 000	7 000
2. Marinbotaniska institutionen	4 000	6 500	5 000
3. Oceanografiska institutionen	—	1 300	600
4. Psykologisk-pedagogiska institutionen	15 000	10 000	10 000
5. Sociologiska institutionen	—	8 000	8 000
6. Statistiska institutionen	—	12 500	6 000
7. Statskunskap	1 000	1 000	1 000
8. Nordiska språk	200	300	300
9. Konsthistoriska institutionen	—	6 000	2 000
10. Seminariebiblioteket	12 025	32 025	22 025
11. Journalistundervisningen	2 000	2 000	2 000
12. Akademiska kapellet och akademiska kören . .	475	475	475
13. Bidrag till studentkårens skrivbyrå	—	3 000	2 000
Summa kronor	41 700	90 100	66 400

Departementschefen. I anslutning till vad jag i det föregående föreslagit i fråga om upptagande i omkostnadsstaten för nästa budgetår av en särskild post till hyror torde delposten till psykologisk-pedagogiska institutionen böra minskas med 7 000 kronor. Å andra sidan bör denna post med hänsyn till vad i ärendet anförts om ökat medelsbehov för sagda institutions del höjas med 1 200 kronor. Sammanlagt bör sålunda posten sänkas med 5 800 kronor. De önskemål, som framställts om uppräknings av nuvarande delposter, anser jag mig endast så till vida kunna tillmötesgå, som jag beträffande marinbotaniska institutionen, seminariebiblioteket och nordiska språk tillstyrker höjningar med respektive 600, 5 000 och 100 kronor. Därjämte torde medel nu böra beräknas med 600 kronor för oceanografiska institutionen samt 2 000 kronor för vardera av statistiska och konsthistoriska institutionerna. Då jag icke är beredd att härutöver för-

orda någon höjning av förevarande utgiftspost, bör densamma för nästa budgetår uppföras med 46 200 kronor, vilket är 4 500 kronor mer än för innevarande budgetår.

4. Engångskostnader för materielanskaffning.

Denna utgiftspost är nu upptagen med 13 000 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren s. 535.

Styrelsen har begärt, att för engångskostnader för materielanskaffning måtte uppföras 28 000 kronor enligt följande specifikation:

1. Geografiska institutionen	2 000
2. Marinbotaniska institutionen	2 000
3. Psykologisk-pedagogiska institutionen	3 000
4. Sociologiska institutionen	5 000
5. Statistiska institutionen	16 000
	Summa kronor 28 000

Kanslern har tillstyrkt en medelsanvisning av 18 000 kronor, varav 2 000 kronor för den marinbotaniska institutionen, 3 000 kronor för den psykologisk-pedagogiska institutionen, 8 000 kronor för den statistiska institutionen och 5 000 kronor för en sociologisk institution.

Departementschefen. Då frågan om medelsanvisning till materielanskaffning för en sociologisk institution sammanhänger med förslaget om inrättande av en professur i sociologi och då jag icke biträtt detta förslag, beräknar jag icke nu medel för sagda ändamål. För anskaffande av nödig apparatur för statistiska institutionen anser jag mig för närvarande endast kunna tillstyrka ett belopp av 4 000 kronor. I övrigt biträder jag kanslerns förslag. Ifrågavarande utgiftspost bör därför för nästa budgetår uppföras med 9 000 kronor, vilket i jämförelse med innevarande budgetår innebär en sänkning med 4 000 kronor.

5. Pensioner och livräntor.

Denna utgiftspost är nu uppförd med 99 300 kronor och disponeras sålunda:

1. Tjänstepensioner, <i>förslagsvis</i>	38 600
2. Familjepensioner, <i>förslagsvis</i>	60 300
3. Pensionsunderstöd, <i>förslagsvis</i>	400
	Summa kronor 99 300

Högskolans styrelse har i sitt statförslag beräknat förevarande post till 112 300 kronor. Därav belöpa 40 700 kronor på tjänstepensioner och 71 600 kronor på familjepensioner. Någon delpost till pensionsunderstöd

har i anledning av vederbörande understödstagares fränfalle icke upptagits. Sammanlagt innebär förslaget en ökning med 13 000 kronor.

Kanslern har tillstyrkt styrelsens förslag.

Departementschefen. Under återopande av vad jag anført vid behandlingen av motsvarande utgiftspost vid Stockholms högskola uppskattar jag medelsbehovet under nu förevarande utgiftspost för nästa budgetår till 30 000 kronor.

Huvudstatens inkomstsida. Anslagsbehovet.

Högskolans styrelse har beräknat intäkterna — utöver statsbidrag och bidrag från Göteborgs stad — sålunda (inom parentes angivas förändringarna i förhållande till nu gällande huvudstat):

1. Avkastning av högskolans fonder	kronor 266 600	(+ 17 700)
2. Avgifter från de studerande	» 30 000	(+ 3 000)
3. Diverse inkomster	» 2 900	(—)

Avkastning av högskolans fonder. De olika fondernas avkastning har upptagits med belopp, vilka beräknats av Göteborgs stads drätselkammare, som förvaltar fonderna. *Styrelsen* har i staten endast upptagit avkastningarna av sådana fonder och mot dessa svarande utgifter, vilka inverka på eller framdeles kunna komma att inverka på storleken av statens eller stadens bidrag till högskolan. *Kanslern* har tillstyrkt styrelsens förslag.

Avgifter från de studerande. Med hänsyn till erfarenheterna från det senast tilländagångna budgetåret har *styrelsen* beräknat denna post till 30 000 kronor. *Kanslern* har lämnat styrelsens beräkning utan erinran.

Diverse inkomster. *Kanslern* förordar, att denna inkomstpost i enlighet med styrelsens förslag uppföres med oförändrat belopp, 2 900 kronor.

Departementschefen. Under hänvisning till vad jag i det föregående anført vid anmälan av frågan om medelsbehovet till pensioner och livräntor vid Stockholms högskola beräknar jag inkomstposten Avkastning av högskolans fonder till i runt tal 205 000 kronor eller för avrundning av anslagets slutsumma till 204 800 kronor. Posterna Avgifter från de studerande och Diverse inkomster böra i enlighet med styrelsens förslag uppföras med respektive 30 000 och 2 900 kronor. Sammanlagt torde sålunda högskolans egna intäkter kunna beräknas till 237 700 kronor.

Jag har i det föregående förordat, att huvudstatens utgiftssida skulle beräknas sålunda:

Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	1 065 000
Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	100 500
Materiel m. m.	»	46 200
Engångskostnader för materielanskaffning	»	9 000
Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i>	»	30 000
		Summa kronor 1 250 700

Då högskolans egna disponibla medel uppgå till 237 700 kronor, skola alltså staten och staden enligt gällande avtal bestrida den utgiftssumma, som enligt den fastställda staten icke täckes av högskolans egna medel. Anslagssumman för budgetåret 1952/53 utgör sålunda 1 013 000 kronor, varav Göteborgs stad skall bidra med 1/3 av 825 000 kronor och 1/4 av det belopp, varmed anslagssumman överstiger 825 000 kronor, eller sålunda med 322 000 kronor och staten med återstoden eller 691 000 kronor. Förslagsanslaget till Bidrag till Göteborgs högskola bör alltså uppföras med 691 000 kronor, vilket innebär en höjning med 285 100 kronor.

Hemställan.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande huvudstat för Göteborgs högskola att tillämpas under budgetåret 1952/53:

H u v u d s t a t.

Utgifter:

1. Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	1 065 000
2. Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	100 500
3. Materiel m. m.	»	46 200
4. Engångskostnader för materielanskaffning	»	9 000
5. Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i> ..	»	30 000
		Summa kronor 1 250 700

Inkomster:

1. Avkastning från högskolans fonder .	kronor	204 800
2. Avgifter från de studerande	»	30 000
3. Diverse inkomster	»	2 900
4. Bidrag från Göteborgs stad	»	322 000
5. Bidrag från staten	»	691 000

Summa kronor 1 250 700;

- b) till *Bidrag till Göteborgs högskola* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 691 000 kronor.

10. Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater.

Detta anslag har sedan budgetåret 1941/42 varit uppfört med 12 600 kronor. Bestämmelser om anslaget disposition återfinnas å sid. 546 f. i statsliggaren. *Universitetskanslern* har föreslagit, att anslaget skulle för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Departementschefen. Jag finner det skäligt, att den nu utgående ersättningen åt överläkarna vid här ifrågavarande epidemisjukhus undergår viss förhöjning. För ändamålet förordar jag, att detta anslag höjes med 1 400 kronor till 14 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 14 000 kronor.

11. Gemensamma universitetsändamål: Ämnes- och fakultetskonferenser.

I det föregående har jag uttalat, att under denna rubrik borde anvisas ett reservationsanslag av 25 000 kronor. Erforderliga bestämmelser angående anslaget disposition torde få meddelas av Kungl. Maj:t. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gemensamma universitetsändamål: Ämnes- och fakultetskonferenser* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

12. Atomenergiforskning.

Detta reservationsanslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 900 000 kronor. Bestämmelser angående anslaget disposition finnas införda å s. 719 i statsliggaren.

Atomkommittén har den 22 augusti 1951 framlagt »Betänkande rörande ombildning av atomkommittén till statens atomenerginämnd» (stencilerat). Över detta betänkande ha remissutlåtanden i vederbörlig ordning inhämtats. Som framgår av betänkandets titel föreslår kommittén en ombildning av kommittén till statens atomenerginämnd. Förslaget motiveras med att kommittén, som ursprungligen tillkallades för utredningsuppdrag, efter hand fått andra arbetsuppgifter och därigenom fått ställning som ett sammanhållande och rådgivande organ för atomenergiverksamheten överhuvudtaget. För detta organ anses en fastare organisation än den nuvarande erforderlig och dessutom påpekas, att redan beteckningen kommitté är olämplig och vållar missförstånd.

Den föreslagna organisationen innebär i korthet följande.

Atomenerginämnden får övertaga de arbetsuppgifter, som hittills åvilat kommittén. Den blir sammansatt av aderton ledamöter, varav en ordförande och en sekreterare. Ledamöterna utses så att de företräda olika vetenskapsgrenar och lärosäten ävensom vissa myndigheter och industrier. Inom nämnden utses ett arbetsutskott bestående av sekreteraren och fyra andra ledamöter. Sekreteraren, som tillika är nämndens verkställande ledamot, får heltidstjänstgöring och placeras i lönegraden Cp 13. Vid nämnden inrättas dessutom en heltidstjänst som registrator i lönegraden Ce 14. Personalbehovet i övrigt (kamerala göromål och kontorsgöromål) tillgodoses genom deltidstjänster med arvode. Slutligen inrättas fyra forskarbefattningar, en i lönegraden Ce 30 och tre i Ce 29, i syfte att till atomforskningen skola kunna fastare knytas personer, som länge på förtjänstfullt sätt i ledande ställning arbetat inom denna forskning.

Medelsanvisningen till atomenerginämnden föreslås uppdelad på tre anslag, ett förslagsanslag till avlöningar på 136 000 kronor, ett förslagsanslag till omkostnader på 16 800 kronor och ett reservationsanslag till forskning på 2 500 000 kronor. Medelsbehovet under sistnämnda anslag har i särskild skrivelse den 27 augusti 1951 motiverats med ökade kostnader både för materiel och löner. Vad materiel beträffar har kommittén uppskattat kostnadsökningen sedan 1946—47 till omkring 50 procent, medan för lönerna som ett minimivärde beräknats en stegring med 20 procent motsvarande den löneökning, som statstjänstemännen erhållit under nämnda tid.

Departementschefen. Atomkommitténs ställning och uppgifter som ett sammanhållande och rådgivande organ inom atomenergiverksamheten synes i och för sig motivera, att kommittén får en fastare organisation än den nuvarande. Jag anser emellertid, att frågan om hur denna organisation bör vara beskaffad måste övervägas ytterligare och ifrågasätter därför icke för nästa budgetår någon ändring i kommitténs organisation.

Den av kommittén föreslagna höjningen av detta anslag anser jag mig icke kunna tillstyrka utan föreslår för egen del en uppräknig med 400 000 kronor till 2 300 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Atomenergiforskning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 300 000 kronor.

13. Matematikmaskinnämnden.

Under rubriken Matematikmaskinnämnden: Förvaltningskostnader har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 45 000 kronor. Anslaget disponeras enligt bestämmelser, som finnas införda å s. 719 i statsliggaren. Därjämte har under rubriken Matematikmaskinnämnden: Anskaffning av matematikmaskinutrustning anvisats ett reservationsanslag av 572 000 kronor. Bestämmelser angående detta anslags disposition återfinnas å s. 720 i statsliggaren.

I ett den 11 oktober 1951 avgivet, stencilerat betänkande med rubriken

»Institut för numerisk analys» har *matematikmaskinnämnden* framlagt förslag till ersättande av nämnden med ett institut av permanent karaktär. Betänkandet har i vederbörlig ordning remissbehandlats.

Av betänkandet framgår, att den första av nämndens matematikmaskiner, en relämaskin benämnd BARK, sedan mer än halvtannat år i huvudsak användes för debiterade beräkningsuppdrag, medan den andra, en elektronrörsmaskin, beräknas bli i huvudsak färdig under innevarande budgetår. Därefter beräknas nämndens verksamhet delvis komma att få en annan inriktning än hittills; en mer omfattande matematisk rådgivning och forskning blir möjlig, antalet beräkningsuppdrag väntas väsentligt öka, medan konstruktions- och byggnadsverksamheten beräknas nedgå. Med hänsyn bland annat härtill anser nämnden det lämpligt, att från och med budgetåret 1952/53 successivt övergå till en slutlig organisation av ett institut för tillhandahållande av matematikmaskinservice.

De årliga avlöningskostnaderna vid full utbyggnad av den organisation, nämnden tänkt sig, ha angivits till 465 000 kronor. Vidare har beräknats ett årligt medelsbehov för omkostnader av 60 000 kronor och för materiel av 110 000 kronor. De sammanlagda årliga kostnaderna för verksamheten skulle sålunda uppgå till 635 000 kronor. Då emellertid samtidigt beräknats, att inkomsterna av beräkningsuppdrag komma att uppgå till 350 000 kronor, blir medelsbehovet 285 000 kronor.

För nästa budgetår räknar nämnden emellertid med att medelsbehovet kommer att ställa sig något annorlunda. Lönekostnaderna beräknas sålunda till 440 000 kronor. Därvid förutsättes, att hela den personal, som anses erforderlig för den utbyggda organisationen, icke kommer att behövas omedelbart men att i stället medel erfordras till tillfällig personal för färdigställande av elektronrörsmaskinen. Till omkostnader beräknas 60 000 kronor och till materiel 50 000 kronor. Sistnämnda belopp anges under förutsättning, att den reservation, som vid utgången av budgetåret 1951/52 kan finnas å anslaget till anskaffning av matematikmaskinutrustning, får utnyttjas. Driften av BARK beräknas under året ge inkomster av 100 000 kronor, medan däremot några inkomster icke väntas av elektronrörsmaskinen. Det totala medelsbehovet uppskattas sålunda för nästa budgetår till 450 000 kronor.

Departementschefen. Matematikmaskinnämnden har, som redan framgått, tänkt sig, att övergången till den av nämnden föreslagna nya organisationen skall ske redan från och med nästa budgetår. I anledning härav har nämnden föreslagit anvisande av medel till en praktiskt taget fullständig utbyggnad av ett institut för numerisk analys. Nämnden har räknat med att övergången skall ske successivt. Samtliga föreslagna nya tjänster — inalles mellan tjugo och trettio — behöva icke tillsättas redan från budgetårets början, men i stället erfordras under en övergångstid motsvarande anslagsmedel till tillfällig personal. Av de båda matematikmaskinerna

beräknas elektronrörsmaskinen icke under budgetåret komma att ge några inkomster.

Enligt min mening erfordras ytterligare överväganden, innan ställning kan tagas till detta ganska omfattande omorganisationsförslag. Efterhand som verksamheten fortgår torde man också kunna vinna ytterligare erfarenheter av värde för ett bedömande av förslaget. Jag anser alltså, att frågan om en omorganisation i anslutning till nämndens förslag icke nu bör upptagas till prövning. Jag ifrågasätter därför icke någon ändring i organisatoriskt hänseende beträffande nämndens verksamhet.

Medelsbehovet under nästa budgetår har av nämnden uppskattats till 550 000 kronor, varifrån avgå 100 000 kronor i beräknade uppbördsmedel. De erforderliga anslagsmedlen ha föreslagits fördelade på ett avlönings-, ett omkostnads- och ett materielanslag. Med hänsyn till den ståndpunkt jag intagit i organisationsfrågan anser jag, att en sådan uppdelning av anslaget icke bör ske för nästa år. Å andra sidan synes den hittillsvarande uppdelningen i ett förslagsanslag till förvaltningskostnader och ett reservationsanslag till anskaffning av utrustning knappast längre vara lämplig. Jag föreslår, att samtliga för matematikmaskinnämndens verksamhet erforderliga anslagsmedel för nästa budgetår anvisas under ett anslag med rubriken Matematikmaskinnämnden. Detta anslag torde böra erhålla reservationsanslags karaktär i avvaktan på den framtida prövningen av nämndens organisation. Liksom hittills bör det ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan nämnden inkommit med förslag, närmare överväga vilka arvodet som böra få utgå till personalen ävensom att i övrigt meddela de bestämmelser beträffande det föreslagna anslagets disposition, som må befinnas erforderliga.

Utgifterna för nästa budgetår anser jag böra beräknas till 500 000 kronor, vilket är något mindre än det av nämnden angivna beloppet. I likhet med nämnden räknar jag vidare med att inflytande inkomster komma att uppgå till åtminstone 100 000 kronor. Det totala medelsbehovet uppskattar jag sålunda till 400 000 kronor eller 217 000 kronor mindre än summan av innevarande års anslag till ändamålet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Matematikmaskinnämnden* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

Vad departementschefen sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Lars Ekströmer.